

Programmabegroting

2018

Inhoudsopgave

blz.

Raadsbesluit (wordt bij de definitieve versie gevoegd)

Aanbieding

3

Financiële begroting

8

Programma's

1. Participatie en ondersteuning	13
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	18
3. Woon- en leefomgeving	25
4. Bestuur en interne dienstverlening	39

Paragrafen

1. Lokale heffingen	43
2. Weerstandsvermogen	48
3. Onderhoud kapitaalgoederen	54
4. Financiering	58
5. Grondbeleid	62
6. Verbonden partijen	65

Bijlagen

1. Reserves en voorzieningen	76
2. Beleidstoevoegingen 2018 – 2021	76
3. Berekening EMU-saldo	78
4. Overzicht programma's en producten	78
5. Kerngegevens & indicatoren	83

Raadsbesluit

Nr. 17-85

De raad van de gemeente Barneveld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nr. 17-85;

besluit:

De Programmabegroting 2018 vast te stellen en daarmee:

1. Opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma's en deze vast te stellen met betrekking tot de doelstellingen en speerpunten;
2. De bijbehorende budgetten per beleidsproduct (en per programma) voor 2018 te autoriseren;
3. De belastingen, met uitzonderd de reclamebelasting, OZB en precariobelasting, voor het jaar 2017 te verhogen met 1,25%;
4. De OZB voor het jaar 2017 te verhogen met 1,00%;
5. De heffingen voor de leges bestemmingsplannen, leges omgevingsvergunning en de leges burgerzaken (binnen het kader van de landelijke maximumtarieven) te verhogen met 1,25%;
6. De rioolheffing te verhogen met 1,5% (conform VGRP);
7. De heffingen voor de leges van de grafrechten te verhogen met 6,25%;
8. Akkoord te gaan met de beleidstoevoegingen 2018 en de daarbij behorende lasten;
9. De geactualiseerde prognose meerjarenbegroting 2018 – 2021 vast te stellen;
10. De voorgestelde aanwendungen van de voorzieningen voor onderhoud en vervanging (zie hiervoor paragraaf 3) te autoriseren;
11. De mandaten op het gebied van strategische grondaankopen en instellen van voorbereidingskredieten ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen (zie hiervoor paragraaf 5);
12. Het begrotingsoverschot ad € 347.000 te storten in de algemene reserve.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 8 november 2017.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Aanbieding

A) Aanbieding

Hierbij bieden wij u de ontwerp-Programmabegroting voor 2018 aan. Hierin is de jaarschijf 2018 van de door u vastgestelde Kadernota 2018-2021 uitgewerkt. Beleidsambities zijn geconcretiseerd op basis van de meest actuele gegevens en recente ontwikkelingen, waarbij wij het aangenomen amendement en de aangenomen moties hebben doorvertaald.

De voorliggende begroting sluit met een overschot van € 347.000. Ook de andere jaren in het meerjarenperspectief laten een positief begrotingsresultaat zien. Ten opzichte van de Kadernota is sprake van een gunstiger financieel resultaat in 2018. Dit is met name het gevolg van de effecten vanuit de laatste circulaire van het gemeentefonds, waardoor stijgingen in de uitkeringen naar voren zijn gehaald. Een belangrijke financiële ontwikkeling daarbij is dat het Jeugdbudget met ca. € 4,2 miljoen is toegenomen om de hogere uitgaven van onze gemeente in dit domein te dekken.

De OZB-tarieven worden in 2018 verhoogd met 1%. Hiervoor hanteren wij een vijfjaarsgemiddelde inflatieontwikkeling over de afgelopen vijf jaren. Dit is conform de Kadernota 2018-2021.

Uitgangspunt van beleid is kostendekkendheid van heffingen. Omdat dit niet voor alle heffingen het geval is, is bij de Programmabegroting 2017 besloten om de belastingen en leges in 2017, 2018 en 2019 te laten stijgen met 1,25% (met uitzondering van de reclame- en precariobelasting en de riool- en afvalstoffenheffing).

Wij constateren opnieuw dat onze heffingen niet kostendekkend zijn en stellen voor deze voor 2018 ook met 1,25% te laten stijgen. Voor de rioolheffing stellen wij een verhoging met 1,5% voor, zoals is afgesproken in het VGRP. De afvalstoffenheffing is kostendekkend en daarom stellen wij voor om het tarief ongewijzigd te houden. Ook de reclame- en precariobelasting zijn uitgezonderd.

In de Programmabegroting 2017 hebben wij aanvullend geconstateerd dat met name de leges grafrechten niet kostendekkend zijn en naar verwachting bij de Programmabegroting 2018 een tariefsaanpassing voor te stellen. Wij stellen nu dan ook voor deze met 5% extra te verhogen, in 2018, 2019 en 2020. Dit vooruitlopend op een nader onderzoek, in de eerste helft van 2018, ten aanzien van de kostendekkendheid van de tarieven (waaronder de grafrechten), waarbij wij ook het onderwerp van het opslagpercentage voor de overheadcomponent zullen betrekken. Met deze mutaties blijft Barneveld een gemeente met een gemiddelde lastendruk.

B) Inleiding

Dit is de laatste begroting die wordt aangeboden door het huidige college. In de loop van 2018 zal, na de verkiezingen, een nieuw college aantreden op basis van een nieuw collegeprogramma. Ook is er nog geen nieuw regeerakkoord. De begroting bevat dan ook geen grote beleidswijzigingen. Het credo is 'afmaken waar we aan begonnen zijn'.

De economie kent nationaal inmiddels een relatief sterke groei. De werkloosheid is daardoor aan het teruglopen. In onze gemeente, met een percentage WW-gerechtigden van 2,2 procent van de beroepsbevolking (cijfers UWV augustus 2017), kunnen we spreken van een gespannen arbeidsmarkt. De toekomstige economische groei zal in steeds mindere mate kunnen worden gerealiseerd met een toename van werkgelegenheid of arbeidsuren, maar is afhankelijk van een grotere arbeidsproductiviteit per werknemer. Dat laatste kan en moet door het beter benutten van technologische hulpmiddelen, verdere digitalisering (waaronder beter gebruik van beschikbare big-data) en goede opleidingen.

Zoals wij in de Kadernota 2018-2021 al hebben aangegeven is mede door de crisis mondiaal de schuldenlast hoog opgelopen. Om nieuwe crises te voorkomen is het van groot belang dat de economische groei mede wordt benut om de schuldenlast, zowel in de privé sfeer als de schulden van overheden, terug te brengen. Ook onze gemeente heeft te maken met een relatief hoge schuldenlast. De afbouw hebben wij de laatste jaren tot een speerpunt van ons beleid gemaakt, hiervan zien wij de eerste resultaten terug in de positieve ontwikkeling van onze financiële kengetallen (zie hiervoor paragraaf 2). Dit beleid zal ook in het komende begrotingsjaar worden voortgezet.

In de afgelopen zomer is weer eens gebleken dat een sterke marktpositie en goed imago door een uitvoeringshandeling in het gedrang kan komen. De fipronil-affaire in de pluimveesector is daar een triest voorbeeld van. Juist de efficiëntie binnen en tussen de schakels in de productieketen, leidt er toe dat de totale keten schade ondervindt. Het is een wrang gegeven dat het grootste risico en de schade wordt gelopen door de individuele pluimveehouder, die vanwege de hoge kwaliteitseisen op het gebied van duurzaamheid, gezondheid en welzijn van mens en dier, steeds opnieuw fors moet investeren. Voor deze pluimveehouders en hun gezinnen zijn het zware tijden. Wij kunnen daarbij overigens wel vaststellen dat Barneveld juist nu veel gemeenschapszin toont en achter zijn boeren staat.

Duurzaamheid is een belangrijk aandachtspunt voor het komende begrotingsjaar. De verwachting is dat het nieuwe kabinet op dit punt extra ambities zal opnemen in het regeerakkoord. In onze regio en gemeente zullen diverse aspecten van verduurzaming in het begrotingsjaar in concrete plannen worden vertaald. Het gaat daarbij om het terugdringen van uitstoot emissies, energietransitie en circulaire economie.

Hierna gaan wij in op de ontwikkelingen en prioriteiten binnen de programma's in deze begroting. Bij de uitwerking blijven wij voortdurend aandacht houden voor de veranderende rol en positie die wij als gemeente hebben. Wij verwachten dat ook in het nieuwe regeerakkoord de decentralisaties en de nadruk op de participatiesamenleving terug zullen komen. Beleidsontwikkeling en uitvoering met en door de samenleving zal dan ook een leidend principe zijn. Daarbij is integraliteit een voortdurend aandachtspunt. De in te voeren

Omgevingswet is een uitdrukkelijke weerslag van deze visie. Daarnaast blijft de vastgestelde Strategische Visie het samenhangende beleidskader, waarop wij het beleid en de uitvoering op deelgebieden baseren. Over de voortgang van de uitvoering van de Strategische Visie zal twee maal per jaar gerapporteerd worden.

C) Prioriteiten

Binnen de bovengenoemde trends en uitgangspunten presenteren wij onze prioriteiten in het begrotingsjaar 2018.

Participatie en Ondersteuning

Binnen het sociaal Domein wordt de ingezette transformatie onverminderd doorgezet. Door te investeren in preventie, vroegsignalering en ketensamenwerking wordt meer en meer een integrale aanpak gerealiseerd. Ook (proces)regievoering (door de gemeente) in multiproblemsituaties vormt hierin een belangrijke pijler.

Het terugdringen van kindermishandeling en huiselijk geweld vraagt eveneens onze bijzondere aandacht.

De hiervoor gesignaleerde spanning op de arbeidsmarkt, zeker in de technische beroepen maar ook in de zorg, is een knelpunt. Voor een deel kan dit worden ondervangen door een toename van de arbeidsparticipatie van degenen die nu (nog) niet aan het arbeidsproces deelnemen. Werkgevers kunnen door middel van specifieke managementinstrumenten hun gespecialiseerd personeel effectiever inzetten, terwijl wij vanuit onze verantwoordelijkheid inzetten op een hogere employability ten behoeve van de instroom van mensen die nu nog een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Het WerkgeversServicepunt FoodValley speelt, als intermediair tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarktregio, hierin ook een belangrijke rol.

Eén van de zaken die ook wordt aangepakt is het terugdringen van laaggeletterdheid. Dat vormt zowel voor de arbeidsinzetbaarheid van mensen als voor hun algemeen maatschappelijk functioneren een ernstige belemmering.

Het sociaal werkvoorzieningsschap Permar houdt per 1 januari 2018 op te bestaan. Met ingang van dit begrotingsjaar voert de gemeente zelf de WSW uit, waarbij wij er naar streven dat WSW-ers zoveel mogelijk lokaal aan de slag gaan.

Bedrijvigheid en bereikbaarheid

De regionale programmering van werklocaties heeft in 2017 veel aandacht gehad. De regio FoodValley is de enige regio die, vanwege de bijzondere omstandigheden, ruimte krijgt voor uitbreiding van het areaal aan bedrijventerreinen. In onze gemeente is de uitgifte van Harselaar zeer voorspoedig verlopen. Wij werken in 2018 aan de voorbereiding van een bestemmingsplan voor de verdere uitbreiding van Harselaar (fase 1B). Daarnaast zullen wij plannen voor werklocaties bij de kernen Voorthuizen en Stroe ontwikkelen.

Als onderdeel van het regionale beleid inzake werklocaties wordt in het begrotingsjaar gewerkt aan een heroriëntatie op de kantorenmarkt. Wij zoeken daarbij naar een oplossing voor de bestaande mismatch tussen de aanwezige voorraad (grote leegstaande kantoren) en de vraag in de markt naar nieuwe kantoren (passend bij de aard en omvang van de te vestigen ondernemingen). De revitalisering van Harselaar Oost wordt in uitvoering genomen.

De aanleg van glasvezel in het buitengebied leek lang moeilijk haalbaar, vanwege gebrek aan belangstelling in de markt. Daar is een kentering in ontstaan en in 2017 heeft voor de eerste deelgebieden vraagbundeling plaatsgevonden. Voor dat deel zal in 2018 de aanleg worden voltooid en voor andere delen zal gestart worden met de vraagbundeling.

Het Poultry Expertise Centre (PEC) is nog steeds in ontwikkeling, maar heeft inmiddels zowel lokaal als regionaal een erkende positie. De ontwikkeling is versterkt door dat het Praktijkcentrum voor Emissiereductie in de Veehouderij is geïncorporeerd. Daarnaast heeft het PEC deze zomer invulling gegeven aan het Meldpunt voor pluimveehouders inzake de fipronil affaire. Dat meldpunt heeft geleidelijk een bovenregionale rol gekregen. Wij zullen ook in 2018 ondersteuning bieden aan het verder uitwerken van het businessplan van het PEC in de richting van een volledig zelfstandig opererend instituut van internationale betekenis. In aansluiting daarop hebben wij nauw overleg met het bestuur van Aeres over de campus-ontwikkeling aan de Wesselseweg.

De aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt is één van de grote uitdagingen voor een groeiende economie. Wij zetten in op de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de scholen om daarmee de kwaliteit

van de opleidingen te vergroten en te bevorderen dat meer leerlingen kiezen voor een pakket dat aansluit bij de vraag op de arbeidsmarkt. Met name geldt dat voor technische beroepen en werk in de zorg, waar de vervulling van vacatures steeds lastiger wordt.

De bereikbaarheid van werk- en woongebieden is voor onze groeiende gemeente een permanent aandachtspunt. De realisatie van de Harselaartunnel is in volle gang en de aanleg van de Noordelijke Rondweg Voorthuizen gaat van start. De onderzoeken naar de doortrekking van de Oostelijke Rondweg zijn reeds gestart. Ten aanzien van het knooppunt A1-A30 heeft de raad inmiddels besloten tot het bijdragen aan een MIRT-onderzoek in samenwerking met de Regio FoodValley en de provincie Gelderland. De uitkomst van dit onderzoek en aanbevelingen voor de vervolgstappen komen in de loop van 2018 beschikbaar. Wij zullen ook in 2018 dit knooppunt samen met andere stakeholders onder de aandacht houden van de rijksoverheid, teneinde voldoende prioriteit te krijgen voor de vervolgstappen.

Bij de totstandkoming van het nieuwe Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan zijn diverse gewenste verkeersmaatregelen door inwoners en bedrijven naar voren gebracht. Wij willen hier uitvoering aan geven en ook zorgen dat we in de toekomst sneller op wensen in kunnen spelen.

Woon- en leefomgeving

We signaleren een groei van het aantal inwoners in onze gemeente. We verwachten dat dit de komende jaren ook zo zal blijven. De vastgestelde Woonvisie 2017-2021 geeft een antwoord op de vraag hoe in de gemeente wordt voorzien in de kwantitatieve en kwalitatieve huisvestingsbehoefte van de inwoners. Gezien het feit dat als gevolg van de bevolkingsgroei en de druk vanuit Amersfoort en Utrecht de spanning op de woningmarkt toeneemt, zullen wij alles in het werk moeten stellen om het ambitieuze woningbouwprogramma ook daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen.

Zoals wij bij de aanbidding de Kadernota 2018-2021 hebben aangegeven vragen de ontwikkelingen in het buitengebied veel aandacht. De urgentie van de fijnstof-problematiek heeft inmiddels geleid tot het inrichten van een Praktijkcentrum voor Emissiereductie in de Veehouderij (PEV). Wij verwachten dat dit in 2018 zal leiden tot de feitelijke introductie van innovaties, waarmee zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven de uitstoot van fijnstof vermindert.

De groei-behoefte van agrarische bedrijven aan de ene kant en vrijkomende agrarische bebouwing door stoppers aan de andere kant hebben veel invloed op de kwaliteit en de leefbaarheid van het buitengebied. Wij zien de Menukaart als een goed instrument om de groeiende bedrijven op een maatschappelijk verantwoorde manier te faciliteren.

De benutting van vrijgekomen agrarische bebouwing is voor veel startende bedrijven een prima oplossing. Inmiddels leidt de ontwikkeling van die bedrijven tot de noodzaak om ons te beraden op de vraag welke grenzen er zijn aan de groei van bedrijven in het buitengebied. De Regio FoodValley heeft inmiddels een Voedselvisie vastgesteld. Daarbinnen wordt de ontwikkeling binnen de primaire sector, waar sprake is van een heroriëntatie op de markt, ondersteund. Inspelend op de behoeften van consumenten, ontstaat een trend naar meer kwaliteit en productdifferentiatie met aandacht voor nieuwe markten, zoals streekproducten.

In 2018 vindt een intensivering plaats van de uitvoering van maatregelen om de eerder vastgestelde klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren. We komen met een Uitvoeringsprogramma energie voor 2018, waarbij aandacht is voor duurzame vormen van opwekking en gebruik zoals warmtetransitie en aardgasloos bouwen. Wij zetten in FoodValley verband in op een betere luchtkwaliteit en voeren maatregelen uit om (toekomstige) wateroverlast te voorkomen. We stellen een visie op om in te spelen op de gevolgen van de klimaatverandering, om zodoende ook langs deze weg invulling te geven aan onze duurzaamheidsambities. Ook investeren we in een duurzame groenstructuur die voor herkenning zorgt.

Bestuur en interne dienstverlening

Intergemeentelijke samenwerking speelt zich voor een belangrijk deel af binnen de regio FoodValley. De triple helix samenwerking in deze regio verloopt steeds beter en de verwachting is dat daarvan meer sturing zal uitgaan ten aanzien van de invulling van de ambities uit de strategische agenda. Dat is van invloed op de rol en taken van het regiobestuur en regiokantoor.

Interactief en integraal werken vraagt om een open houding bij bestuurders en ambtenaren. Denken buiten bestaande regels en kaders, durven experimenteren en accepteren dat het vervolgens toch weer anders moet.

Een andere rol van de overheid, grotere betrokkenheid en meer verantwoordelijkheid van inwoners en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een lerende organisatie. Daarnaast is ook voor deze aspecten goede communicatie en toegankelijkheid van de beschikbare informatie vereist. Wij zien daarbij de verdere digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening en processen als een belangrijk speerpunt.

D) Financiële begroting

Begrotingsjaar 2018

Bij de Kadernota 2018-2021 werd een sluitende begroting 2018 verwacht. Het begrotingsresultaat laat nu een voordelig saldo van € 347.000 zien.

Prognose meerjarenbegroting 2018-2021

Onderstaand treft u een resumerend overzicht van de uitkomsten van de meerjarenprognose aan afgezet tegen de meerjarenprognose zoals die bij de Kadernota 2018- 2021 is vastgesteld. In de financiële begroting vindt u een toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de raming uit de Kadernota.

Meerjarenprognose	bedragen x€ 1.000			
	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Saldo Kadernota 2018 - 2021	58	16	8	10
Saldo Programmabegroting 2018	347	215	130	117

Conclusie

Alle jaren laten een begrotingsoverschot zien. Op basis van deze uitkomst verwachten wij in aanmerking te komen voor de lichtste vorm van financieel toezicht door de provincie.

E) Financiële positie

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen komt uit op een factor van 1,5. Dit is binnen de optimale bandbreedte (1,2 – 1,6) en een positieve ontwikkeling ten opzichte van de jaarverslaggeving 2016 (1,2).

Balansprognose en financiële ratio's

Wij beoordelen de financiële positie van de gemeente Barneveld niet alleen op basis van het weerstandsvermogen en het begrotingsresultaat, maar ook op basis van de solvabiliteit en de netto-schuldquote gebaseerd op een meerjarenbalans prognose. In paragraaf 2 is een meerjarenbalans opgenomen. Graag verwijzen wij u hiernaar.

In deze begroting zien we dat de solvabiliteit stabiel blijft (2018: 22% was in 2016: 21%). De netto schuldquote ontwikkelt zich voordelig (2018: 180% was in 2016: 183%). De schuldpositie ontwikkelt zich positief, vooral door een positieve ontwikkeling van de gronduitgifte. Dit uit zich onder meer in een gunstige ontwikkeling van de grondexploitatiequote (2018: 58% was in 2016: 75%).

Deze positieve ontwikkelingen zullen zich moeten bestendigen. De komende jaren zullen de financiële kengetallen, vanwege onze ambities in relatie tot onze financiële positie, de aandacht blijven vragen. Onze ambities gaan namelijk gepaard met investeringen, hierdoor kan bijvoorbeeld de netto schuldquote de komende jaren nog gaan stijgen, voordat zij weer verder daalt richting de normwaarde.

F) Beleidstoevoegingen

Voor het uitvoeren van verschillende beleidsambities is ook voor 2018 voorzien in een aantal beleidstoevoegingen. In vergelijking met de vastgestelde Kadernota 2018-2021 zijn de beleidstoevoegingen nagenoeg onveranderd opgenomen in de Programmabegroting. In bijlage 2 treft u de volledige lijst met voorstellen tot beleidstoevoegingen aan. Hierbij is onderscheid gemaakt in voorstellen met structurele- en incidentele lasten. De incidentele lasten worden binnen de reguliere exploitatie gedekt vanuit incidentele middelen.

In de Kadernota is reeds aangekondigd dat we voor ICT en innovatie een beleidstoevoeging verwachten en met een nader onderbouwd voorstel komen. Over het collegebesluit Heroriëntatie IT-strategie is de raad inmiddels geïnformeerd. De financiële gevolgen zijn als beleidstoevoeging 'digitalisering 2020' opgenomen in de beleidstoevoegingen. Dit is de enige wijziging in de beleidstoevoegingen ten opzichte van de Kadernota 2018-2021.

Naast deze beleidstoevoeging is ook het aangenomen amendement verwerkt ten aanzien van de uitbreiding van de organisatorische capaciteit ten aanzien van duurzaamheid en zijn de raadsbesluiten tot en met de raad van 27 september 2017 verwerkt.

G) BBV regelgeving

Interne rente

Het BBV schrijft voor dat rentelasten intern worden doorbelast. Sinds 2013 belasten wij intern rente niet door. Nu het BBV dit dwingend voorschrijft en ook onze accountant daarop onze cijfers zal beoordelen, stellen wij voor rente intern weer door te belasten, om te voldoen aan deze regelgeving. Dit voorstel, dat geen gevolgen heeft voor het meerjarig begrotingsresultaat, zal u via de maandrapportage ter besluitvorming voorgelegd worden. Vooruitlopend hierop is dit in deze begroting reeds verwerkt. In paragraaf 4 vindt u een overzicht van de rentetoerekening en het uiteindelijke renteresultaat.

Rentetoerekening grondexploitaties

Voor de rente die gemeenten mogen toerekenen aan grondexploitaties heeft het BBV sinds 2016 een berekening vastgesteld. In de begroting 2017 is besloten hier van af te wijken in afwachting van besprekingen met onder andere de belastingdienst. Voortschrijdend inzicht heeft er toe geleid dat we in onze begroting (en jaarrekening) de BBV methodiek toe gaan passen. Parallel aan onze reguliere begroting en jaarrekening loopt er een fiscaal traject waarin een andere methodiek van kosten- en rentetoerekening aan grondexploitaties wordt toegepast. Over de fiscale mogelijkheden wordt nader gesproken met de belastingdienst. Op deze wijze verstoort deze fiscale route onze lopende P&C niet.

De auditcommissie is hierover geïnformeerd. Vooruitlopend op besluitvorming hierover, dat de raad via een separaat voorstel wordt voorgelegd, is dit reeds in deze begroting verwerkt. Dit heeft geen gevolgen voor het meerjarige begrotingsresultaat.

H) Besluitvorming

Wij stellen u voor de Programmabegroting 2018 vast te stellen en daarmee:

1. opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma's en deze vast te stellen met betrekking tot de doelstellingen en speerpunten;
2. de bijbehorende budgetten per beleidsproduct (en per programma) voor 2018 te autoriseren;
3. de belastingen, met uitgezonderd de reclamebelasting, OZB en precariobelasting, voor het jaar 2017 te verhogen met 1,25%;
4. de OZB voor het jaar 2017 te verhogen met 1,00%;
5. de heffingen voor de leges bestemmingsplannen, leges omgevingsvergunning en de leges burgerzaken (binnen het kader van de landelijke maximumtarieven) te verhogen met 1,25%;
6. de rioolheffing te verhogen met 1,5% (conform VGRP);
7. de heffingen voor de leges van de grafrechten te verhogen met 6,25%;
8. akkoord te gaan met de beleidstoevoegingen 2018 en de daarbij behorende lasten;
9. de geactualiseerde prognose meerjarenbegroting 2018 – 2021 vast te stellen;
10. de voorgestelde toepassingen van de voorzieningen voor onderhoud en vervanging (zie hiervoor paragraaf 3) te autoriseren;
11. de mandaten op het gebied van strategische grondaankopen en instellen van voorbereidings-kredieten ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen (zie hiervoor paragraaf 5);
12. het begrotingsoverschot ad € 347.000 te storten in de algemene reserve.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

Financiële begroting

Inleiding

De begroting 2018 is opgesteld volgens de vastgestelde richtlijnen en uitgangspunten. Voor prijsniveaus is uitgegaan van een algemene nullijn van het uitgavenkader (geen inflatiecorrectie) en het principe akkoord ten aanzien van de cao tot 1-1-2019. Dit betekent dat in deze begroting de loonontwikkeling van in totaal 3,25% voor de periode 1 mei 2017 tot 1 januari 2019 is verwerkt. Eveneens is voor 2018 rekening gehouden met compensatie van de loonontwikkeling van gesubsidieerde sociaal-maatschappelijke en culturele instellingen. In de ramingen van de begroting 2018 zijn alle begrotingswijzigingen tot en met de raadsvergadering van september 2017 verwerkt.

In de financiële begroting wordt weergegeven:

- een overzicht van baten en lasten per programma, voor en na resultaatbepaling inclusief inzicht in kosten van overhead, algemene dekkingsmiddelen en de incidentele begrotingsruimte;
- een analyse van het verschil tussen de jaarschijf 2018 t.o.v. de Kadernota 2018-2021;
- de verschillen van de meerjarenraming tussen de Kadernota en Programmabegroting jaarschijven 2019-2021, waarbij voor u het totale verschil in het laatste jaar (2021) toegelicht wordt;
- de meerjarenraming 2019-2021 inclusief toelichting.

Begroting 2018

Overzicht baten en lasten per programma

Overzicht baten en lasten	Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo
bedragen x € 1.000			
Saldo van baten en lasten			
Programma's	- 105.591	32.441	- 73.150
1. Participatie en ondersteuning	- 49.275	10.699	- 38.577
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 2.210	1.236	- 974
3. Woon- en leefomgeving	- 48.792	17.594	- 31.198
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 5.314	2.912	- 2.402
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	- 14.792	87.422	72.630
Algemene dekkingsmiddelen	946	86.890	87.835
Overhead	- 15.456	532	- 14.924
Onvoorzien	- 281		- 281
Saldo van baten en lasten	- 120.383	119.863	- 520
Mutatie reserves			
Mutatie reserves	- 1.103	1.969	866
Mutatie reserves	- 1.103	1.969	866
Resultaat	- 121.486	121.832	347

Verschillen jaarschijf 2018 t.o.v. de Kadernota 2018-2021

Begrotingsresultaat	Begroting
	2018
bedragen x € 1.000	
Saldo Kadernota 2017-2020	56
Financiële bijstellingen	
01. Hoger accres algemene uitkering in 2018	615
02. Inlopen op tekort van de bijstand	230
03. Hogere opbrengst OZB (volume)	290
04. Lagere rentedoorbelasting en -inkomsten	- 70
05. Inregelen lokale uitvoering WSW	- 310
06. Lagere rijkssubsidie WSW	- 170
07. Lagere opbrengst parkeerboetes	- 50
08. Hogere opbrengst leges burgerzaken	22
09. Kosten voor huisvesting statushouders	- 30
10. Hogere kosten uitvoering jeugdwet	- 4.250
11. Hogere rijksbijdrage uitvoering jeugdwet	4.250
12. Beleidsintensivering digitalisering 2020	- 180
13. Extra inzet duurzaamheid	- 70
14. Diversen, per saldo	24
Totaal Financiële bijstellingen	291

Toelichting verschillen jaarschijf 2018**1. Algemene uitkering (V 615)**

Op basis van de septembercirculaire 2017 is de uitkering vanuit het gemeentefonds begroot. Voor 2018 valt het accres hoger uit dan waarmee is begroot in de Kadernota 2018-2021 (€ 430.000). Daarnaast wordt rekening gehouden met een gemiddeld sterkere ontwikkeling van de relevante maatstaven in de algemene uitkering (zoals toename van inwoners en woningen) (€ 160.000).

2. Inlopen op tekort van de bijstand (V 230)

De afgelopen jaren is het aantal mensen in de bijstand opgelopen. Vanwege de verrekeningsystematiek van het Rijk, heeft de gemeente daarin eerst een eigen risico. De groei van het aantal bijstandsgerechtigden is het laatste jaar enigszins gestabiliseerd. De begrote kosten waren in 2017 nog niet gelijk aan de vergoeding vanuit het Rijk. Door de verwachte compensatie in 2018 komen de inkomsten op een vrijwel gelijk niveau als dat van de begrote kosten.

3. Hogere opbrengst OZB (V 290)

Vanwege een groot aantal opgeleverde woningen en bedrijven in 2017 en 2018 begroten wij een hogere OZB opbrengst (€ 290.000).

4. Lagere rentedoorbelasting en -inkomsten (N 70)

De rentekosten dalen van gemiddeld 3,0% naar 2,9% in 2018. Dit komt voort uit aanhoudende lage rentestanden en het daardoor kunnen afsluiten van leningen tegen aanzienlijk lagere rentestanden. Door de lagere kostenvoet daalt in 2018 ook het rentepercentage, dat gehanteerd wordt om rentekosten over de grondvoorraad in rekening te brengen, naar 2,9%. Vanwege de dalende grondvoorraad en hypotheekportefeuille zijn de doorbelastingen en renteinkomsten gedaald.

5. Inregelen lokale uitvoering WSW (N 310)

Voor de uitvoering van de WSW was de gemeente tot 2018 verbonden aan de GR Permar. Vanaf 2018 wordt deze taak lokaal uitgevoerd. De structureel verlieslatende uitvoering werd de afgelopen jaren incidenteel gedekt. Vanaf 2018 zijn de volledige uitvoeringskosten structureel in de begroting verwerkt.

6. Lagere rijkssubsidie WSW (N 170)

De rijksbijdrage voor de uitvoering van de WSW is jaarlijks dalend. Voor 2018 betekent dit een daling met € 170.000. Voor 2019 en verder is dit verwerkt in het meerjarenperspectief als onderdeel van de uitkering uit het gemeentefonds.

7. Lagere opbrengst parkeerboetes (N 50)

In 2018 verwachten we, op basis van de resultaten in 2017, dat de opbrengst uit parkeerboetes lager zal uitvallen o.a. als gevolg van het gebruik van het zogenaamde belparkeren.

8. Hogere opbrengst leges burgerzaken (V 22)

In deze Programmabegroting wordt op basis van de aantallen te verstrekken aantal paspoorten, rijbewijzen, etc. een hogere opbrengst ten opzichte van 2017 verwacht.

9. Huisvesting statushouders (N 30)

In deze programmabegroting is extra budget opgenomen voor de huisvesting van statushouders. Dit betreft compensatie in de huur en kosten van het administratief beheer.

10. Hogere kosten uitvoering jeugdwet (N 4.250) én**11. Hogere rijksbijdrage uitvoering jeugdwet (V 4.250)**

Met de 3 decentralisaties in 2015 heeft onze gemeente minder middelen ontvangen dan dat zij aan kosten voor haar rekening krijgt, voornamelijk vanwege de jeugdhulp die in De Glind verleend wordt. Vanaf dat jaar is onze gemeente op incidentele basis in 2015 en 2016 gecompenseerd. Vanaf 2018 wordt onze gemeente gecompenseerd voor de (toegenomen) jeugdhulp van m.n. voogdijinstellingen. De vanaf 2018 extra te ontvangen middelen zijn begroot voor de te maken kosten voor de jeugdhulp.

12. Beleidsintensivering digitalisering 2020 (N 180)

In deze Programmabegroting is, in aanvulling op de Kadernota 2018-2021, een structurele beleidstoevoeging opgenomen voor het verder digitaliseren van de gemeente richting 2020. Deze beleidstoevoeging stond in de Kadernota 2018-2021 aangekondigd als een PM-post en is nu in 2018 voor € 180.000 structureel opgenomen.

13. Extra inzet duurzaamheid (N 70)

Op basis van het aangenomen amendement bij de Kadernota 2018-2021 is aanvullend € 70.000 aan budget opgenomen voor extra organisatorische inzet op duurzaamheid.

Meerjarenraming 2019-2021

Meerjarenraming t.o.v. Kadernota

bedragen x € 1.000				
Meerjarenraming	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Saldo Kadernota 2018 - 2021	56	16	8	10
Saldo Programmabegroting 2018	347	215	130	117

Toelichting meerjarenraming t.o.v. Kadernota

Aansluiting Kadernota 2018-2021

Ten opzichte van de Kadernota 2018-2021 is het structurele beeld, 2021, bijgesteld van € 10.000 voordelig naar € 117.000 voordelig. De belangrijkste mutaties zijn:

1. Totaal financiële afwijkingen 2018 (€ 291.000)

De financiële afwijkingen toegelicht in de financiële analyse 2018 werken structureel door in de latere jaren.

2. Algemene uitkering 2019-2021 (-/- € 287.000)

Op basis van de septembercirculaire is het accres in 2018 toegenomen, maar voor een belangrijk deel verrekend met de latere jaren 2019 tot en met 2021. Onze ervaring is dat de omvang van deze accessen van circulaire tot circulaire zeer wisselend is en maakt het voor de gemeente lastig begroten. De VNG, de Raad voor de Financiële verhoudingen en het ministerie van Binnenlandse Zaken onderkennen deze problematiek en onderzoeken mogelijkheden om hieraan tegemoet te komen.

3. Structurele beleidstoevoeging 2019-2021 (-/- € 75.000)

De opgenomen beleidstoevoeging digitalisering 2020 heeft vanaf 2019 een structurele last van € 255.000. In 2018 is dit € 180.000. Het verschil bedraagt € 75.000.

4. Hogere opbrengst door groei (€ 105.000)

Op basis van de verwachte groei van de gemeente levert dit de gemeente in deze periode een voordeel op van in totaal ca. € 105.000.

5. Hogere vrijvallende afschrijvingslasten (€ 80.000)

Vanuit de herberekening van de actuele meerjarenraming van de afschrijvingslasten, vallen de afschrijvingskosten gunstiger uit dan geraamd in de Kadernota 2018-2021. Dit voordeel is ca. € 80.000 in 2021.

Meerjarenraming

bedragen x € 1.000				
Meerjarenraming	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Begrotingsresultaat voorgaand jaar (t-1)		347	215	130
Mutaties t.o.v. voorgaand jaar				
Mutaties lasten				

01. Raming kostenontwikkelingen	-	-	-
02. Vervangingsinvesteringen en bedrijfsmiddelen	- 200	- 190	- 195
03. Vrijval afschrijvingen	220	374	295
04. Rente	- 51	- 19	- 161
05. Beleidstoevoegingen 2017 - 2019	- 883	- 444	- 365
06. Verhoging stelpost Oostelijke rondweg Barneveld	-	- 380	-
07. Vastgestelde subsidiestroom MTB (Schaffelaartheater)	25	50	25
Totaal mutaties lasten	- 889	- 609	- 401
Mutaties baten			
08. Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds	708	475	324
09. Groei gemeente	140	140	140
10. Verhoging OZB (inflatie)	109	109	109
11. Afbouw opbrengst precariobelasting kabels en leiding	- 200	- 200	- 185
Totaal mutaties baten	757	524	388
Totaal mutaties t.o.v. voorgaand jaar	- 132	- 85	- 13
Prognose resultaat per begrotingsjaar	347	215	130

Toelichting meerjarenraming

In de meerjarenraming worden de elementen van bestaand beleid, de beleidstoevoegingen en dekkingsmaatregelen bij elkaar gebracht om te zien of er sprake is van een sluitende meerjarenbegroting. Hierbij is uitgegaan van de actuele en relevante informatie. De meerjarenraming laat een jaarlijks begrotingsoverschot zien.

Toelichting per regel in de meerjarenraming

Regel 1. Raming kostenontwikkelingen

De ingezette nullijn voor compensatie van loon- en prijsontwikkeling is, conform Kadernota 2018-2021, voortgezet.

Regel 2. Vervangingsinvesteringen en bedrijfsmiddelen

Ter dekking van de reguliere vervangingsinvesteringen (bedrijfsmiddelen e.d.) is rekening gehouden met een niveau tot een bedrag van € 190.000 per jaar aan afschrijvingslasten in 2020. In 2019 zijn extra afschrijvingslasten (€ 15.000) begroot in verband met aanpassing van het oude raadhuis.

Regel 3. Vrijval afschrijvingen

Jaarlijks is er een aantal activa volledig afgeschreven. De betreffende jaarlasten vallen het jaar erop vrij ten gunste van het meerjarenperspectief en zijn opgenomen in het meerjarenperspectief.

Regel 4. Rente

Op basis van de kapitaalbehoefte wordt de mutatie van de bijbehorende rentelasten verwerkt. Dit is een saldo van rentelasten als gevolg van beleidstoevoegingen (investeringen); minder rente-inkomsten voor zover er aanspraak gemaakt wordt op de voorziening grondexploitaties; en een daling van rentelasten als gevolg van afschrijving op activa.

Regel 5. Beleidstoevoegingen 2019-2021

De bij de Kadernota 2018-2021 vastgestelde beleidstoevoegingen zijn overgenomen. Daaraan is toegevoegd:

- Digitalisering 2020

Regel 6. Verhoging stelpost rondweg Barneveld-Oost

Vanaf 2017 is een stelpost ter grootte van € 620.000 opgenomen. Wij willen deze in 2020 verhogen naar € 1.000.000. De komende tijd zullen wij de tracémogelijkheden en bijbehorende kosten verder verkennen en aanvullend een verkeerskundig onderzoek uitvoeren. Op basis daarvan zal een notitie met voorkeursvarianten uitgewerkt worden en zullen stakeholders betrokken worden. Op basis van de uitkomst zal een definitief voorstel gedaan worden, waarbij rekening gehouden wordt met co-financieringsmogelijkheden. De opgenomen stelpost voorziet om toekomstige lasten van rente en afschrijving te dekken.

Regel 7. Vastgestelde subsidiestroom MTB (Schaffelaartheater)

Met het raadsbesluit van 22 maart 2017 is de subsidiestroom naar het Schaffelaartheater vastgesteld aflopend

naar een structureel bedrag van € 250.000. Vanwege de gewijzigde en vastgestelde governancestructuur verstrekt de gemeente het subsidie niet meer rechtstreeks aan Schaffelaartheater BV, maar aan MTB BV, die het vervolgens als een exploitatiebijdrage doorzet naar Schaffelaartheater BV. In deze regel van de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de afloop van de oorspronkelijke stelpost van € 350.000 naar het subsidie naar € 250.000.

Regel 8. Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds

Voor de raming van de uitkering van het gemeentefonds is aangesloten bij de septemberciculaire 2017.

Regel 9. Groei gemeente

Door toename van het aantal woningen (500) en het per saldo stijgende inwoneraantal (700) zullen de inkomsten jaarlijks stijgen, verminderd met de structurele kosten die hiermee gepaard gaan.

Regel 10. Verhoging OZB (inflatie)

In het meerjarenperspectief is een verhoging van de OZB voor de jaren 2019-2021 met jaarlijks 1,00% opgenomen ter compensatie van de inflatie. Het percentage van 1,00% is bij de Kadernota 2018-2021 bepaald op basis van de vijfjarig gemiddelde inflatie. Bij de Kadernota 2019-2022, zal het vijfjaarsgemiddelde geactualiseerd worden en zullen wij u zo nodig een voorstel doen tot aanpassing van dit percentage.

Regel 11. Afbouw opbrengst precariobelasting kabels en leiding

Tot voor kort was de verwachting dat de opbrengst uit de precariobelasting voor kabels en leidingen zou doorlopen tot en met 2026. Met de vaststelling van wetgeving ten aanzien van de afschaffing precariobelasting in de Eerste Kamer is deze periode verkort tot 2021. Dit betekent dat onze gemeente met ingang van 2022 € 1,4 miljoen aan lagere opbrengsten in de exploitatiebegroting heeft. In de Kadernota 2018-2021 is opgenomen dat de vaste storting in de algemene reserve (ter grootte van € 800.000) per 2022 ter dekking komt te vervallen. Daarnaast is de resterende € 600.000 van de wegvallende baten, in tranches van € 200.000 voor de jaren 2019, 2020 en 2021, opgenomen. Daarmee voorziet het college in het laatste jaar van deze coalitieperiode in dekking voor de toekomstig wegvallende inkomsten uit precariobelasting op kabels en leidingen.

Programma's

1. Participatie & Ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Wij willen dat inwoners van de gemeente Barneveld optimale kansen krijgen op het ontwikkelen of bevorderen van zelfstandigheid en daarmee op deelname aan de samenleving. Wij streven naar een samenleving waarin iedere inwoner naar vermogen meedoet, waarin mensen zich met elkaar verbonden weten. En we zorgen voor een professioneel vangnet. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid vormen hierbij het uitgangspunt. Omzien naar elkaar en onderlinge zorgzaamheid zijn van groot belang. Hierin zit de drieslag zelf – samen – gemeente. Het motto voor beleid en uitvoering binnen het sociaal domein is: op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning en hulp indien nodig. Dit sluit aan op de feitelijke ontwikkeling in de samenleving, waarin inwoners steeds meer zaken zelf of in nieuwe groepsverbanden organiseren.

Om de samenredzame samenleving verder vorm te geven zetten we in op:

- Optimale mogelijkheden voor zelfontplooiing en talentontwikkeling.
- Meer dan nu inzetten op de potentie voor het signaleren van hulpvragen in de samenleving.
- Versterken van de sociale cohesie tussen groepen en individuen in de samenleving.
- Zorgvuldig omgaan met onze vrijwilligers en mantelzorgers;
- Er voor zorgen dat iedere inwoner de hulp en ondersteuning die nodig is daadwerkelijk en tijdig krijgt.

Daarbij streven we naar een sociaal en betaalbaar gevarieerd voorzieningenaanbod (onderwijs, sport, cultuur en hulp & ondersteuning) dat meebeweegt met de behoeften en de mogelijkheden van de inwoners, waarbij de specifieke situatie per dorp, wijk of buurt kan verschillen. De behoefte aan voorzieningen bepalen we aan de hand van demografische gegevens en kengetallen, maar vooral ook in overleg met de samenleving om een passend en gevarieerd aanbod te borgen. De gemeente heeft veel invloed op de kwaliteit van veel

voorzieningen, maar veel minder op het sociale effect ervan. Om meer recht te doen aan de verschillende rollen van voorzieningen, stellen we bij het organiseren van voorzieningen het doel en de inhoud (functie) van de voorzieningen centraal met in het bijzonder aandacht voor de bijdrage aan sociale cohesie. De fysieke plek en de organisatie zijn daaraan ondergeschikt en worden in overleg met de betrokken partijen op een slimme manier efficiënt benut en geregeld.

Ontwikkelingen

Integraliteit, preventie en vroegsignalering

Na roerige jaren van de implementatie van de drie decentralisaties staat de komende jaren het verder bouwen aan integraliteit en transformatie centraal. Enerzijds willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van een gemeentelijke vangnetvoorziening. Anderszijds willen we dat mensen die een gemeentelijke vangnetvoorziening nodig hebben, die kunnen vinden. We zetten dan ook stevig in op preventie, vroegsignalering en samenwerking tussen professionals in het sociaal domein. De mogelijkheden van sport, bewegen en cultuur worden nadrukkelijker onderdeel van de aanpak om bij te dragen aan de ontplooiing van mensen en de zelfredzaamheid te bevorderen. Deze aanpak is vertaald in o.a. (nieuwe) speerpunten 'Investeren in preventie, vroegsignalering en ketensamenwerking', 'Toeleiding naar de arbeidsmarkt' en 'Aanpak van laaggeletterdheid'. Verder zal de integrale aanpak in het in 2018 op te stellen Beleidsplan Sociaal Domein aan de orde komen.

Uitvoering Wsw

Vanaf 2018 voert de gemeente de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Wsw-ers worden zoveel mogelijk lokaal aan het werk geholpen, waarbij hun ontwikkeling centraal staat. Dit heeft een behoorlijke impact op de organisatie. De voorbereidingen hiervoor worden in 2017 getroffen. In 2018 moet vooral gemonitord worden hoe de uitvoering gaat en waar nodig moet worden bijgestuud. Zie verder het speerpunt 'Lokale uitvoeringsorganisatie Wsw'.

Beschermd wonen

Wij willen dat inwoners vanaf 18 jaar met psychiatrische problematiek voor een groot deel zelfstandig kunnen (blijven) wonen en kunnen deelnemen aan de samenleving. Hierbij is (extra) ondersteuning nodig thuis en moet tevens een slag gemaakt worden in de uitstroom uit instellingen voor beschermd wonen. Vanaf 2019 willen wij de, nu nog regionaal ingekochte en geregelde, extramuraal ondersteuning als een lokale vangnetvoorziening aanbieden. Intramuraal beschermd wonen blijft nog een regiotak tot in ieder geval 2020, maar onderdelen worden gefaseerd naar lokaal overgeheveld. Bijvoorbeeld: vanaf 2019 worden ook alle gesprekken voor intramuraal beschermd wonen lokaal opgepakt door onze gespreksvoerders en niet meer door Centrumgemeente Ede. Hiervoor is een speerpunt opgenomen.

Vaccinatiegraad

In Barneveld ligt de vaccinatiegraad lager dan de door de WHO gestelde streefnormen. Op grond van het gezondheidsbeleid spannen we ons in om te voldoen aan de normen. De raad wordt hierover periodiek geïnformeerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

1.1 Zelfredzame inwoners

111 Lokaal onderwijsbeleid

Speerpunt Aanpak van laaggeletterdheid

Doel (lange termijn)	Het vergroten van basisvaardigheden zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden voor alle inwoners ongeacht leeftijd. Op lange termijn zal de zelfredzaamheid toenemen en het aantal laaggeletterden afnemen.
-----------------------------	--

Inhoud	In 2017 is samen met ketenpartners een visie op de aanpak van laaggeletterdheid opgesteld. Hierbij worden voorwaarden genoemd om laaggeletterdheid aan te pakken. Aan de hand van de vijf bouwstenen Samenwerking, Toegankelijkheid, Communicatie, Voorzieningen en Kennis wordt gewerkt aan de verdere aanpak van laaggeletterdheid. Hierbij is aandacht voor alle inwoners, ongeacht leeftijd.
Financiën	Bij de Kadernota is besloten om hiervoor vanaf 2018 een beleidstoevoeging op te nemen van € 50.000,-. Voor 2018 is daarnaast een incidentele beleidstoevoeging van € 50.000,- opgenomen. Hieruit kunnen activiteiten op het gebied van laaggeletterdheid worden bekostigd, als ook een communicatiecampagne en een coördinator.
Planning	Per 2018 wordt een concreet plan van aanpak uitgevoerd dat voortvloeit uit de reeds vastgestelde visie op de aanpak van laaggeletterdheid. 2018 wordt met name benut om het netwerk van vraag- en aanbod op het gebied van taal op de kaart te zetten, zodat inwoners met een hulpvraag en intermediairs dit kunnen vinden of naar door kunnen verwijzen. In de hierop volgende jaren wordt ingezet op het borgen van vraag en aanbod en de kwaliteit op het gebied van taal en andere basisvaardigheden.
Risico's	Doelgroep is moeilijk te bereiken

112 Reïntegratie

Speerpunt Toeleiding naar de arbeidsmarkt

Doel (lange termijn)	Terugdringen van het tekort op de bijstandsuitgaven (BUIG)
Inhoud	<p>Voor de komende jaren wordt bij ongewijzigd beleid een tekort op het BUIG-budget verwacht. Een deel van het tekort is "eigen risico" voor de gemeente. Als het tekort boven het eigen risico uitkomt kan een vangnet-uitkering aangevraagd worden bij het Rijk. Over 2016 is reeds een aanvraag voor een vangnet-uitkering gedaan bij het Rijk. Voor 2017 en 2018 wordt eveneens een tekort op het BUIG-budget voorzien. Om het tekort terug te dringen zal o.a. ingezet worden op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - intensieve aanpak statushouders (jobcoaching, de aanpak Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen en begeleid inburgeren); - kwaliteitsbevordering bij team Participatie (o.a. screening bestand en intensiveren interne controle); - het versterken van de werkgeversbenadering (o.a. onderzoeken van opzetten leerwerktrajecten met baangarantie, intensiveren partnerschap werkgevers en inzet op verhogen parttime werken). <p>Bovenstaande wordt uitgewerkt in een verbeterplan dat in 2017 t/k wordt aangeboden aan de raad.</p>
Financiën	Het financiële kader wordt gevormd door het landelijk beschikbare budget voor het verstrekken van de uitkeringen (BUIG) en de re-integratiemiddelen.
Planning	Verbeterplan in 2017 naar college en raad, daarna maandelijks monitoring
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - toestroom van mensen met grotere afstand tot de arbeidsmarkt (statushouders, inwoners met een arbeidsbeperking) - afhankelijkheid van arbeidsmarktsituatie. De economie trekt aan, maar banen zijn niet altijd passend voor doelgroep (mismatch neemt toe)

113 Maatschappelijke zorg

Speerpunt Investeren in preventie, vroegsignalering en ketensamenwerking

Doel (lange termijn)	Zo vroeg mogelijk de juiste ondersteuning inzetten wanneer problemen zich voordoen om erger te voorkomen.
-----------------------------	---

Inhoud	<p>Alert zijn op signalen, elkaar weten te vinden en weten hoe te handelen. Het is belangrijk voor alle professionals in het sociaal domein om te investeren in preventie en snel te handelen wanneer er toch problemen zijn. We investeren in 2018 extra op preventie, vroegsignalering en ketensamenwerking. De samenwerking en afstemming tussen alle partijen staat voorop.</p> <p>De mogelijkheden van sport, bewegen en cultuur worden onderdeel van de aanpak van gespreksvoerders. De activiteiten van Be Active worden actief onder de aandacht gebracht en ingezet waar mogelijk.</p> <p>Blijvende investering in vroegsignalering op kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Het Multidisciplinaire Overleg Jonge Kind wordt voortzet en doorontwikkeld. De aansluiting met onderwijs wordt versterkt en er wordt geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering en vaardigheidstrainingen.</p> <p>De pilot waarbij huisartsen ondersteund worden door een GZ psycholoog bij de screening en diagnostiek van kinderen met psychiatrische problematiek ('SOH-pilot') krijgt een vervolg. In meer huisartsenpraktijken gaat een 'specialistische ondersteuner huisarts' de huisartsen ondersteunen.</p> <p>De ketensamenwerking rond casuïstiek wordt doorontwikkeld. We investeren in bekendheid hiervan bij externe partners en zetten in op maximale cliëntbetrokkenheid.</p> <p>Samenwerking met ketenpartners in vroegsignalering van (mogelijk) problematische schulden: we sluiten een (hernieuwd) convenant met in elk geval de Woningstichting en mogelijk meerdere partijen (energieleveranciers, zorgverzekeraars).</p>
Financiën	Binnen de begroting
Planning	Gedurende 2018 vinden op alle thema's ontwikkelingen plaats, veel hiervan zijn doorlopend.
Risico's	Verloop in sleutelfiguren bij diverse organisaties. Belemmeringen in ketensamenwerking ten gevolge van privacyregelgeving.

1.2 Sociale en vitale samenleving

123 Volksgezondheid en preventie

Speerpunt Huiselijk geweld en kindermishandeling

Doel (lange termijn)	Terugdringen kindermishandeling en huiselijk geweld
Inhoud	<p>De Barneveldse aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld is gericht op bewustwording (alert zijn op signalen), deskundigheidsbevordering (kennis over), vaardigheidstraining (weten hoe te handelen) en versterking van de samenwerking tussen alle organisaties die met kinderen, jongeren en kwetsbaren te maken hebben.</p> <p>We zetten zowel intern als extern in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mogelijk maken van gebruik van en stimulering gebruik van Verwijsindex en naleving gebruik van meldcode -Intervisie -Voorlichting, bijv. middels symposia -Samenwerking met de 'Niet Pluis'- campagne <p>Daarnaast organiseren we trainingen (aandachtsfunctionaris, signaleren, bespreekbaar maken van zorgen, etc.) en willen we een convenant afsluiten met het Voortgezet Onderwijs (in navolging op die met PO, uit juni 2017).</p>
Financiën	binnen begroting
Planning	gedurende 2018
Risico's	Situaties blijven in taboesfeer, crisissituatie(s), effect van inzet lastig aantoonbaar te maken middels onderzoek.

1.3 Gemeentelijk vangnet

132 Voorzieningen inwoners met een beperking en jeugdhulp

Speerpunt Inregelen lokale uitvoeringsorganisatie Wsw

Doel (lange termijn)	Het per 1 januari 2018 lokaal uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
Inhoud	<p>De Gemeenschappelijke Regeling Permar houdt per 1 januari 2018 op te bestaan. De deelnemende gemeenten (Barneveld, Ede, Renkum, Scherpenzeel en Wageningen) voeren vanaf dat moment de Wsw zelf uit. Uitgangspunt hierbij is het zoveel mogelijk lokaal aan het werk houden of helpen van Wsw-ers, waarbij de ontwikkeling van de medewerker voorop staat.</p> <p>In 2018 wordt vooral gemonitord hoe de lokale uitvoering daadwerkelijk gaat en moet waar nodig worden bijgestuurd. Het gaat hierbij zowel om inhoud (de begeleiding van de WSW-ers) als het werkgeverschap voor de WSW-ers (P&O zaken, verzuimbegeleiding, enz).</p>
Financiën	<p>Het budget dat vanuit het Rijk voor de Wsw ter beschikking wordt gesteld, is lager dan de totaal te maken kosten. Dit zien we op twee niveaus: het subsidiebedrag per arbeidsjaar is ontoereikend (en dat bedrag neemt elk jaar af) en de afname van de Wsw gaat minder snel dan waar het Rijk mee rekent.</p> <p>De verwachte benodigde middelen voor de lokale inrichting zijn opgenomen in de begroting. Met het realiseren van de lokale opbouw is het tekort nu minder groot, maar het negatieve subsidieresultaat wordt niet volledig gedicht.</p>
Planning	Inregelen van de nieuwe uitvoeringsorganisatie WSW vraagt naar verwachting in elk geval eerste kwartaal 2018 nog de nodige aandacht.
Risico's	<p>Inhoudelijk: onrust bij Wsw-ers</p> <p>Organisatorisch: meerkosten doordat intensievere begeleiding van de Wsw-ers noodzakelijk is of doordat de (extern te betrekken) HRM ondersteuning niet tijdig is geoperationaliseerd.</p>

Speerpunt Beschermd wonen, extramuralisering en lokale ondersteuning

Doel (lange termijn)	Inwoners vanaf 18 jaar met psychiatrische problematiek kunnen voor een groot deel zelfstandig (blijven) wonen en deelnemen aan de samenleving.
Inhoud	Sinds 2015 valt beschermd wonen onder de Wmo2015. Op dit moment is beschermd wonen een centrumgemeente taak. De uitvoering en inkoop wordt nu gedaan door Centrumgemeente Ede. Het beschermd wonen maakt een transformatie door. Het doel is de extramuralisering van het beschermd wonen (voorkomen van instroom in de beschermd wonen instellingen en uitstroom bevorderen) en ervoor te zorgen dat inwoners vanaf 18 jaar met psychiatrische problematiek voor een groot deel zelfstandig kunnen (blijven) wonen en kunnen deelnemen aan de samenleving.
Financiën	Het budget wordt landelijk in ieder geval tot 2020 verstrekt aan de centrumgemeente. Er wordt gewerkt aan een verdeelmodel, om dit budget per 2020 te verdelen naar alle gemeenten in Nederland maar hierover zijn nog geen definitieve uitkomsten. Vanaf 2019 ontvangen wij van de centrumgemeente een deel van het regionale budget om onze lokale extramurale ondersteuning mee in te kopen (de vorm van deze financiering, bijvoorbeeld via nacalculatie, moet regionaal nog worden vastgesteld).
Planning	In 2018 de inkoop van deze lokale extramurale ondersteuning passend binnen de Barneveldse Wmo voorzieningen (als onderdeel van Wmo inkoop 2019) en per 2019 lokaal ook alle gesprekken (voor intramuraal beschermd wonen) lokaal oppakken. Na de gemeenteraadsverkiezingen en landelijke besluitvorming over o.a. het objectief verdeelmodel een definitieve keuze maken hoe wij regionaal willen gaan samenwerken vanaf 2020.
Risico's	Uitstroom wordt bemoeilijkt door een tekort aan betaalbare woningen (in de gehele regio), landelijk nog veel onduidelijk over het objectief verdeelmodel en mogelijkheid tot instroom in de Wlz.

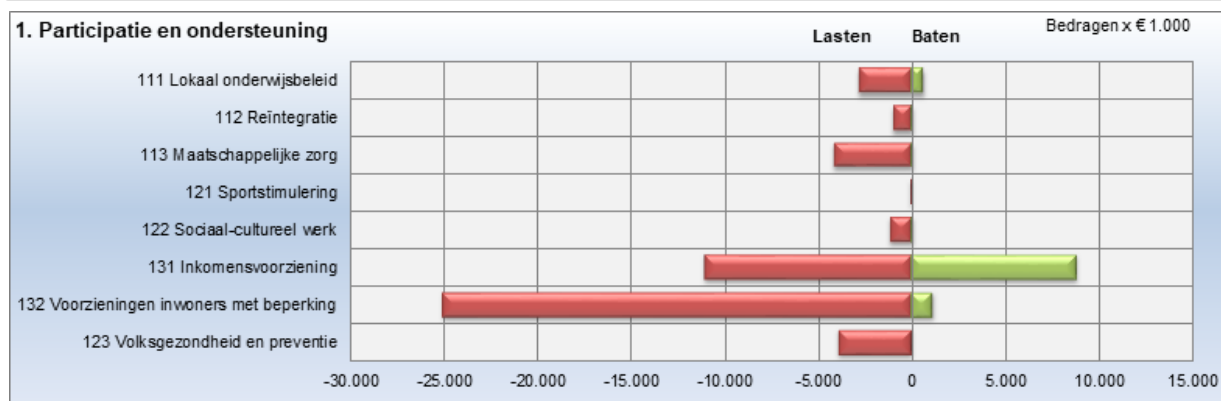
Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

1. Participatie en ondersteuning	Begroting 2018				Saldo
	Beleids toevoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
1.1 Zelfredzame inwoners	- 100	-	- 7.881	749	- 7.231
111 Lokaal onderwijsbeleid	- 100	-	- 2.734	679	- 2.155
112 Reïntegratie	-	-	- 994	20	- 974
113 Maatschappelijke zorg	-	-	- 4.153	50	- 4.103
1.2 Sociale en vitale samenleving	- 55	-	- 5.118	29	- 5.144
121 Sportstimulering	- 25	-	- 92	-	- 117
122 Sociaal-cultureel werk	-	-	- 1.159	29	- 1.129
123 Volksgezondheid en preventie	- 30	-	- 3.868	-	- 3.898
1.3 Gemeentelijk vangnet	-	-	- 36.122	9.920	- 26.201
131 Inkomensvoorziening	-	-	- 11.048	8.769	- 2.279
132 Voorzieningen inwoners met beperking	-	-	- 25.073	1.151	- 23.922
Saldo van baten en lasten	- 155	-	- 49.120	10.699	- 38.577
Resultaat	- 155	-	- 49.120	10.699	- 38.577

Lasten en baten per beleidsproduct

2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Een gezond bedrijfsleven en voldoende werkgelegenheid dragen bij aan het welvaarts- en voorzieningenniveau in de gemeente. In onze gemeente ligt daarvoor een sterke basis, met als kansrijke sectoren agro-food, logistiek, ICT en recreatie en toerisme. Om die kansen te benutten blijven wij veel aandacht geven aan het vestigingsklimaat in onze gemeente. Immers de dynamiek is groot en wordt permanent beïnvloed door de markt, politiek en innovaties in processen en technieken, zoals bijvoorbeeld de digitalisering en duurzaamheidseisen. Wij zijn daarom in permanent overleg met bedrijfsleven en kennisinstellingen om de juiste voorwaarden te scheppen waarbinnen bedrijven zich flexibel kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden en daarmee hun concurrentiepositie behouden.

Voor de agro-food-keten willen wij een sterke partner zijn in de regio FoodValley en voorop lopen in innovatie en verduurzaming van voedselsystemen en waardevermeerdering van het agrarisch product (zie hiervoor ook programma 3). We kiezen ook voor uitbouw van recreatie en toerisme, waarbij de profilering plaatsvindt als onderdeel van de Veluwe promotie. Er is ruimte voor vernieuwing ten behoeve van toekomstbestendige verblijfsrecreatie. Voor de detailhandel werken wij aan aantrekkelijke geconcentreerde winkelcentra in Barneveld en Voorthuizen, waarbij wij meewerken aan differentiatie in branchering en voorzieningen afgestemd op bijzondere doelgroepen. Wij zetten in op begeleiding en ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en passende werklocaties voor ZZP-ers.

De inwoners en bedrijven zijn gebaat bij een uitstekende bereikbaarheid over de weg, het openbaar vervoer en de digitale snelweg. In het verlengde daarvan ligt de doorstroming van het verkeer en verkeersveiligheid. Dit is niet alleen belangrijk voor de bereikbaarheid van de uiteenlopende locaties, maar draagt ook bij aan de kwaliteit van het milieu en de directe woon- en leefomgeving. Wij zetten derhalve in op:

- Een aantrekkelijk ondernemingsklimaat;
- Een brede en evenwichtige bedrijvigheid en werkgelegenheid;
- Een goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen

Behoeftes aan bedrijventerreinen

De economische ontwikkelingen zijn gunstig. De vraag naar bedrijfsgrond voor uitbreiding van bedrijven is manifest en de verwachting is dat deze ontwikkeling ook de komende jaren doorzet. Gestart wordt met de voorbereidingen voor Harselaar-Zuid, fase 1b. Voor dit bedrijventerrein is een speerpunt opgenomen. De behoefte aan bedrijventerreinen wordt doorlopend gemonitord en waar nodig met de regio afgestemd (via het regionaal programma werklocaties, RPW). Binnen Stroe is al jaren behoefte aan een lokaal bedrijventerrein. Door de huidige mogelijkheden binnen het RPW is nu onderzoek gestart om de behoefte aan lokaal bedrijventerrein in beeld te brengen. De komende tijd zal de procedure voor een lokaal bedrijventerrein in Stroe worden gestart. Besluitvorming hierover door de raad vindt naar verwachting eind 2018 plaats. In Voorthuizen is eveneens behoefte aan een lokaal bedrijventerrein. Besluitvorming over het bestemmingplan Verbindingsweg vindt medio 2018 plaats. Ook de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen dient op peil te blijven. Hiervoor is speerpunt revitalisering Harselaar-Oost opgenomen.

De noodzaak om tot verduurzaming te komen en de aanhoudende discussie over de mogelijkheid om een kilometerheffing voor vrachtauto's in te voeren zal gevolgen hebben voor de vrachtverkeer en de behoefte aan multimodaal vervoer. Mede tegen die achtergrond blijven wij inzetten op de realisering van een railterminal voor goederenoverslag. Het primaat daarvoor ligt bij de markt. Wij zullen een voorstel doen voor een bijdrage in de kosten van nog benodigde onderzoeken als uit de cofinanciering door de markt en de provincie voldoende draagvlak blijkt. Voor de railterminal is een speerpunt opgenomen.

Daarnaast speelt dat er in de gemeente Barneveld een overschot aan kantoorruimte is. Tegelijk trekt de kantorenmarkt weer aan en is er vraag naar passende ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe kantoren. Mede door het schrappen van de plancapaciteit voor uitbreiding van de bestaande kantorenvorraad in ColumbizPark door de Raad van State, ontstaat er druk op de kantorenmarkt. Om problemen in de bestaande markt te kunnen oplossen en te kunnen voorzien in passende ontwikkelingsruimte is een heroriëntatie gewenst. Hiervoor is een speerpunt opgenomen.

Vestigingsklimaat

De laatste jaren is het winkelcentrum van de kern Barneveld aantrekkelijker geworden. Dit mede dankzij de uitvoering van maatregelen waar, in nauwe samenwerking met de Barneveldse Middenstandsvereniging en Centrum Ontwikkeling Barneveld aan wordt gewerkt. In samenwerking met de stakeholders uit het centrum wordt voor de periode 2017-2019 een nieuw Uitvoeringsprogramma position paper opgesteld, dat ter informatie naar de raad komt. Er zijn veel initiatieven en activiteiten voor consumenten, bezoekers en toeristen in de gemeente. Om meer samenhang aan te brengen in de evenementen en hier eenduidig over te communiceren, is er behoefte aan evenementenbeleid. Inmiddels zijn afspraken gemaakt voor het promotioneel ondersteunen van de grote(re) Barneveldse evenementen in 2017. Het is de bedoeling deze afspraken te integreren in een op te stellen citymarketingbeleid. Er blijkt behoefte aan een gemeenschappelijk gedragen citymarketingbeleid; een gemeenschappelijke promotie van de gemeente op de thema's "wonen", "werken" en "recreëren" heeft een meerwaarde. Er liggen kansen om de kernkwaliteiten van de negen kernen middels een brede opzet van het citymarketingbeleid op een juiste manier te promoten. Voor citymarketing is een speerpunt opgenomen.

Om het totale winkelaanbod van Barneveld aantrekkelijk te houden is het daarnaast wenselijk om aanvullend een perifere detailhandelszone aan de Scherpenzeelseweg door te ontwikkelen. Dit binnen de kaders van het nieuwe regionale beleid. Over de op te stellen uitwerking wordt de raad geïnformeerd.

Circulaire economie

Maatschappelijke ontwikkelingen vragen om de economie circulair te benaderen. In regionaal verband wordt,

als één van de van de vele manieren waarop we invulling geven aan onze duurzaamheidsambities, een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om invulling te geven aan de principes van een circulaire economie en energietransitie. Binnen deze verkenning worden de mogelijkheden voor Barneveld in beeld gebracht.

Verkeer en vervoer

Het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan is in nauwe samenspraak met belanghebbenden opgesteld. Vanaf 2018 vindt de uitvoering hiervan plaats. Uit de gehouden wijkconsultaties, maar ook uit de dorpsplannen komen diverse gewenste verkeersmaatregelen, die in het GVVP zijn doorvertaald en die uitgevoerd zullen worden. Wij willen hierbij tijdig inspelen op toekomstige ontwikkelingen en wensen van burgers en bedrijven. Om dit te realiseren zal onder meer een verkeersspreekuur/meldpunt ingesteld worden. Een nieuw speerpunt 'verkeersmaatregelen en participatie in dorpen en wijken' is opgenomen.

De veranderde vervoersvraag, waarbij een transformatie plaats vindt van traditioneel aanbodgericht naar vraagafhankelijke vormen van openbaar vervoer en nieuw beleid van zowel rijk als provincie, maken een visie op het openbaar vervoer voor Barneveld en de regio noodzakelijk. Deze willen we opstellen, in co-creatie met inwoners/reizigers. Hiervoor is een speerpunt opgenomen.

Bereikbaarheid

Barneveld groeit; nieuwe woningen worden gebouwd, er komen nieuwe woonwijken, nieuwe bedrijventerreinen. Dit betekent dat het aantal verkeersbewegingen binnen de gemeente toeneemt, wat de bereikbaarheid van diverse locaties in de gemeente onder druk zet. De komende jaren blijven we inzetten op een goede bereikbaarheid van de gemeente, zowel over de weg als met het openbaar vervoer. De aanleg van de Harselaartunnel, de start van de aanleg van de Noordelijke Rondweg Voorthuizen, onderzoek naar de doortrekking van de Oostelijke Rondweg Barneveld en een MIRT-onderzoek om tot een oplossing te komen voor het knooppunt A1/A30. Ook zetten we de lobby voort voor een station op Barneveld-Noord. De acties die het komende jaar plaatsvinden om de bereikbaarheid te vergroten zijn in een speerpunt 'bereikbaarheid' onder gebracht.

Als alternatief voor de auto en het openbaar vervoer geldt de fiets. We signaleren een toename van het gebruik van de e-bike en nieuwe fietstypen. Het gebruik van de fiets willen we stimuleren. Hiervoor zijn veilige en comfortabele fietsverbindingen en voldoende fietsenstallingen noodzakelijk. Dit is uitgewerkt in een speerpunt 'fietsennetwerk'.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

211 Promotie economie

Speerpunt Breedband buitengebied

Doel (lange termijn)	Beschikbaarheid van breedband voorzieningen voor alle huishoudens in de gemeente Barneveld
Inhoud	Aanleg breedband voorziening in groot deel van de gemeente.
Financiën	Betreft private ontwikkeling waarbij geen gemeentelijke financiën noodzakelijk zijn. Er zijn alleen inkomsten voor de gemeente via de legesverordening.
Planning	Gefaseerde uitvoering in de periode 2018 - 2019.
Risico's	Dat marktpartijen de businesscase terugtrekken. Onvoldoende animo bij vraagbundelingstraject.

2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden

221 Economisch structuurbeleid

Speerpunt Poultry Expertise Centre

Doel (lange termijn)	Versteving van kennis en innovatie in de pluimveesector en uitbouw huidige campus voor kenniscentrum gezelschapsdieren
Inhoud	Campus ontwikkeling en verdere intensivering van nationale en internationale profilering van het PEC alsmede verdere uitbouw van het PEC als coördinatiepunt voor de fijnstofproblematiek/emissiereductie. Hierbij zal aansluiting gezocht worden op een verlenging van de kennisas FoodValley waarbij het PEC de functie van poultry-centre binnen de triple-helix samenwerking gaat vormen.
Financiën	Eenmalige subsidiering heeft reeds plaatsgevonden voor de planperiode 2016- 2019. Mogelijk dat aanvullende financiering noodzakelijk is op projectbasis. Na 2019 zal het PEC selfsupporting zijn voor wat betreft de huidige activiteiten.
Planning	Programma beslaat periode 2016 - 2019.
Risico's	Continuïteit PEC voor de periode na 2019.

Speerpunt Revitalisering Harselaar-Oost

Doel (lange termijn)	Alle bedrijventerreinen in de gemeente hebben een verzorgde uitstraling, beschikken over adequate functionaliteiten voor de gevestigde bedrijven en sluiten goed aan op de geplande uitbreidingen
Inhoud	Het opstellen van een uitvoeringsplan voor de revitalisering van Harselaar-Oost inclusief het maken van een begroting en financieringsplan. Hierbij zal aandacht worden gegeven aan aspecten van duurzaamheid, zoals bij de waterberging, gebruik van materialen en energiegebruik.
Financiën	In de begroting is een beleidstoevoeging van € 1.000.000,- opgenomen voor de uitvoer van de revitalisering.
Planning	Februari 2018: businessplan voor de revitalisering van Harselaar Oost (o.b.v. PvA), t/k. Op basis daarvan wordt planning bekend over besluitvorming over uitvoering en financiële dekking (inclusief vooroverleg met Provincie over mogelijk co-financiering).
Risico's	Aansluiting bedrijfsleven bij revitalisering.

Speerpunt Railterminal

Doel (lange termijn)	Het mogelijk maken van de overslag van goederen van weg naar spoor binnen de regio FoodValley door het faciliteren van de realisering van een goederenterminal op bedrijventerrein Harselaar. De rol van de gemeente ligt voornamelijk bij de politieke lobby en het planologisch faciliteren van het project.
Inhoud	Door enkele marktpartijen wordt inmiddels verder gewerkt aan de voorbereiding van een businessplan. Voor een businessplan is naast een marktverkenning een technisch/financiële investeringsstudie nodig. Het is de bedoeling dat de initiatiefnemers daartoe opdracht geven. Van de gemeente en de provincie wordt een bijdrage gevraagd in de onderzoekskosten die moeten worden gemaakt om de aansluiting van de terminal op het openbare railnet te ontwerpen en te ramen.
Financiën	De bijdrage die aan de gemeente wordt gevraagd is voorlopig begroot op € 150.000,- (de totale onderzoekskosten zijn begroot op € 450.000,-)
Planning	Start met de onderzoeken 2 ^e kwartaal 2018. Besluitvorming over de bijdrage 1 ^e kwartaal 2018.
Risico's	Uitblijven bijdrage van de provincie of veel hogere kosten bij een definitieve begroting kunnen leiden tot stopzetten van het initiatief.

Speerpunt Ontwikkelingsperspectief kantorenmarkt

Doel (lange termijn)	Zorg dragen voor voldoende passende ontwikkelingsmogelijkheden voor kantoren in Barneveld
Inhoud	De gemeente Barneveld kampt met een overschot aan kantoorruimte in de bestaande markt. Tegelijk trekt de kantorenmarkt weer aan en is er vraag naar passende nieuwe kantoren. Mede doordat de plancapaciteit voor uitbreiding van de bestaande kantoren-voorraad in Columbiz Park door de Raad van State is geschrapt, ontstaat er druk op de kantorenmarkt in Barneveld. Om de problemen in de bestaande markt te kunnen oplossen en tegelijk te kunnen voorzien in de vraag van de markt is een heroriëntatie gewenst.
Financiën	€ 10.000 voor het opstellen van een nieuwe visie, binnen de begroting (beleidsproduct promotie economie).
Planning	December 2018: Visie ontwikkelingsmogelijkheden kantoren in de raad.
Risico's	Het beschikbaar krijgen van nieuwe uitbreidingsruimte voor kantoren vergt regionale afstemming.

222 Grondexploitatie bedrijventerreinen

Speerpunt Harselaar-Zuid, fase 1B

Doel (lange termijn)	Het scheppen van ruimte voor de vestiging van bedrijven binnen de gemeente Barneveld.
Inhoud	Het maken van afspraken met de betrokken grondeigenaren. Het opstarten van diverse onderzoeken t.b.v. het opstellen van een voorontwerp-bestemmingsplan. Het stedenbouwkundigplan herijken en de grondverwerving opstarten.
Financiën	Conform actuele grondexploitatie
Planning	4e kwartaal voorontwerp-bestemmingsplan
Risico's	Behoeftte en invloed agrarische bedrijvigheid.

Speerpunt Columbizpark

Doel (lange termijn)	Herontwikkeling van het gebied Harselaar-Centraal
Inhoud	Met de uitspraak van de Raad van State is de uitvoering van het in 2014 vastgesteld verbrede functieprofiel niet meer opportuun. Op basis van de uitspraak zijn verschillende ontwikkelingsscenario's verkend waarbij de ontwikkeling als regulier bedrijventerrein het meest haalbaar lijkt. In dit kader is inmiddels met één partij een principe overeenstemming bereikt voor de koop van het totale plangebied. Belangrijke voorwaarden voor de koop zijn de ontbinding van de reeds gesloten koopovereenkomsten alsmede de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan.
Financiën	Getroffen voorziening: € 15,6 miljoen. Daarnaast is tot en met 2013 reeds een verliesneming getroffen op contante waarde van € 2,85 miljoen en is een bijdrage van Heijligers van € 2,00 miljoen ontvangen ter afdekking van het verlies.
Planning	Voorlopige planning: dec 2017 vaststelling nieuw bestemmingsplan okt - dec 2017 voorbereidingen aanbesteding januari 2018 gunning aanbesteding januari - maart 2018 bouwrijp maken openbare ruimte
Risico's	Financiën voor wat betreft de ramingen in relatie tot de werkelijke uitvoeringskosten. Risico's opstellen nieuw bestemmingsplan.

2.3 Een goede bereikbaarheid

Speerpunt Fietsnetwerk

Doel (lange termijn)	<ul style="list-style-type: none"> • Directe, veilige en comfortabele fietsverbindingen en fietsroutes. • Stimuleren fietsgebruik, het bieden van een alternatief voor auto en OV. • Aanpak (subjectieve) verkeersonveiligheid bij fietsoversteken. • In regionaal verband realisatie van snelle fietsverbindingen tussen Barneveld-Harselaar-Voorthuizen als onderdeel van de route tussen Putten en Ede.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veiligheid van diverse fietsoversteken aanpakken. 2. Comfort verbeteren bestaande fietspaden. 3. I.s.m. partners inzetten op meer fietsstallingen en voorzieningen met name gericht op overstap openbaar vervoer. 4. In navolging op het zuidelijk deel van deze snelle fietsverbinding wordt de planvorming voor de fietsroute Baron van Nagelstraat-Rembrandtstraat-Rubenstraat v.v. vanaf de nieuwe rotonde Holzenbosch opgestart.
Financiën	Uitwerking binnen budget verkeerbeleid en- maatregelen en GVVP
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conform jaarplan GVVP 2018 2. Conform MJOP 2018 wegen/verhardingen waar fietspaden onderdeel zijn 3. Bespreekbaar maken met diverse partners en belangenorganisaties en kansen benutten gedurende het jaar. 4. Inventarisatie knelpunten en bepalen oplossingsrichtingen: medio 2018 Uitwerking maatregelen inclusief begroting, planning en besluitvorming college: najaar 2018 Start subsidietraject provincie ik kader van regionale, snelle fietsverbindingen: na besluitvorming
Risico's	n.v.t.

Speerpunt Openbaar vervoer

Doel (lange termijn)	Inwoners ook na 2020 de mogelijkheid bieden om te reizen met het openbaar vervoer dat als gevolg van de transformatie van het traditionele aanbodgericht openbaar vervoer naar vraagafhankelijk openbaar vervoer wordt ingericht.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lobby Valleilijn doortrekken naar Arhem en kwartiersdienst Valleilijn invoeren. 2. Onderzoek hoe Flexnet (vanaf 2021) aansluit bij nieuw provinciale OV-concessie. 3. Onderzoek hoe de introductie van Flexnet kan aansluiten bij de aanbesteding van de nieuwe OV concessie Oost NL. 4. Mogelijkheden bezien met partijen voor OV-Flexnet-experiment in Barneveld/Regio. 5. OV-visie uitwerken voor Barneveld en Regio in co-creatie met bewoners/reizigers.
Financiën	n.v.t.
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gedurende jaar. 2. 1e helft 2018. 3. 1e helft 2018. 4. 2e helft 2018. 5. 2e helft 2018 (t/k naar de raad 1e kwartaal 2019)
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Invloed van Landelijk en Provinciaal OV-Beleid en financiële bijdragen. • Afstemming met overheden, belangengroepen en gebruikers tijdens transitiefase cruciaal. • Ervaringen doelgroepenvervoer en evaluatie Valleihopper en Regiecentrale kunnen invloed hebben op OV-visie en implementatie.

Speerpunt Bereikbaarheid

Doel (lange termijn)	De bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de gemeente Barneveld (en regio) waarborgen door middel van een robuust en veilig wegen- en spoornet met toekomstwaarde en voldoende restcapaciteit.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. MIRT-onderzoek Knooppunt A1/A30 2. Lobby station Barneveld Noord 3. Tracestudie en onderzoeken Doortrekking Oostelijke Rondweg Barneveld 4. Realisatie Noordelijke Rondweg Voorthuizen 5. Realisatie Harselaartunnel
Financiën	<ol style="list-style-type: none"> 1. Binnen budget MOAB A1/A30 € 100.000 2. n.v.t. 3. Eerste onderzoeken/personele kosten binnen voorbereidingskrediet Doortrekking Oostelijke Rondweg €200.000 4. Binnen budget Noordelijke Rondweg Voorthuizen 5. Binnen budget Harselaartunnel
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoering MIRT Onderzoek A1/A30 Barneveld conform plan van aanpak. Gericht op inbrengen (tussen) Resultaten MIRT-onderzoek t.b.v. Bestuurlijk Overleg MIRT Regio Oost-Nederland november 2018. 2. Gehele jaar i.s.m. Regio FoodValley, regiogemeenten lobby diverse partijen als NS, ProRail, provincie, Ministerie I & M. 3. Uitvoeren variantenstudie - 2017/2018 Aanvullend verkeerskundig onderzoek: 2017/2018 Notitie voorkeursvariant/communicatietraject: najaar 2018 Tracebesluit raad: 1e helft 2019 4. Voorbereiding t.b.v. aanbesteding loopt Start uitvoering medio 2018 Gereed medio 2019 5. Realisatie tunnel in uitvoering: begin 2017 start voorbereiding Start realisatie tunnelbak: Oktober 2017 Gereed: Eind 2018
Risico's	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kosten en planning: Onderzoek is niet standaard elk MIRT kent eigen omvang en complexiteit. 2. n.v.t. 3. Invloed netwerkvisie provincie en rol gemeente en planvorming rondweg Doorlooptijd diverse onderzoeken Weerstand ontwikkelings- plangebied Veller/belanghebbenden Financiële haalbaarheid; beschikbaarheid budgetten/(provinciale) subsidie Grondverwerving 4. Nog niet alle gronden (provinciaal deel) zijn verworven. 5. Met name betrekking op (ondergrondse) uitvoeringsaspecten oa kabels en leidingen, niet gesprongen explosieven en lekkage bouwput.

Speerpunt Verkeersmaatregelen en participatie in dorpen en wijken

Doel (lange termijn)	<ul style="list-style-type: none"> • Invulling en uitvoering geven aan gewenste verkeersmaatregelen in dorpen en wijken die voortkomen uit dorpsplannen en wijkconsultaties. • Tijdig inspelen op ontwikkelingen in toekomst en op wensen van burgers/bedrijven. • Gerichte gedragsbeïnvloeding diverse doelgroepen i.s.m. diverse partners.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoeren maatregelen kernopgave C; wensen dorpen en wijken uit het jaarplan GVVP 2018. 2. Initiëren en implementeren verkeersspreekuur/meldpunt onveilige situaties. 3. Uitvoeren werkplan verkeersveiligheid 2018 (gericht op voorlichting en handhaving). 4. Verkeersveiligheidsmonitor 2017 vaststellen/werkplan verkeersveiligheid 2019 opstellen.
Financiën	Binnen buget verkeerbeleid en maatregelen en budget GVVP
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conform jaarplan GVVP 2018. 2. Medio 2018 doel/aanpak gereed - 2e helft implementatie organisatie 3. Conform werkplan verkeersveiligheid 2018. 4. December 2018 gereed en ter kennisname naar de raad

Risico's	Samenwerking en afhankelijkheid partners met eigen belangen en planningen.
-----------------	--

232 Parkeren

Hiervoor is geen speerpunt opgenomen.

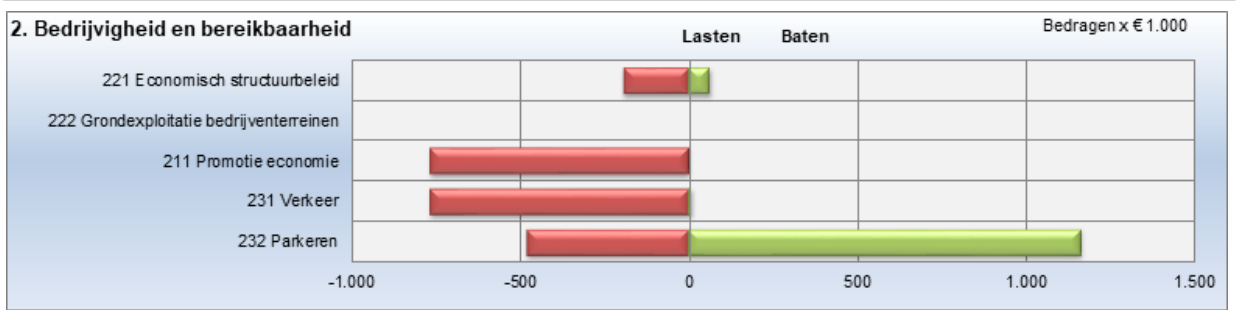
Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	Begroting 2018				Saldo
	Beleids toevoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	- 110	-	- 657	-	- 767
211 Promotie economie	- 110	-	- 657	-	- 767
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	-	-	- 195	63	- 132
221 Economisch structuurbeleid	-	-	- 195	63	- 132
222 Grondexploitatie bedrijventerreinen	-	-	-	-	-
2.3 Bereikbaarheid	-	-	- 1.248	1.173	- 75
231 Verkeer	-	-	- 767	9	- 758
232 Parkeren	-	-	- 481	1.164	683
Saldo van baten en lasten	- 110	-	- 2.100	1.236	- 974
Resultaat	- 110	-	- 2.100	1.236	- 974

Lasten en baten per beleidsproduct

3. Woon- en Leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Nieuwe ontwikkelingen moeten gericht zijn op zowel de demografische ontwikkeling van de gemeente als de economische potentie, die onder andere een gevolg is van de strategische ligging van de gemeente langs belangrijke vervoersassen. Wij willen daarbij de kwaliteiten van natuur en landschap, die een gevolg zijn van de ligging op de flank van de Veluwe en in de verbindingstrook met de Utrechtse Heuvelrug, benutten en waarborgen.

Op basis van de demografische groei, de veranderende samenstelling van de bevolking en technologische ontwikkelingen, gaan wij uit van een groei naar 65.000 – 70.000 inwoners op weg naar 2040, met daarbij passende werkgelegenheid en met behoud van leefbaarheid. Een fraaie leefomgeving en kwalitatieve voorzieningen, met een sterke bijdrage aan de sociale samenhang, zijn daarbij belangrijke factoren. Het voorzieningenniveau in de gemeente en de kernen moet aansluiten bij de bevolkingsgroei en andere

maatschappelijke ontwikkelingen.

Voor de beoogde groei dient ruimte te worden gereserveerd, waarbij tevens een bepaalde mate van flexibiliteit in woningen en voorzieningen gerealiseerd dient te worden. Voor (woningbouw)plannen blijft het in stand houden van het 'dorps karakter' en het behoud van de eigen identiteit van de kernen uitgangspunt. Wij willen energieneutrale woningen, deels flexibel aanpasbaar, in wijken met ruim voldoende groen, zonder milieuoverlast en met minder water- en warmteoverlast. Duurzaamheid wordt een basisprincipe bij locatiekeuzes en inrichtingsplannen, waarbij de gemeente ook ruimte wil bieden aan duurzame groei van de primaire agrarische sector in combinatie met passende nieuwe functies. De gemeente wil een energieneutrale, klimaatbestendige en veilige gemeente zijn.

Tenslotte draagt een goed onderhouden leefomgeving in belangrijke mate bij aan de tevredenheid van bewoners en bezoekers. Daarom wordt ingezet op:

- Een kwantitatief en kwalitatief aanbod van energieneutrale woningen, met meer organische opbouw en variatie in wijken en aandacht voor duurzaamheid en betaalbaarheid;
- Een aantrekkelijke, veilige leefomgeving;
- Adequate voorzieningen, met een sterke bijdrage aan de sociale samenhang.

Ontwikkelingen

Woningmarkt

De inhaalslag sociale woningbouw heeft in 2016 haar eerste vruchten afgeworpen; het aandeel goedkope huur- en koopwoningen ligt met 33% (waarvan 21% sociale huur en 12% goedkope koop) binnen de gewenste bandbreedte. De programmering t/m 2019 heeft relatief wat meer aanbod aan de onderkant van de markt ten opzichte van 2013 t/m 2016. In 2020 wordt dit weer meer in balans gebracht. Door de gunstige economische vooruitzichten is er meer vraag vanuit welvarende doorstromers, mede ook door de gestegen prijzen in de bestaande koopwoningmarkt en de lage rentestand, waardoor deze woningen niet langer 'onder water staan'. De verwachting is dan ook dat het aantal duurdere nieuwbouwwoningen toeneemt en het aanbod van goedkope koopwoningen zal afnemen. Daarnaast doet de stijging van de bouwkosten en de verduurzaming van de woningen een duit in het zakje. Er wordt voldoende gebouwd om enerzijds de eigen groei te accommoderen, maar ook om voor mensen die hier werken of op andere wijze een binding met deze gemeente en regio hebben iets te kunnen betekenen. We signaleren dat vooral 1-persoons huishoudens en gezinnen met kinderen in absolute zin blijven toenemen, terwijl het aantal 2-persoonshuishoudens wat meer bescheiden groeit.

Door middel van het project Faseren en Doseran woningmarkt worden vraag- en aanbodontwikkelingen gevolgd en wordt waar nodig de planontwikkeling bijgesteld. Voor de komende jaren gaan we uit van een toename van het aantal te bouwen woningen. Voor de diverse nieuwbouwplannen zijn speerpunten opgenomen of zijn de bestemmingsplannen in de Lange Termijn Agenda opgenomen.

Omgevingswet

De huidige wetgeving in het fysieke domein sluit niet meer goed aan op huidige en toekomstige ontwikkelingen. Zo richten de regels zich nog onvoldoende op duurzame ontwikkeling en houden ze onvoldoende rekening met regionale verschillen en de behoefte aan maatwerk in concrete projecten. Daarnaast is het huidige omgevingsrecht versnipperd en niet inzichtelijk genoeg. Om beter in te kunnen spelen op de kansen, ontwikkelingen en opgaven die spelen in de fysieke leefomgeving wordt het stelsel van wetgeving voor de fysieke leefomgeving ingrijpend aangepast.

Uitgangspunten voor het nieuwe stelsel zijn het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden en het verminderen van de versnippering van beleid en regelgeving. De nieuwe regelgeving beoogt enerzijds een meer samenhangende afweging van belangen op gebiedsniveau en anderzijds een verbetering van de fysieke leefomgeving wanneer de veiligheid, gezondheid of kwaliteit tekort schiet. De regelgeving in het fysieke domein wordt met de komst van de Omgevingswet herzien en vereenvoudigd. De Omgevingswet is echter veel meer dan een juridische verandering. De Omgevingswet vraagt ook aanpassingen in de werkwijze van de partijen.

Deze verbeterdoelen zullen voor een deel vertaald worden in beleid, besluitvorming en de uitvoeringspraktijk. Dit vraagt onder meer om een integraal afwegingsproces in plaats van een sectorale benadering, meer participatie door burgers en bedrijven en het toepassen van nieuwe instrumenten. Belangrijk is ook de bredere toepassing van ICT, voor het digitaal kunnen doen van aanvragen of meldingen en voor het ontsluiten van regels en beschikbare gegevens over (onderdelen van) de leefomgeving. Voor de voorbereiding op de

invoering van de Omgevingswet en het opstellen van een Omgevingsvisie is een speerpunt opgenomen.

Luchtkwaliteit

Dit jaar is in regionaal verband gestart met de uitvoering van het Manifest Gezonde Leefomgeving FoodValley. Gestreefd wordt naar een structurele verlaging van de emissie van fijnstof, geur en ammoniak, rekening houdend met de verdiencapaciteit van de veehouderij. Door de Fipronilcrisis is er vertraging opgetreden in de uitvoering van de pilots, onder meer doordat veehouders, die aan pilots mee zouden doen, getroffen zijn. Maar de pilots starten wel in 2017 en ook op andere onderdelen van het Manifest is voortgang geboekt. Om de beoogde resultaten te kunnen halen voor deze complexe opgave is het Manifest ook weer voor 2018 in een speerpunt doorvertaald.

Toekomstbestendige en duurzame agrarische sector

In 2017 is gestart met de uitvoering van het Manifest van Salentein. Doel is dat de Agro-keten een krachtige bron voor de economie en een vitaal buitengebied blijft. De eind 2017 gestarte ondernemersbegeleiding zetten wij in 2018 voort. In 2018 willen we met de Manifestpartners de route naar de toekomst verder uitwerken.

Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

Het vrijkomen van agrarisch vastgoed is een bekende problematiek in de regio's Amersfoort en FoodValley. Het is niet alleen een gemeentelijk vraagstuk, maar zeker ook van financiers (banken), toeleveranciers en afnemers, adviseurs, accountants, makelaars. Om dit vraagstuk gezamenlijk aan te pakken is het Programma VAB 2017 – 2019 opgesteld. In 2018 worden activiteiten opgestart en uitgewerkt om daar uitvoering aan te geven. Daarnaast wordt als een nadere gemeentelijke uitwerking van het regionale functieveranderingsbeleid voor functieveranderingen naar nieuwe (te verplaatsen) woningen een Gebiedsvisie opgesteld om meer richting te geven aan initiatieven.

Duurzaamheid

In de Kadernota is reeds opgemerkt dat de gemeente zich bewust is van de voorbeeldfunctie voor de samenleving en actie onderneemt om aan de energiedoelen te voldoen. Daarnaast willen we bedrijven stimuleren om fors energiezuiniger te worden. Ook stimuleren we initiatieven op dit gebied uit de samenleving. Verder streven wij naar een duurzame groenstructuur, een duurzaam waterbeheer en zullen wij op projectniveau invulling geven aan ons voornemen om aardgasloos te bouwen. De voorgenomen acties voor 2018 zijn doorvertaald in diverse speerpunten. Nieuw zijn de speerpunten 'duurzame groenstructuur' en 'klimaatadaptieve inrichting openbare ruimte'. Ook hierin zal duurzaamheid als integrerend element uit de strategische visie in 2018 meer concreet handen en voeten krijgen.

Veiligheid

De gemeente Barneveld wordt als een relatief veilige gemeente ervaren. Dit blijkt ook uit de recent gehouden burgerpeiling, in het kader van Waarstaatjegemeente.nl. Of dit nog steeds (onverminderd) het geval is, zal volgend jaar blijken uit de Veiligheidsmonitor. Onder andere de invoering van cameratoezicht en de vele whatsappgroepen hebben bijgedragen aan een afname van het aantal misdrijven. Vanaf oktober 2017 is structureel extra BOA toezicht ingezet op het horecaplein in Barneveld. Ook in 2018 willen wij fors in blijven zetten op een veilige woon- en werkomgeving, waarbij we onverminderd inzetten op burgerparticipatie. Dit is in een aantal speerpunten vertaald.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)

311 Volkshuisvesting

Speerpunt Uitvoering Woonvisie 2017-2021

Doel (lange termijn)	De Woonvisie biedt een integrerend kader van beleidsdoelen van de gemeente op het terrein van wonen voor de periode 2017-2021, met een doorkijk naar 2030. Het gaat om een strategische beschrijving van doelen, instrumenten, middelen en tijd. Van belang zijn de ontwikkelingen in het Rijks- en EU-beleid als ook de regionale samenwerking binnen FoodValley. Het in de Woonvisie opgenomen uitvoeringsprogramma geeft de agenda / prioritering voor de komende jaren aan.
Inhoud	In de Woonvisie is een werkprogramma opgenomen, waarin een aantal onderwerpen is opgenomen met betrekking tot: 1. het faciliteren van de groei van de bevolking door middel van uitbreiding van de woningvoorraad 2. passende en betaalbare kwaliteit van het wonen 3. verdergaande verduurzaming van woningvoorraad en woonomgeving De bedoeling is dat in de periode 2017-2021 alle in het werkprogramma opgenomen activiteiten de aandacht krijgen, onder andere middels het project Faseren en doseren woningbouw Barneveld, via de prestatieafspraken met Woningstichting Barneveld en via het uitvoeren van de doelstellingen op het gebied van de verduurzaming van het vastgoed in Barneveld.
Financiën	Binnen de reguliere exploitatie.
Planning	Juni en december 2018: Rapportage faseren en doseren komt t/k naar de raad. Verordening starterslening is op 1-2-17 geamendeerd vastgesteld. Uiterlijk eind 2017 zal worden gezien of de aangepaste regeling effectief blijkt te zijn. Deze evaluatie komt in januari 2018 t/k naar de raad. De Woonvisie 2017-2021 'Samen werken aan Wonen' is op 14-12-16 vastgesteld. De voortgang van de behaalde doelen en de uitvoering van het werkprogramma wordt gemonitord en twee jaar na vaststelling van de Woonvisie, zal het tussentijds resultaat geëvalueerd worden. Deze evaluatie komt t/k naar de raad in januari 2019. Implementeren Woon Bewust Barneveld Huisvesting specifieke doelgroepen: pilot casuïstiek overleg Uitvoering pilot bevordering doorstroming De prestatieafspraken 2019-2023 zullen ter kennisname naar de raad worden verzonden.
Risico's	

312 Grondexploitatie woningen

Speerpunt Veller 2

Doel (lange termijn)	Het bouwen van circa 800 woningen op basis van een marktconform programma, met het planologisch mogelijk maken van bijbehorende maatschappelijke voorzieningen (een schoollocatie).
Inhoud	De werkzaamheden richten zich met name op de volgende clusters: Cluster J: afronden woonrijp maken. Cluster I: start woningbouw en woonrijp maken. Cluster H: bouwrijp maken, uitgifte gemeentelijke kavels, grondtransactie met Veller bv, start woningbouw. Locatie naast geplande school: start woningbouw, woonrijp maken.
Financiën	Conform actuele grondexploitatie.
Planning	In het 1e kwartaal afronding woonrijp maken voor 115 woningen in cluster J. Voor cluster I wordt het hele jaar woonrijp gemaakt waarbij zoveel mogelijk de oplevering van de 148 woningen wordt voorgebleven. Bij cluster H wordt in het 1e kwartaal het bouwrijp maken afgerond. Ingezet wordt op de - verdere - uitgifte van gemeentelijke kavels aan particulieren. In het 3e kwartaal zal de grondtransactie met Veller bv naar verwachting plaatsvinden. In het 4e kwartaal is de start van de woningbouw – zo'n 70 woningen - gepland. In het 1e kwartaal zal op de locatie naast de geplande school naar verwachting gestart worden met 9 woningen. Het streven is dat het woonrijp maken net voor loopt op de oplevering van de woningen.
Risico's	Tijdige planvorming/invulling en de ontwikkeling van de woningbouwmarkt.

Speerpunt De Burgt 2

Doel (lange termijn)	Het realiseren van woningbouw binnen de resterende deelgebieden van de De Burgt.
Inhoud	Eilanden-Oost (309 woningen) wordt verder gerealiseerd. Ruimtelijke procedures worden voor Nederwoudse Brinken I (19 woningen) en Woudse Erven I (ca 110 woningen) vervolgd of afgerond. Er worden afspraken gemaakt over het al dan niet doorontwikkelen van het middengebied.
Financiën	Conform de grondexploitatie van C.V. De Burgt
Planning	Bouwen van woningen in Eilanden-Oost. Bouwrijp maken Nederwoudse Brinken. Sept 2018: Bestemmingsplan Woudse Erven vaststellen.
Risico's	Tijdige planvorming en ontwikkeling van de woningmarkt Overeenstemming met grondeigenaar (Woudse Erven I).

Speerpunt Holzenbosch

Doel (lange termijn)	De toekomstige woonwijk Holzenbosch in het plangebied Voorthuizen Zuid (fase 1) voorziet in 368 woningen met een voorzieningenstrook.
Inhoud	Het plangebied is bouwrijp gemaakt. De eerste woningen in fase 1 (noordelijk en zuidwestelijk cluster) van Holzenbosch zijn in aanbouw en worden halverwege 2018 opgeleverd. Voor het einde van 2018 worden de resterende woningen van fase 1 (totaal 136 woningen) opgeleverd. In 2018 start de bouw van de woningen in fase 2 (totaal 108) woningen). Het woonrijpmaken zal gefaseerd per cluster worden uitgevoerd.
Financiën	conform huidige grondexploitatie.
Planning	2018: (doorlopende) oplevering woningen fase 1 2018, 1e kwartaal: start bouw woningen fase 2 2018, 3e kwartaal: start verkoop woningen fase 3 2018, 4e kwartaal: woonrijpmaken eerste cluster
Risico's	ontwikkeling woningmarkt

Speerpunt Bloemendal

Doel (lange termijn)	Het bouwen van circa 1500 woningen op basis van een marktconform programma, met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen.
Inhoud	Afronden verkavelingsplan voor Bloemendal I. Ruimtelijke procedures opstarten.
Financiën	Het uitwerkingsplan valt binnen de vastgestelde grondexploitatie.
Planning	Opstarten Ruimtelijke procedures.
Risico's	Tijdige planvorming en ontwikkeling van de woningmarkt, tijdig reduceren/wegnemen hindercirkels.

Speerpunt Kootwijkerbroek-Oost

Doel (lange termijn)	Ontwikkeling van een woonwijk (ca. 125 woningen) op basis van een marktconform programma aan de oostzijde van Kootwijkerbroek
Inhoud	Uitwerken Masterplan in stedenbouwkundig ontwerp, bestemmingsplan in procedure, civiele planvoorbereiding
Financiën	conform huidige grondexploitatie

Planning	1e kwartaal: ontwerp bestemmingsplan 2e kwartaal: vaststelling bestemmingsplan, inrichtingstekening 2e-4e kwartaal: civiele planvoorbereiding bouw/woonrijpmaken
Risico's	Tijdige planvorming (procedure bestemmingsplan), tijdig reduceren/wegnemen hindercirkels, ontwikkeling woningmarkt

Speerpunt Wikselaarseweg Voorthuizen

Doel (lange termijn)	Ontwikkeling nieuwe woonwijk "Wikselaarse Eng" met als doel een inhaalslag voor sociale woningbouw te realiseren. Het woningbouwplan omvat maximaal 160 woningen met een substantieel aandeel goedkope woningen om te voorzien in de huisvesting van verschillende doelgroepen.
Inhoud	De werkzaamheden voor het bouw- en woonrijpmaken worden aanbesteed, waarna het plangebied gefaseerd bouwrijp wordt gemaakt. Zodra de eerste fase bouwrijp is, kan worden gestart met de bouw van de woningen uit fase 1 (ca. 75 woningen).
Financiën	Conform huidige grondexploitatie.
Planning	Aanbesteding bouw- en woonrijpmaken 1e kwartaal 2018 Start bouwrijpmaken begin 2e kwartaal 2018 Start bouw woningen fase 1 medio 2018 Start verkoop (en verhuur) fase 2 (80 woningen) vierde kwartaal 2018
Risico's	Ontwikkeling woningmarkt

3.2 Aantrekkelijke leefomgeving

321. Veiligheid

Speerpunt Woninginbraken

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> Daling van het aantal woninginbraken met 5% in de periode 2015-2018 naar maximaal 160 woninginbraken in 2018, versneld te realiseren door gezamenlijke, integrale aanpak van alle veiligheidspartners. De verbeterde veiligheid moet ook als zodanig worden ervaren door de bewoners in de gemeente Barneveld. Dit betekent dat de kans op slachtofferschap vermogensdelicten (waaronder woninginbraak) in 2018 maximaal 9 % bedraagt. (bron: veiligheidsmonitor 2018).
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> In goede afstemming met onze veiligheidspartners politie (opsporing) en justitie (vervolging) zet de gemeente fors in op preventie, met name: <ul style="list-style-type: none"> inzet van mob-eyes en observatiecamera's in de eigen woning. Mob-eyes melden verdachte situaties direct naar de meldkamer, observatiecamera's melden verdachte situatie's naar de eigen mobiele telefoon. Deze worden door de wijkagent in woningen geplaatst om de pakkans te vergroten. de coördinatoren van de ruim 145 whatsappgroepen worden periodiek door de politie getraind in het signaleren en melden van verdachte situaties. in de landelijke veiligheidsweek (oktober) structurele aandacht via media, scholen, bedrijven en instellingen voor de aanpak van woninginbraken. In deze week ook diverse actie's ter voorkoming van woninginbraken organiseren en uitvoeren. Tijdens de 'kwetsbare' periode van oktober tot maart organiseren politie en gemeente het Donkere Dagen Offensief. Er worden specifieke maatregelen genomen om HIC-delicten te bestrijden en bewoners extra alert te houden. Social media (burgernet, blauwe twitteravonden) digitale helingbestrijding en bewustwording (informatiebijeenkomsten in wijken en dorpen, Politiekeurmerk Veilig Wonen en het verstrekken van informatie via website, brochures, flyers en huis aan huis brieven) blijvend als preventiemiddelen inzetten. Uitkomsten van de Veiligheidsmonitor komen voorjaar 2018 beschikbaar.
Financiën	Vanuit bestaand veiligheidsbudget.

Planning	Eind 2018 zal het nieuwe integrale veiligheidsplan 2019-2022 aan de raad worden aangeboden (geagendeerd voor februari 2019).
Risico's	geen

Speerpunt Overlast in de woon- en leefomgeving

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een goede balans tussen aantrekkelijke uitgaansgelegenheden en een minimale mate van overlast voor omwonenden. 2. Gezellige, maar ook veilige en beheersbare evenementen
Inhoud	<p>Uitvoering horecaconvenant oktober 2016. Najaar 2017 zijn de voorgestelde verbeterpunten op en rond het horecaplein in Barneveld (fietsenstallingen, hekwerken, verzinkbaar urinoir) uitgevoerd. Daarnaast is er vanaf oktober 2017 structureel boa toezicht aanwezig op alle vrijdag- en zaterdagnachten. In 2018 zal, samen met de horecaondernemers en omwonenden, bekeken worden of deze maatregelen voldoende zijn en/of aanvulling behoeven.</p> <p>Eens per jaar, gezamenlijk met politie, belastingdienst, Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en brandweer, een gezamenlijke controle houden op een campingterrein. Dit in goede afstemming met het project vitale vakantieparken.</p> <p>Ter voorkoming van ernstige vuurwerkoverlast in de maanden december/januari een proef doen met het inzetten van digitale waarschuwingsapparatuur, waarbij geluid van vuurwerk wordt gedetecteerd en direct bij boa en politie wordt gemeld.</p> <p>Najaar 2017 wordt een plan van aanpak verwarde personen opgesteld met daarin opgenomen hoe met deze problematiek wordt omgegaan en met welke partners deze problematiek wordt opgepakt.</p> <p>Uitvoering evenementenbeleid 2016-2020. Blijvend werken aan gezellige, maar ook veilige evenementen, waarbij de (soms noodzakelijke) toegenomen regeldruk zoveel als mogelijk wordt voorkomen of de organisator wordt ondersteund bij en tijdens de aanvragen. De resultaten van een in 2017 gehouden enquête op dit punt komen voorjaar 2018 beschikbaar.</p>
Financiën	Binnen bestaand veiligheidsbudget
Planning	Eind 2018 zal het nieuwe integrale veiligheidsplan 2019-2022 aan de raad worden aangeboden (geagendeerd voor februari 2019).
Risico's	Geen

Speerpunt Aanpak drank- en drugsgebruik en daarmee samenhangende overlast

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daling van 5% per jaar van het aantal overlastmeldingen alcohol/drugs voor de periode 2015/2018. 2. Een daling van minimaal 20 % van de overlastbeleving die bewoners ervaren in hun eigen buurt (Bron: veiligheidsmonitor 2018). 3. Vermindering van het aantal illegale hennepkwekerijen door versterkte inspanning bij de opsporing door de politie en de bestuurlijke aanpak van de gemeente.
-----------------------------	--

Inhoud	<p>* FrisValley 3.0 ook in 2018 voortzetting van het beleid op het gebied van handhaving en preventie. Ter ondersteuning van de hiervoor opgeleide boa's zullen periodiek jonge boa's uit andere delen van het land worden ingezet voor de controles.</p> <p>* Bibob beleid wordt in 2018 niet alleen toegepast bij horeca aanvragen, maar ook bij aanbestedingen en overige vergunningaanvragen.</p> <p>* Voor wat betreft het hennepconvenant zal bekeken worden of plaatselijke banken aan dit convenant kunnen gaan deelnemen. Daarnaast zal de Wet Damocles consequent worden toegepast als hennepkwekerijen worden aangetroffen. Nieuw, aangescherpt beleid is hiervoor in 2017 opgesteld.</p> <p>*Uitvoering van het Programma Samen Weerbaar (Terugdringen ondermijnende criminaliteit, weerbaarder maken van de overheid en weerbaarder maken van de maatschappij). Binnenkomende informatie op dit gebied zal direct met politie en justitie worden gedeeld.</p>
Financiën	Uit bestaand veiligheidsbudget.
Planning	Eind 2018 zal het nieuwe integrale gemeentelijk veiligheidsplan 2019-2022 aan de raad worden aangeboden (geagendeerd voor februari 2019).
Risico's	geen

322 Groen

Speerpunt Duurzame groenstructuur

Doel (lange termijn)	Een robuuste en herkenbare groenstructuur in de gemeente Barneveld en in de afzonderlijke kernen
Inhoud	<p>Door groen van buiten de kern te verbinden met het groen in de kern ontstaat een duurzame groenstructuur die voor herkenning zorgt. Hiertoe zijn in het Groenstructuurplan verbeter voorstellen opgenomen. Concreet denken we te starten met de volgende projecten uit het Groenstructuurplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Bomen op pleinen. •Projecten met betrekking tot waterlopen: meandering, natuurlijke oevers •Recreatieve verbindingen zone Esvelderbeek realiseren als uitloop Barneveld Noord. <p>Naast de concrete projecten uit het Groenstructuurplan willen we ook in reguliere projecten en renovaties mogelijkheden benutten om extra te investeren in de groenstructuur.</p>
Financiën	€ 150.000 beschikbaar
Planning	2018 en verder
Risico's	Geen

324 Afvalinzameling en -verwerking

Speerpunt Afvalbeleid

Doel (lange termijn)	Zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, waarbij afval zoveel mogelijk wordt hergebruikt. Het streven is dat het percentage restafval in 2020 maximaal 25% bedraagt.
Inhoud	Uitvoering van de in 2016 vastgestelde afval strategie (waarin onder meer modernisering milieustraat is opgenomen).
Financiën	Binnen de begroting (dekking via afvalstoffenheffing).
Planning	Strategienota huishoudelijk afval 2016-2020 is op 13-04-16 geamendeerd (onderzoek milieustraat inclusief openingstijden) vastgesteld. Besloten is medio 2018 een evaluatie over de resultaten van de ingevoerde stappen 1 en 2 aan te bieden op basis waarvan tot invoering van stap 3 van de strategienota wordt besloten. Hierbij zal bezien worden hoe het netto bespaarde bedrag terug kan vloeien naar de huishoudens (motie 12, 13-05-16). Een voorstel hierover is geagendeerd voor juli 2018.

Risico's	Succes van de maatregelen is deels afhankelijk van het gedrag van de inwoners. We proberen dit positief te beïnvloeden door bij de uitvoering extra aandacht te geven aan communicatie en handhaving.
-----------------	---

325 Riolering & water

Speerpunt Hemelwater

Doel (lange termijn)	Anticiperen op (toekomstige) wateroverlast op straat.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitwerken maatregelpakket Hemelwaterbeleidsplan 2017-2020. 2. Voorbereiding en uitvoering maatregelen Basis Riolerings Plan Voorthuizen. 3. Voorbereiding en uitvoering maatregelen Basis Riolerings Plan Harselaar. 4. Opstellen Basis Rioleringsplan Barneveld 5. Voorbereiding en uitvoering rioolmaatregelen Garderen in "Design & Construct" aanpak.
Financiën	Uitvoeren binnen begroting van het GRP 2016-2019
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitwerking gereed na eerste halfjaar 2018 2. Gedurende 2018 voorbereiding verbeteringsmaatregelen gevolgd door aanbesteding en start uitvoering medio 2018 / 2019. 3. Na afronding Vraagspecificatie en aanbesteding (2017) voorbereiding (design fase) gereed in augustus 2018. Start uitvoering (construct fase) vanaf oktober 2018. 4. Plan gereed met inzicht over de uit te voeren maatregelen eind 2018. 5. Gedurende 2018 voorbereiding verbeteringsmaatregelen gevolgd door aanbesteding en start uitvoering medio 2018 / 2019.
Risico's	n.v.t.

Speerpunt Afvalwater

Doel (lange termijn)	Doelmatig inzamelen en transporteren van afvalwater zonder overlast voor de omgeving.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opstellen voorstel n.a.v. haalbaarheidsstudie aanleg lokale afvalwaterzuivering De Glind. 2. Opstellen project opdracht.
Financiën	Dekking van een lokale afvalwaterzuivering is geen onderdeel van het huidige GRP
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na de bestuurlijke vaststelling van de haalbaarheidsstudie (4^e kwartaal 2017) wordt in het vierde kwartaal van 2017 of in het eerste kwartaal van 2018 een bestuurlijke go / no go gevraagd voor het opstellen van een voorstel. Na een bestuurlijke go volgt de voorbereiding om het voorstel op te stellen in het eerste – en tweede kwartaal. 2. Na een bestuurlijk go op het voorstel volgt de voorbereiding om de project opdracht op te stellen in het derde – en vierde kwartaal.
Risico's	Het trekkerschap van de projecten ligt buiten de gemeentelijke organisatie.

Speerpunt Klimaatadaptieve inrichting Openbare Ruimte

Doel (lange termijn)	Klimaatadaptieve openbare ruimte: om gevolgen klimaatverandering (heftige buien en periode van droogte) op te kunnen vangen.
Inhoud	Opstellen gemeentelijke visie mbt klimaatadaptieve inrichting openbare ruimte
Financiën	nvt

Planning	<ul style="list-style-type: none"> • Projectgroep formeren januari 2018. • Plan van aanpak gereed april 2018. • Visie gereed eind 2018. • December 2018: vaststellen visie door raad
Risico's	Nvt

326 Milieu & ruimtelijke ordening

Speerpunt Energie

Doel (lange termijn)	2% energiebesparing per jaar en 20% duurzame energieopwekking in 2020
Inhoud	<p>Uitvoering maatregelen Uitvoeringsprogramma 2018, behorend bij de in 2015 vastgestelde Energievisie. Dit betreft o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Energetisch renoveren particuliere woningen en VvE's •Energiemaatregelen nieuwbouw, bedrijfspanden en bedrijventerreinen •Communicatiecampagne 'Jouw energie maakt het verschil' •Verkenning van en adviseren over grootschalige projecten zoals windenergie en mestvergisting •Uitwerking Gelders Energieakkoord •Verduurzamen gemeentelijk vastgoed
Financiën	De benodigde budgetten zijn (als beleidstoevoeging) opgenomen in de (meerjaren)begroting.
Planning	November 2018: evaluatie energievisie en uitvoeringsprogramma 2019 ter kennisname aan de raad.
Risico's	Onvoldoende initiatieven vanuit de markt. Vertraging bij de uitvoering van projecten door bezwaar- en beroepsprocedures

Speerpunt luchtkwaliteit

Doel (lange termijn)	Een betere luchtkwaliteit ten behoeve van een gezonde leefomgeving voor de inwoners met mogelijkheden voor passende economische activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen door verlaging van de achtergrondconcentraties van fijnstof en geur.
Inhoud	<p>Eind 2016 is een gezamenlijk Manifest vastgesteld met afspraken over de inhoud en het proces van de aanpak. Begin 2017 is Interimbeleid voor de vergunningverlening vastgesteld. In 2017 is een Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij opgericht.</p> <p>Op dit gebied is er een nauwe samenwerking met de FoodValley-gemeenten, met name Ede, Renswoude en Scherpenzeel, de provincie Gelderland, de OddV, de sectororganisaties, de Universiteit Wageningen, De Aeresgroep, het PEC en de agrarische adviseurs.</p> <p>In 2018 vinden vanuit die samenwerking, in ieder geval de volgende activiteiten plaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de vergunningverlening conform het Interimbeleid wordt voortgezet - de mogelijkheden om een APK voor oudere stallen uit te voeren wordt uitgewerkt - er wordt een businessmodel opgesteld/uitgewerkt voor bestendiging van het Praktijkcentrum Emissiereductie - de voorgenomen pilots voor meting van innovatieve technieken worden afgerond en/of gestart - met het ministeries blijven we in overleg om de belemmeringen voor het toepassen van nieuwe technieken zoveel mogelijk weg te nemen - monitoring van achtergrondconcentraties
Financiën	<p>Geraamde kosten voor Barneveld bedragen voor het jaar 2018 € 110.000. Dit is opgenomen in de kadernota 2018-2012, gedekt uit het Ontwikkelingsfonds Platteland, de Reserve co-financiering RFV en de beleidstoevoegingen.</p> <p>In het op te stellen businessplan wordt gestreefd naar het afbouwen van de bijdrage vanaf 2019</p>
Planning	<p>Het beoogde businessplan voor het Praktijkcentrum Emissiereductie is naar verwachting in de eerste helft van 2018 gereed. Dan komt het t/k naar de raad. Dit biedt belangrijke informatie voor de Kadernota 2019-2022 en de Programmabegroting voor 2019 e.v.</p> <p>Eind 2018 zal vermoedelijk voor de eerste keer gestart worden met monitoring van de effecten van de maatregelen.</p>

Risico's	Op dit moment (augustus-september 2017) lopen er nog financieringsaanvragen en in november-december 2017 start nog een noodzakelijk aanvullende aanvraag. Op basis van vooroverleg wordt een positief resultaat verwacht, maar garantie is er pas als die cofinanciering feitelijk is toegezegd. De investeringsmogelijkheden van de agrarische ondernemers zijn beperkt. Dat zet wellicht een rem op de toepassing van (nieuwe) verdergaande reductiemaatregelen. Het is niet bekend wanneer eventuele nieuwe rijksregelgeving voor fijnstof en geur van kracht wordt en wat de consequenties voor de sector zullen zijn.
-----------------	--

Speerpunt Omgevingswet

Doel (lange termijn)	Anticiperen op de Omgevingswet en deze wet implementeren in de werkprocessen, organisatie en cultuur.
Inhoud	Via de werkgroepen uitvoering geven aan de implementatie. Werkgroep bestuur: <ul style="list-style-type: none"> • Twee raadsbijeenkomsten; • Regionale samenwerking verder oppakken. Werkgroep Dienstverlening: <ul style="list-style-type: none"> • Trainingen voor bevordering van gewenste competenties; • Inventariseren / organiseren bijeenkomsten om inzichten te delen met betrokkenen; Werkgroep Digitalisering: <ul style="list-style-type: none"> • Plan van Aanpak over aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO); • Bijeenkomst voor de organisatie over het DSO. Werkgroep Instrumenten <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Omgevingsvisie waarbij uitnodigend (uitnodigingsplanologie) en integraal wordt gewerkt en ingezet op deregulering. • Opstellen Plan van Aanpak Omgevingsplan. Werkgroep Wet- en regelgeving <ul style="list-style-type: none"> • Bijeenkomsten organiseren voor de organisatie over de inhoud van de wet; • Consultatie Omgevingsregeling en Invoeringsbesluit en –regeling.
Financiën	€280.000,- (proceskosten), €125.000,- (extra inhuur team Stedebouw, planologie & omgevingsbeleid). Voor deze bedragen wordt tzt via een separaat voorstel aan de raad gevraagd om budget beschikbaar te stellen.
Planning	December 2017: PvA Omgevingsvisie 2018: Spoorboekje voor de reis naar de Omgevingswet 2018: Opstellen Omgevingsvisie PvA Digitalisering Omgevingswet PvA Omgevingsplan De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2021. Voor een groot deel van de werkzaamheden heeft dit geen gevolgen. Voor de PvA's voor digitalisering en Omgevingsplan wordt gekeken naar een herplanning.
Risico's	Niet alle wet- en regelgeving is al bekend. Afstemming binnen de organisatie. Onvoldoende zicht welke aanpassingen nodig zijn binnen de werkprocessen van de gemeente. Doorzettingskracht op de verdere ontwikkeling van integraal en projectmatig werken.

327 Wegen

Speerpunt Onderhoud wegen

Doel (lange termijn)	De kwaliteit van de wegen, met name ook in het buitengebied, moet op peil blijven.
Inhoud	Inhalen achterstallig onderhoud en intensiveren onderhoud wegen, conform Uitvoeringsprogramma onderhoud wegen.
Financiën	Incidentele beleidstoevoeging van €1,5 mln gedurende 5 jaar (achterstallig onderhoud) Intensivering groot onderhoud wegen, verhoging budget gedurende 7 jaar met €138.000 per jaar (beleidstoevoeging Kadernota). Structurele verhoging met € 135.000 (amendement) vanaf 2017 in begroting verwerkt.
Planning	Rapportage kwaliteit wegen + Uitvoeringsplan komt jaarlijks t/k naar de raad in maart.
Risico's	Aansprakelijkheid van schades/ongelukken die voor rekening van de gemeente komen.

3.3 Adequate voorzieningen

332 Huisvesting onderwijs

Speerpunt Huisvesting onderwijs

Doel (lange termijn)	Voldoende en adequate huisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs.
Inhoud	Opstellen programma huisvesting onderwijs 2019 Uitvoering programma huisvesting onderwijs 2018 en voorgaande jaren o.a: Verdeling beschikbare ruimte voor bewegingsonderwijs en vaststelling van de roosters voor schooljaar 2018-2019. <ul style="list-style-type: none"> • uitvoering vervangende nieuwbouw voor Koningin Julianaschool • voorbereiding onderwijshuisvesting in Veller • voorbereiding nieuwbouw de Zaaier en het Anker incl. gymlokaal • nieuwbouw De Hoeksteen • nieuwbouw Fraanjeschool de Vesting • diverse scholen uitbreiding eerste inrichting • nieuwe prognose (tweejaarlijks)
Financiën	Binnen begroting 2018
Planning	December 2018 vaststellen programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2019 Uitvoering programma huisvesting onderwijs 2018 en voorgaande jaren o.a: Julianaschool gereed start nieuwbouw De Hoeksteen start nieuwbouw Fraanjeschool de Vesting najaar 2018
Risico's	Ontwikkelingen in de bouwsector, fluctuerende leerlingaantallen, bestemmingsplanprocedures

335 Sportaccommodaties

Speerpunt Realisatie sportvoorzieningen

Doel (lange termijn)	Investeren in sociale cohesie en bevorderen van beweging door bij te dragen aan eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen en clubgebouwen
-----------------------------	--

Inhoud	<p>In december 2017 worden de kaders van het Masterplan Buitensportaccommodaties 2018-2028 aan de raad voorgelegd</p> <p>Investerings 2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding trainingscapaciteit van VVB op sportcomplex 't Nieuwe Oost door het plaatsen van verlichting • Renovatie van 8 kleedruimten sportcomplex 't Nieuwe Oost. • Vervangen kunstgrasmatten op sportcomplex Roeleneng. Hiervoor zijn middelen opgenomen in de staat van vervangingsinvesteringen 2018 <p>NB: Voor aanleg van een 4e kunstgras voetbalveld op dit sportcomplex zijn middelen opgenomen in de gemeentebegroting 2018.</p> <p>Voor de dam- en schaakvereniging wordt het verkennen van de mogelijkheden voor huisvesting vervolgd.</p>
Financiën	Binnen de begroting
Planning	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbesteding en aanleg veldverlichting 't Nieuwe Oost voorjaar 2018 • Aanbesteding en renovatie velden Roeleneng voorjaar 2018. • Bouw kleed- en clubruimten MHCB in het voorjaar 2018. • Renovatie kleedruimten en bouw ruimten 't Nieuwe Oost in de periode mei – september 2018.
Risico's	Risico of aanbestedingen passen binnen de door gemeenteraad gestelde kaders. Bestemmingsplanprocedures.

336 Overige accommodaties

Speerpunt Gemeenschapsvoorzieningen kleine kernen

Doel (lange termijn)	Investering in sociale cohesie door revitalisering van het voorzieningenniveaudorpshuizen in de kernen Voorthuizen, Garderen en Stroe.
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwbouw van een gymzaal en een dorpshuis in Garderen • Bouw van een nieuw dorpshuis annex sporthal in Voorthuizen; • Meewerken aan verplaatsen van Korfbalvereniging Spirit van sportcomplex Overhorst naar de sporthal De Voorde en Knollenveld; • Bouw van een nieuwe gymzaal aan de Jan Steenstraat • Noodzakelijk onderhoud van voorzieningen voor bewegingsonderwijs in de grote zaal van dorpshuis De Hofstee.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de nieuwbouw in Garderen is een krediet beschikbaar gesteld van € 1.684.800. • Voor de bouw van een nieuw dorpshuis, sporthal en aankoop van grond in Voorthuizen is een krediet beschikbaar gesteld. • Voor het noodzakelijke onderhoud van dorpshuis De Hofstee in Stroe is een investeringsbijdrage van € 19.000 opgenomen in de beleidstoevoegingen 2018.

Planning	<p>Garderen In het voorjaar 2018 wordt een ontwerp tijdens een inspraakavond aan de bewoners voorgelegd. Na afronding van het ontwerp vindt een aanbestedings- en vergunningsprocedure plaats. Start bouw sportzaal en dorpshuis medio 2018 en oplevering medio 2019.</p> <p>Voorthuizen Processtappen: 1. Opstellen Programma van Wensen en vervolgens Programma van Eisen voor de nieuwe voorzieningen in overleg met de verenigingen en andere belanghebbenden. 2. De schetsen voor de nieuwe accommodaties bespreken met de verenigingen, omwonenden en belanghebbenden. 3. Aanvullende onderzoeken voor de bestemmingsplanherzieningen.</p> <p>De start van de bouw en de oplevering van de accommodaties hangt af van het verloop van de hiervoor genoemde stappen. Verwacht wordt dat het totale proces van procedures en bouw van de verschillende accommodaties ongeveer 3 tot 4 jaar in beslag neemt.</p> <p>Stroe Uitvoering van de werkzaamheden in 2018.</p>
	<p>Risico's Ontwikkelingen in de bouwsector. Initiatiefnemers en bedrijven nemen te weinig mee aan participatie of middelen.</p>

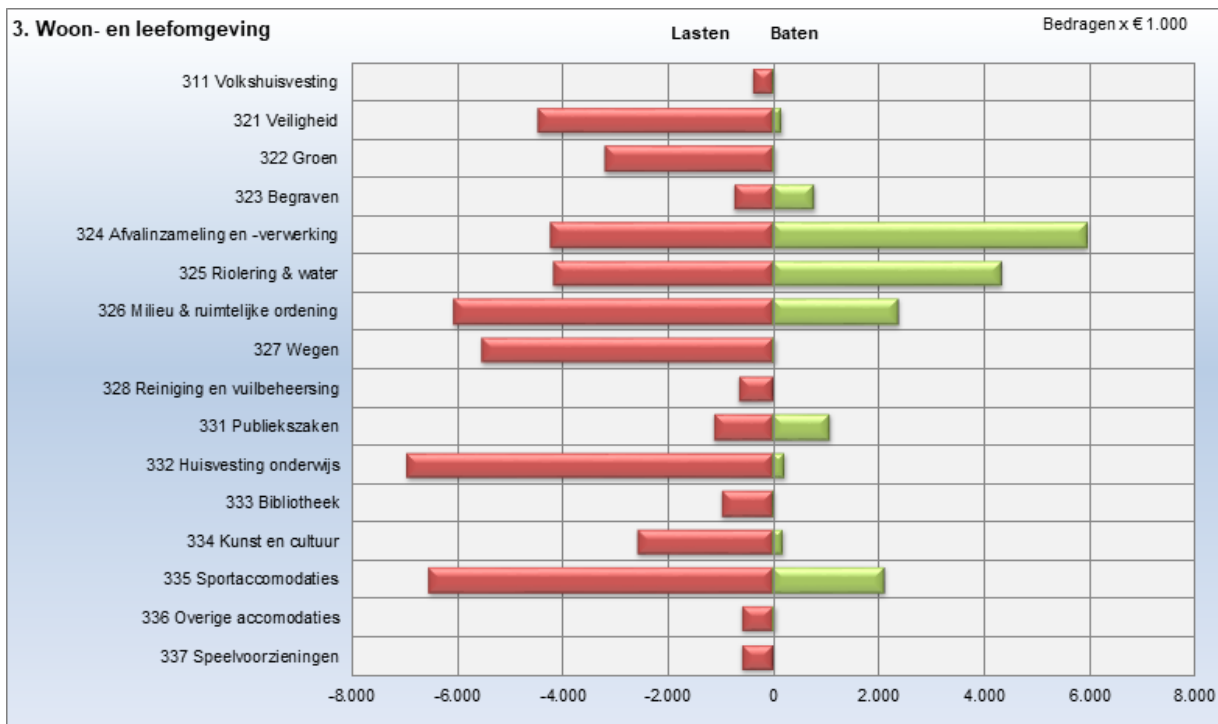
Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

3. Woon- en leefomgeving	Begroting 2018				Saldo
	Beleids toevoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	-	-	- 384	9	- 376
311 Volkshuisvesting	-	-	- 384	9	- 376
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	- 1.873	-	- 27.189	13.845	- 15.216
321 Veiligheid	-	-	- 4.459	188	- 4.270
322 Groen	- 150	-	- 3.059	55	- 3.154
323 Begraven	-	-	- 748	805	57
324 Afvalinzameling en -verwerking	-	-	- 4.243	5.983	1.739
325 Riolering & water	-	-	- 4.165	4.355	190
326 Milieu & ruimtelijke ordening	- 85	-	- 5.975	2.402	- 3.658
327 Wegen	- 1.638	-	- 3.894	58	- 5.474
328 Reiniging en vuilbeheersing	-	-	- 646	-	- 646
3.3 Adequate voorzieningen	- 541	-	- 18.805	3.740	- 15.606
331 Publiekszaken	-	-	- 1.113	1.078	- 35
332 Huisvesting onderwijs	- 330	-	- 6.631	246	- 6.715
333 Bibliotheek	-	-	- 972	40	- 932
334 Kunst en cultuur	- 92	-	- 2.481	197	- 2.377
335 Sportaccommodaties	-	-	- 6.544	2.111	- 4.433
336 Overige accommodaties	- 19	-	- 578	69	- 528
337 Speelvoorzieningen	- 100	-	- 487	-	- 587
Saldo van baten en lasten	- 2.414	-	- 46.378	17.594	- 31.198
Resultaat	- 2.414	-	- 46.378	17.594	- 31.198

Lasten en baten per beleidsproduct

4. Bestuur en interne dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

We streven naar een goed bestuur (good governance) om transparante, adequate en snelle besluitvorming te faciliteren om de organisatiedoelen te realiseren en verantwoording daarover af te leggen. Maatschappelijke opgaven willen we lokaal op maat aanpakken, met een effectief ingericht bestuurlijk systeem. Het bestuur wordt ondersteund door een doeltreffende, efficiënte en transparante organisatie. Het is daarbij belangrijk dat de financiële huishouding van de gemeente op orde is en blijft, waarbij zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen wordt omgegaan.

Daarom zetten we in op:

- goed bestuur;
- goede (interne) dienstverlening, met continue verbeteringen via de leanfilosofie;
- gezonde financiële huishouding.

Ontwikkelingen

Integrale samenwerking

In programma 3 is als ontwikkeling de Omgevingswet genoemd. Daaruit blijkt dat wij de doelstellingen en ambities voor onze leefomgeving integraal willen benaderen en in de Omgevingsvisie beleidsmatig vertalen. De Omgevingswet is een geweldige kans en een grote uitdaging. Het is een uitdaging om de betekenis van een 'integrale en gezamenlijk gemaakte Omgevingsvisie' serieus te nemen. Het organiseren van een goede, gelijkwaardige samenwerking, zowel intern tussen verschillende domeinen, als met externe belangenpartijen en niet in het minst met een brede uitsnede van de inwoners. Samenwerken met de samenleving op basis van gelijkwaardigheid, het stimuleren van het nemen van eigen verantwoordelijkheid en een pragmatische aanpak.

De Omgevingswet is een goede stimulans om processen en werkwijzen, waarmee we inmiddels behoorlijke stappen in de goede richting hebben gezet, breder in te zetten en te intensiveren en zodoende creativiteit en innovatie te stimuleren.

Heroriëntatie ICT strategie

Dagelijks staan de effecten van de voortrazende ontwikkelingen op het gebied van de informatisering in het nieuws. De huidige financiële, economische en politieke ontwikkelingen gecombineerd met de enorme technologische ontwikkelingen leiden in diverse bedrijfstakken tot disruptie. De maatschappij verandert. De mogelijkheden van cloudcomputing vormen hiervoor de katalysator. Deze verandering raakt ook de relatie tussen de burger en de lokale overheid.

De verwachting is dat de organisatie steeds meer data-gedreven wordt. Dat betekent dat diensten en producten van de gemeente in de toekomst digitaal worden aangevraagd en afgehandeld, zonder tussenkomst van een behandelend ambtenaar. Daarmee wordt seflservice voor burgers, bedrijven en medewerkers mogelijk. Data analyses ondersteunen besluitvorming steeds meer (machine learning) en krijgen ook steeds meer voorspellende waarde (predictive analysis/big data). Bestuurders, managers en medewerkers hebben de beschikking over steeds meer realtime sturingsinformatie en monitors.

Veel van onze werkzaamheden in bijvoorbeeld het sociale domein en de toezicht & handhavingfuncties zullen hierdoor veranderen. In het fysieke domein zal informatisering de woonomgeving slimmer, schoner en veiliger maken (smart city, internet-of-things). Een steeds groter deel van de interne organisatie zal gaan bestaan uit informatiewerkers, traditionele backoffices krimpen.

Daar staat tegenover dat de aanwezigheid in de buurten en wijken zal toenemen. Er komt ruimte voor maatwerk en mogelijkheid tot persoonlijke ondersteuning van hen die tussen wal en schip dreigen te raken. Voor de korte termijn betekent dit dat wij onze huidige stabiele ICT-organisatie en –structuur klaar maken voor een stap in de toekomst. Parallel hieraan, voor de langere termijn, vindt er een heroriëntatie op onze ICT-strategie plaats, gericht uitgaand van een moderne data-gedreven dienstverlenende organisatie. In 2018 wordt gestart met een nadere oriëntatie hierop. In beeld wordt gebracht wat dit voor de organisatie betekent, in welk tempo veranderingen worden opgepakt en wat de daarmee samenhangende investeringen zijn. Voor 'digitalisering naar 2020' is een speerpunt opgenomen.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 is de wet op de vennootschapsbelasting (vpb) van toepassing op de gemeente. Om te beoordelen of en in hoeverre wij vpb plichtig zijn is in samenwerking met een extern fiscaal adviseur een analyse uitgevoerd.

De wijze waarop de wet is vormgegeven geeft, bij de implementatie, aanleiding tot veel vragen en onduidelijkheid. De belastingdienst is, onder andere, met de VNG in overleg getreden om de belangrijkste vragen vooraf te kunnen afvangen. Tot op heden zijn niet alle vragen beantwoord en de belastingdienst heeft recent nog aangegeven met nieuwe nieuwsbrieven/handreikingen te komen. Specifieke jurisprudentie is nog niet voorhanden. Dit kan betekenen dat de komende jaren steeds meer inzicht zal ontstaan in de gevolgen van deze wet.

Eén van de meest omvangrijke activiteiten die (mogelijk) door deze wet worden geraakt betreffen de grondexploitaties. In 2017 is met name op dat onderdeel overleg geweest met de belastingdienst en zijn standpunten voor gelegd. Een van de belangrijkste vraagstukken bij dit onderdeel is de toerekening van rente. Omdat sprake is van 'totaalfinanciering' moet een onderbouwing worden gegeven van de fiscaal aan de grondexploitaties toe te rekenen rente. Bij de (pragmatische) bepaling van de vraag of grondexploitaties een overschot opleveren was de belastingdienst aanvankelijk van mening dat rente in het geheel niet mag worden meegenomen. Inmiddels is duidelijk dat een toerekening van rente is toegestaan mits kan worden onderbouwd in welke mate de grondexploitaties zijn gefinancierd met schulden en dat enkel daadwerkelijk betaalde rente in aanmerking wordt genomen. Dit kan betekenen dat de fiscale toerekening van rente aan de grondexploitaties afwijkt van de bedrijfseconomische toerekening.

Met onze huidige P&C documenten houden we de door de BBV voorgeschreven rente-toerekeningsmethode aan. Concreet houdt dit in dat we, in tegenstelling tot hetgeen bij de begroting 2017 is besloten, nu de verplicht voorgeschreven BBV-regels volgen. Naast de verplichte bedrijfseconomische aanpak volgen we een fiscale route waarbij we het primaire standpunt innemen dat de grondexploitaties volledig zijn gefinancierd met schulden. Tevens nemen wij het standpunt in dat meer kosten (zoals de volledig toerekenbare overhead en toerekenbare bestuurskosten) in aanmerking mogen worden genomen bij onze grondexploitaties.

De hiervoor omschreven verschillen van toerekening ontstaan mede doordat de BBV-regels een ander doel nastreven dan de fiscale wet- en regelgeving. Het BBV dient niet een juiste berekening van winst (en verlies) terwijl het fiscale 'goed koopmansgebruik' dit juist tot doel heeft.

Op deze wijze houden we onze P&C documenten binnen de grenzen van de BBV regels en volgen we daarin

een bedrijfseconomisch juiste route. Daarnaast biedt het ons fiscaal de ruimte om in overleg met de belastingdienst standpunten in te nemen en inzichten verder uit te werken en toe te passen zonder dat het de jaarlijkse begroting en jaarrekening verstoort.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

4.1 Bestuur

411 Raad

Speerpunt Verbetering van de (bestuurlijke) informatievoorziening en dienstverlening

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Waarborgen van een tijdige en volledige informatievoorziening richting college, raad en inwoners 2. Waarborgen van de vertrouwelijkheid van en integer omgaan met gegevens, waaronder de gegevens van burgers. 3. Betere dienstverlening en administratieve lastenverlichting voor burgers, bedrijven en instellingen
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gegevens binnen de organisatie op orde houden en via digitaal werken overal eenduidig opvraagbaar laten zijn. Analoge informatie wordt indien gewenst digitaal gemaakt en beschikbaar gesteld, substitutie mogelijk maken en daarbij uiteindelijk papierarm werken. Voorbereiden voor duurzame langdurige bewaring info, juist ook digitaal (E-depot). 2. Het garanderen van een hoge kwaliteit en betrouwbaarheid van de informatiedienstverlening door het bieden van hoge beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de informatiesystemen bij de gemeente. Regelmatig toetsen van beveiligingsmaatregelen aan wijzigende omstandigheden. 3. Zo veel mogelijk digitale afhandeling aanbieden, maar inwoners houden keuze tussen digitaal of traditioneel. Vergroten van mogelijkheden voor inwoners om langs digitale kanalen met de gemeente in gesprek te komen. Het slim en eenduidig beschikbaar stellen van informatie aan inwoners.
Financiën	Binnen begroting 2018
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Op basis van (najaar 2017 bij te stellen) implementatieplan digitaal werken. 2. Jaarlijks voor 1 oktober uitvoeren zelfevaluatie informatiebeveiliging Basisregistratie Personen (BRP) en Waardedocumenten. Voor 1 mei 2017 uitvoeren ICT-beveiligingsassessment DigiD over 2016. 3. Uitvoeringsprogramma (E) - Dienstverlening 2017-2020 ; Tussenrapportage juni 2018 t.k. naar de raad.
Risico's	<ol style="list-style-type: none"> 1. Draagvlak in organisatie voor centrale documenten- en informatieopslag. 2. Onrechtmatig verzamelen en verwerken van persoonlijke gegevens bij niet adequate toepassing van informatiebeveiligingsmaatregelen. Verstoren van de bedrijfsvoering door misbruik van certificaten, inbreuk op systemen van buitenaf. 3. Tijdige beschikbaarheid van bewezen en gebruiksvriendelijke ICT-producten ter ondersteuning van de informatievoorziening en dienstverlening.

4.2 Interne dienstverlening

422 Ondersteuning organisatie

Speerpunt langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten

Doel (lange termijn)	Meer langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten binnen de gemeentelijke organisatie Barneveld.
Inhoud	Binnen de organisatie wordt gezocht (in samenwerking tussen WSP, leidinggevenden en P&O) naar mogelijkheden om mensen uit de doelgroep van de banenafpraak te kunnen plaatsen op een reguliere formatieplaats. Bijvoorbeeld door eenvoudige, elementaire taken te halen uit bestaande functies om hiermee een nieuwe functie te creëren of samen te voegen tot één, nieuw takenpakket. De ambitie is in 2018 een aanstelling van minimaal 6 mensen uit de doelgroep. In 2018 wordt geëvalueerd hoe de gemeente invulling heeft gegeven aan de banenafpraak, welke doorstroming heeft plaatsgevonden naar reguliere functies en wat ervoor nodig is om de extra banen te realiseren binnen de huidige formatie.
Financiën	Om de doelstelling op langere termijn te realiseren is een aanvullend structureel budget nodig. Voor invulling van onze doelstelling is in een beleidstoevoeging in de Programmabegroting opgenomen.
Planning	Uitvoering 1e tot en met 4e kwartaal 2018. Evaluatie 4e kwartaal 2018.
Risico's	Gebrek aan financiële middelen en/of commitment langere termijn.

Speerpunt Digitalisering naar 2020

Doel (lange termijn)	De organisatie maakt optimaal gebruik van de mogelijkheden van digitalisering, de organisatie is data gedreven.
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> • De mogelijkheden van digitalisering zoveel mogelijk integreren in activiteiten en processen van de gemeente, indien er aanpassingen en ontwikkelingen gewenst zijn. • De beschikbare data bij besluitvorming en beleidsvorming gebruiken voorblockchain en Internet of Things-toepassingen. Daartoe een pilot starten in 2e helft 2018. • Gebruik maken van landelijke generieke digitale voorzieningen. • Aanschaf en vervanging van software vindt plaats op basis van een duidelijke Cloudstrategie vanuit het principe "SaaS, tenzij". Op basis van een transitieplan wordt de ICT infrastructuur en de I&A organisatie hierop afgestemd. • Een informatiebeleidsplan 2018-2020, inclusief projectkalender, in het 3e kwartaal 2018. • Een uitvoeringsagenda Informatie en Automatisering 2018, in het 1e kwartaal 2018. • Aanbesteding van vervanging van (delen van) de infrastructuur, in het 2e kwartaal 2018. • Een visie op rol van de gemeente met vertaling naar de organisatie, in het 2e kwartaal 2018.
Financiën	Beleidsuitgangspunt in de Kadernota is geconcretiseerd in de begroting 2018
Planning	September 2018: Een informatiebeleidsplan 2018-2020 komt t/k naar de raad
Risico's	Accentverlegging in de organisatie naar meer IT functies vergt aanpassing en betekent afname van andersoortige functies in de organisatie.

4.3 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Hiervoor zijn geen speerpunten opgenomen.

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

4. Bestuur en interne dienstverlening	Begroting 2018				Saldo
	Beleidsstoevoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
4.1 Bestuur	- 8	-	- 2.285	225	- 2.069
411 Raad	-	-	- 1.037	225	- 813
412 B&W	-	-	- 862	-	- 862

413 Bestuurlijke samenwerking	- 8	-	- 386	-	- 394
4.2 Interne dienstverlening	- 690	-	- 17.819	1.557	- 16.952
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden	-	-	- 1.393	803	- 590
422 Ondersteuning organisatie	- 690	-	- 16.426	754	- 16.362
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	-	-	696	88.554	89.250
431 Treasury	-	-	1.695	1.005	2.700
432 Belastingen	-	-	- 1.179	15.960	14.781
433 Algemene uitkering	-	-	-	71.480	71.480
434 Overige baten en lasten	-	-	- 781	-	- 781
436 Werken voor derden	-	-	961	109	1.070
Saldo van baten en lasten	- 698	-	- 19.408	90.335	70.229
Mutatie reserves					
4.4 Resultaatbepaling	-	-	- 1.103	1.969	866
441 Mutaties reserves	-	-	- 1.103	1.969	866
Mutatie reserves	-	-	- 1.103	1.969	866
Resultaat	- 698	-	- 20.510	92.304	71.095

Lasten en baten per beleidsproduct

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, leges en rechten) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Deze heffingen zijn de enige inkomstenbronnen waarop de gemeenteraad invloed kan uitoefenen. Met name voor de zuivere belastingen, dit zijn de heffingen waar geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat, is er geen maximum bedrag of opbrengst aangegeven. Voor leges en andere betalingen voor overheidsdiensten is bepaald dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst van de heffing mag dan in totaliteit niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen.

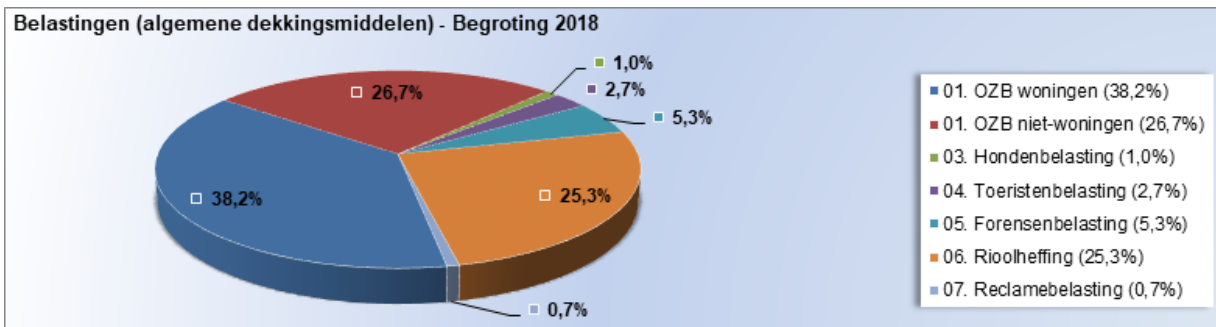
De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen zijn geraamd onder de verschillende producten. Het (meerjaren)beleid ten aanzien van de lokale belastingen is opgenomen in de op 16 december 2014 door de raad vastgestelde Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Voor zover het beleid van specifieke belastingen afwijkt van de in de nota opgenomen uitgangspunten is dat hieronder bij die belasting aangegeven.

In deze paragraaf komen de volgende zaken aan de orde:

- het beleid ten aanzien van de verschillende heffingen en de tarieven
- de lokale lastendruk

- gegevens over kwijtschelding

Diagram belastingsoorten

1.2 Beleid

Algemeen

Het beleid voor de lokale belastingen is vastgelegd in de verschillende verordeningen en in de Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Het tarievenbeleid wordt jaarlijks geformuleerd bij de vaststelling van de begrotingsuitgangspunten in de kadernota. Voorgaande jaren is in principe een nullijn gehanteerd voor de tariefontwikkeling. Wij constateren dat de kosten van de gemeente zich wel ontwikkelen (o.a. door cao-afspraken) en dat mede hierdoor de verschillende heffingen niet volledig kostendekkend zijn. Daarom is in de Programmabegroting 2017 voorgesteld om drie jaren (2017, 2018 en 2019) de verschillende tarieven te verhogen met 1,25%. Uitzonderingen zijn de rioolheffing (1,5% conform VGRP), de afvalstoffenheffing (0,0%, omdat deze kostendekkend is) en de reclame- en precariobelasting (beide 0,0%) conform de eindevaluatie reclamebelasting wordt vastgehouden aan €500 als belastingtarief. Het tarief van de precariobelasting mag niet worden verhoogd). Voor enkele producten van de leges burgerzaken gelden landelijke maximumtarieven (bijv. rijbewijs, paspoort). Deze zijn uitgesloten van de tariefsaanpassing. Daarnaast stellen wij voor om de opbrengst van de OZB (exclusief groei) te compenseren met het gemiddelde inflatiepercentage van 1,00% (conform Kadernota 2018-2021). Daarnaast zien wij dat de kostendekkendheid van de leges grafrechten achterblijft en stellen wij voor om deze voor de komende drie jaar aanvullend met 5% te verhogen.

Onroerende-zaakbelastingen

Voor de OZB is in de Kadernota 2018-2021 afgesproken dat deze trendmatig wordt aangepast met 1,00% (vijfjaarsgemiddelde inflatiecijfer). Voor 2018 betekent dit, afgezien van de groei, een stijging van de opbrengst met 1,00%. De groei betreft de toename van de waarde en daarmee de opbrengst door nieuw- en verbouw. Na het afronden van de hertaxatie zullen wij een voorstel doen waarbij de tarieven voor 2018 definitief worden vastgesteld, waarbij ook rekening wordt gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling van de objecten.

Rioolheffing

In de jaren 2017- 2019 is in het huidige VGRP een jaarlijkse stijging met 1,5 % voorzien om kostendekkend te zijn.

Grafrechten

In de Programmabegroting 2017 hebben wij reeds geconstateerd dat met name de leges grafrechten niet kostendekkend zijn en naar verwachting bij de Programmabegroting 2018 een tariefsaanpassing voor te stellen. Wij stellen nu dan ook voor deze met 5% extra te verhogen, in 2018, 2019 en 2020. Dit vooruitlopend op een nader onderzoek, in de eerste helft van 2018, ten aanzien van de kostendekkendheid van ondermeer de grafrechten.

Precariobelasting

Met ingang van 2014 wordt een precariobelasting geheven van in de gemeentegrond aanwezige kabels en leidingen. Ten aanzien van de opgelegde aanslagen lopen bezwaren. Op basis van nadere gegevens zijn wij genoodzaakt om rekening te houden met een lagere opbrengst van ca. € 1 miljoen per jaar. Tegelijkertijd is, naar het oordeel van deskundigen op basis van jurisprudentie, de hardheid van de totale opbrengst van zowel gas- als electraleidingen toegenomen, maar de opbrengst is daarmee nog niet volledig zeker. Wij stellen daarom voor om vast te houden aan een opbrengst in de begroting van € 1,4 miljoen en het overige deel ter grootte van € 1,6 miljoen te blijven storten in de reserve precariobelasting. Deze reserve heeft

als doel om het risico ten aanzien van de onzekerheid van de opbrengst af te dekken. Dit heeft ook betrekking op de aanslagen van 2014 tot en met 2017. Een voorstel hiervoor wordt u separaat aangeboden, waarbij de effecten met terugwerkende kracht worden verwerkt. Vooruitlopend hierop hebben wij de effecten hiervan reeds verwerkt in deze begroting, zowel ten aanzien van de lagere storting in de reserve als de reservepositie zelf (zie bijlage 1).

Zoals toegelicht in de financiële begroting heeft de Eerste Kamer ingestemd met een wetswijziging waardoor de precariobelasting op nutsleidingen wordt afgeschaft. De afschaffing van deze belasting heeft financiële gevolgen voor de gemeenten. In de wet is echter een overgangsrecht voorzien. De gemeenten krijgen maximaal vijf jaar de tijd om de effecten van hun inkomstenderving op te vangen. Het overgangsrecht geldt alleen voor de gemeenten die in 2015 precariobelasting hebben geheven en tussentijds mag de tariefstelling niet meer worden aangepast. Onze gemeente valt binnen het overgangsrecht en heeft in de financiële meerjarenprognose rekening gehouden met het wegvallen van deze opbrengst per 2022.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ) de Briellaerd

Afhankelijk van de uitkomst van de formele draagvlakmeting zal in 2018 voor het eerst een BIZ-heffing worden geheven voor het bedrijventerrein de Briellaerd. De stichting Veiligheid en Beheer Bedrijventerreinen Barneveld (SVBB), waarin het bedrijfsleven, gemeente en politie samenwerken op het gebied van beveiliging en beheer van bedrijventerreinen in Barneveld heeft het initiatief genomen voor het oprichten van een ondernemersfonds in de vorm van een BIZ. Op het bedrijventerrein de Briellaerd is voldoende informeel draagvlak en organiserend vermogen aanwezig om tot invoering van een BIZ te komen. Een voordeel van de BIZ is dat, bij voldoende draagvlak, alle gebruikers in het afgebakende gebied verplicht moeten bijdragen aan de BIZ. Dit zorgt voor een evenwichtigere verdeling van de lasten voor collectieve activiteiten en lagere kosten per gebruiker. Voor deze heffing is een BIZ-verordening de Briellaerd vastgesteld met het daarbij behorende gebied. In het afgebakende gebied gaan alle gebruikers (van niet-woningen) een vast bedrag van € 187,97 per jaar betalen die jaarlijks geïndexeerd zal worden. De gemeente Barneveld formaliseert de BIZ door een belastingaanslag op te leggen. De gemeente verstrekt daarna de opbrengsten in de vorm van een subsidie, na aftrek van de perceptiekosten, aan de Stichting BIZ de Briellaerd. Jaarlijks dient de Stichting de Briellaerd een subsidieverzoek in inclusief een begroting en een concreet activiteitenplan voor het BIZ-gebied. Dit verzoek zal worden beoordeeld door het college aan de hand van de verordening, uitvoeringsovereenkomst en het BIZ-plan. Aan de hand hiervan besluit het college over de hoogte van de subsidie en voor welke activiteiten deze bestemd is.

1.3 Tarieven en inkomsten

Tarieven begrotingsjaar

Tarieven lokale heffingen	2016	2017	2018
Onroerende zaakbelastingen			
- eigenaren woningen, in % van de waarde	0,1077	0,1090	0,1140
- eigenaren niet-woningen, in % van de waarde	0,1516	0,1535	0,1647
- gebruikers niet-woningen, in % van de waarde	0,1197	0,1212	0,1300
Afvalstoffenheffing			
- éénpersoonshuishoudens	€ 169,40	€ 169,40	€ 169,40
- meerpersoonshuishoudens	€ 282,30	€ 282,30	€ 282,30
Rioolheffing			
- vastrecht tot 350 m3 afvalwater	€ 169,80	€ 172,35	€ 174,00
Hondenbelastingen			
- voor de 1e hond	€ 41,00	€ 41,50	€ 42,00
- voor de 2e hond	€ 57,05	€ 57,80	€ 58,50
- voor elke volgende hond	€ 70,35	€ 71,20	€ 72,00
- kennels	€ 98,05	€ 99,30	€ 100,50
Toeristenbelasting			
- per overnachting	€ 0,88	€ 0,90	€ 0,91
- per seizoenplaats	€ 164,55	€ 166,60	€ 170,15
- per jaarplaats	€ 164,75	€ 166,80	€ 170,35
Forensenbelasting			
- bij een WOZ-waarde van € 70.000 of minder	€ 177,30	€ 179,50	€ 181,75

- bij een WOZ-waarde van meer dan € 70.000 vermeerderd met 0,83% van het bedrag waarmee de heffingsmaatstaf een bedrag van € 70.000 te boven gaat. Met dien verstande dat per woning een maximumbedrag geldt van:	€ 177,30	€ 179,50	€ 181,75
- voor woningen/onderkomens waarvoor geen waarde is vastgesteld op grond van de WOZ bedraagt het tarief:	€ 925,00	€ 936,60	€ 947,50
	€ 177,30	€ 179,50	€ 181,75

Inkomsten uit heffingen

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)			
01. Onroerende zaakbelastingen woningen	6.134	6.235	6.535
02. Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	4.376	4.367	4.557
03. Hondenbelasting	171	174	176
04. Toeristenbelasting	450	451	458
05. Forensenbelasting	887	916	911
06. Rioolheffing	4.169	4.218	4.445
06. Rioolheffing - kwijtschelding	- 100	- 100	- 115
07. Reclamebelasting	121	120	122
Totaal Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)	16.209	16.381	17.089
Rechten (Tariefsgebonden)			
08. Begravenisrechten	679	699	743
09. Afvalstoffenheffing	5.178	5.225	5.325
09. Afvalstoffenheffing - kwijtschelding	- 134	- 130	- 150
10. Parkeergelden	985	1.000	1.000
11. Parkeerboetes	99	156	100
12. Marktgeden	47	56	56
13. Leges burgerlijke stand	132	153	155
14. Leges dienstverlening	953	874	895
15. Leges Wabo vergunningen	2.054	1.697	1.718
16. Leges bestemmingsplannen	490	557	564
17. Overige leges	212	207	209
Totaal Rechten (Tariefsgebonden)	10.695	10.494	10.615
Totaal lokale heffingen	26.904	26.875	27.703

1.4 Kostendekking

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolrechten wordt hieronder een uitgebreidere kostendekking weergegeven.

Vanaf 2013 is gerekend met een vast percentage van 50% boven de salariskosten voor het toerekenen van de overhead. Wij constateren dat in werkelijkheid dit percentage hoger moet zijn dan de gehanteerde 50%. Wijzigingen hierin hebben gevolgen voor de kostendekkingpercentages en kunnen leiden tot een wijzigingsvoorstel van één of meerdere tarieven. In de eerste helft van 2018 willen wij een nader onderzoek doen ten aanzien van de kostendekking van de tarieven (waaronder de grafrechten) en hierin het onderwerp van het opslagpercentage voor de overheadcomponent betrekken.

In een verzameltabel is de kostendekking van de verschillende leges op hoofdlijnen weergegeven en een totaal kostendekkingpercentage (rekenhoudend met de voorgestelde tariefsaanpassingen).

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekking afvalstoffenheffing	Begroting 2017		Begroting 2018	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	4.090	78%	4.323	81%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 570	-11%	- 657	-12%
Netto kosten product	3.520	67%	3.667	69%
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	535	10%	595	11%
Rente	107	2%	-	0%

Aandeel straatreiniging (75%)	400	8%	403	8%
BTW	666	13%	666	12%
Toe te rekenen kosten product	1.708	33%	1.664	31%
Totale kosten	5.228	100%	5.331	100%
Totale opbrengsten heffingen	5.225		5.325	
Tekort	- 3		- 6	
Dekkingspercentage opbrengsten		100%		100%

Rioolheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2017		Begroting 2018	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	2.670	63%	3.979	87%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 25	-1%	- 25	-1%
Netto kosten product	2.645	63%	3.954	86%
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	399	9%	380	8%
Rente	1.173	28%	-	0%
BTW	258		258	6%
Toe te rekenen kosten product	1.572	37%	638	14%
Totale kosten	4.217	100%	4.592	100%
Totale opbrengsten heffingen	4.218		4.445	
Tekort, te dekken uit reserve VGRP	1		- 147	
Dekkingspercentage opbrengsten		100%		97%

Leges en heffingen

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid heffingen	Lasten taakveld	Overhead incl. rente	BCF /BTW	Totaal lasten	Leges	Andere inkomsten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing	4.323	998	666	5.987	5.325	657	100%
Rioolheffing	3.979	380	258	4.617	4.445	25	97%
Grafrechten	693	160	-	853	742	1	87%
Leges omgevingsvergunning	2.172	812	-	2.984	2.682	120	94%
Leges burgerzaken	944	282	-	1.225	1.078	-	88%
	12.109	2.632	924	15.666	14.271	803	96%

1.5 Lokale lastendruk

Om een indruk te hebben wat de "lokale lastendruk" is, wordt berekend wat de huishoudens aan belasting moeten betalen. Daarbij worden de voor huishoudens gebruikelijke heffingen betrokken bestaande uit de onroerend zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen wordt jaarlijks een atlas van de lokale lasten opgesteld. Deze atlas geldt voor de VNG als een officiële publicatie die de lokale lasten in beeld brengt.

De bruto woonlasten van meerpersoonshuishoudens lopen, volgens de COELO Atlas voor 2017, uiteen van € 487 tot € 1.211 per jaar. Uitgedrukt voor een gemiddeld huishouden in Barneveld bedroeg de stijging 0,5%. Landelijk gezien bevindt Barneveld zich op plaats 199 van de 388 gemeenten en is Barneveld nog altijd een gemeente met een gemiddelde lastendruk.

Tabel lokale lastendruk

Lokale lastendruk	2016	2017	Lastenstijging (%)
- Barneveld	€ 743	€ 747	0,5%

Hoogste tarieven			
- Landelijk	€ 1.215	€ 1.211	-0,3%
- Gelderland	€ 940	€ 945	0,5%
Gemiddelde tarieven			
- Landelijk	€ 723	€ 723	0,0%
- Gelderland	€ 719	€ 728	1,3%
Laagste tarieven			
- Landelijk	€ 539	€ 487	-9,6%
- Gelderland	€ 539	€ 568	5,4%

Bron: COELO Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl/digatlas/index)

1.6 Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen kwijtschelding krijgen voor de aanslag van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerende-zaakbelasting. Bij de beoordeling van het verzoek vindt er een toets plaats naar inkomen en vermogen. De gemeente mag alleen kwijtschelding verlenen als het inkomen niet hoger ligt dan 100% van het bijstandsniveau. Mensen die duurzaam een laag inkomen hebben, hoeven geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. Hun aanslagen worden automatisch kwijtgescholden.

Naar verwachting wordt er in 2018 ongeveer 625 keer kwijtschelding verleend tot een totaal bedrag van € 265.000.

Tabel ontwikkeling kwijtschelding

Kwijtscheldingen	bedragen x € 1.000		
	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	- 134	- 130	- 150
Kwijtschelding rioolheffing	- 100	- 100	- 115
Totaal	- 234	- 230	- 265

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

2.1 Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn, is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de financiële risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen.

Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven; wel wordt bewaakt dat de algemene reserve een bepaalde minimum omvang heeft.

Begrippenkader

Onder het weerstandsvermogen wordt een kengetal verstaan, namelijk de verhouding tussen de direct beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Met de direct beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder *benodigde weerstandscapaciteit* verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van

dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico-beperkende acties.

2.2 Beleid

In januari 2016 is de Nota risicomangement & weerstandsvermogen geactualiseerd en sindsdien zijn de hoofdlijnen van beleid als volgt.

Het weerstandsvermogen wordt concern-breed twee maal per jaar bepaald. Dit wordt uitgewerkt in paragraaf 2 (programmabegroting en jaarverslaggeving). Met ingang van de jaarverslaggeving 2015 wordt er in de risicolijst ook rekening gehouden met de post 'onvoorziene risico's grondexploitaties'. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname. Om schijnnaauwkeurigheid te voorkomen wordt daarom gewerkt met streefwaardes en bandbreedtes in plaats van exacte getallen.

Weerstands vermogen	Effect	Maatregel
< 1,0	onder minimale streefwaarde	College neemt maatregelen om binnen twee jaar > 1,0 te komen. Deze zijn gericht op het verlagen van de benodigde weerstandscapaciteit en/of het verhogen van de beschikbare weerstandscapaciteit.
1,0 – 1,2	minimale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
1,2 – 1,6	optimale bandbreedte	n.v.t.
1,6 – 2,0	maximale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
> 2,0	boven maximale streefwaarde	n.v.t.

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mate aan waarin de gemeente zelf in staat is om niet-begrote kosten te dekken door structurele middelen vrij te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijkheden die er zijn tot het verhogen van de inkomsten (bijvoorbeeld via belastingverhoging).

Bij de incidentele weerstandscapaciteit gaat het om de aanwezigheid van vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet. In het kader van het weerstandsvermogen binnen deze paragraaf zullen wij slechts rekening houden met de incidentele weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel is een vergelijkend overzicht gegeven van de geprognosticeerde weerstandscapaciteit per begin/einde van het boekjaar.

Tabel beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	Prognose 1 jan 2018	Prognose 31 dec 2018
a) Algemene reserves	25.607	24.930
b) Stille reserves	p.m.	p.m.
Totaal	25.607	24.930

Toelichting op Tabel berekening beschikbare weerstandscapaciteit

Algemene reserves (a)

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit worden alleen de vrij besteedbare reserves meegenomen. Deze vrij besteedbare reserves treffen wij aan bij de groep van algemene reserves. Voor de bestemmingsreserves geldt dat voor wijziging van de bestemming een raadsbesluit nodig is, en er dus geen sprake is van een vrij besteedbare reserve. Voorzieningen zijn niet vrij besteedbaar en behoren daarom niet tot de weerstandscapaciteit.

Stille reserves (b)

Stille reserve is het verschil tussen de hogere directe opbrengstwaarden bij verkoop en de boekwaarden van de diverse activa. Hierbij kan worden gedacht aan panden, aandelen en bedrijfsmiddelen. De directe opbrengstwaarde dient bekend te zijn en bovendien moeten de betreffende activa direct verkoopbaar of verhandelbaar zijn. Dit is met de gemeentelijke activa zelden het geval. Mede daarom zijn de stille reserves als een p.m. post opgenomen.

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Alle risico's zijn onlangs geactualiseerd. Daarnaast zijn, waar mogelijk, maatregelen getroffen om het risico te beperken. Vervolgens is een risico simulatie uitgevoerd. Deze simulatie resulteert in een totaal risico bedrag van € 16,2 miljoen. Deze simulatie is €2,8 mln lager dan de uitkomst van de simulatie van de jaarverslaggeving 2016 (19,0 miljoen). Dit komt met name doordat een verlaging van de risico omvang in het sociaal domein (participatiewet/wsw/Permar/Jeugdzorg) en m.b.t. statushouders.

De belangrijkste tien risico's (mix van omvang/geld en kans), in volgorde van impact zijn :

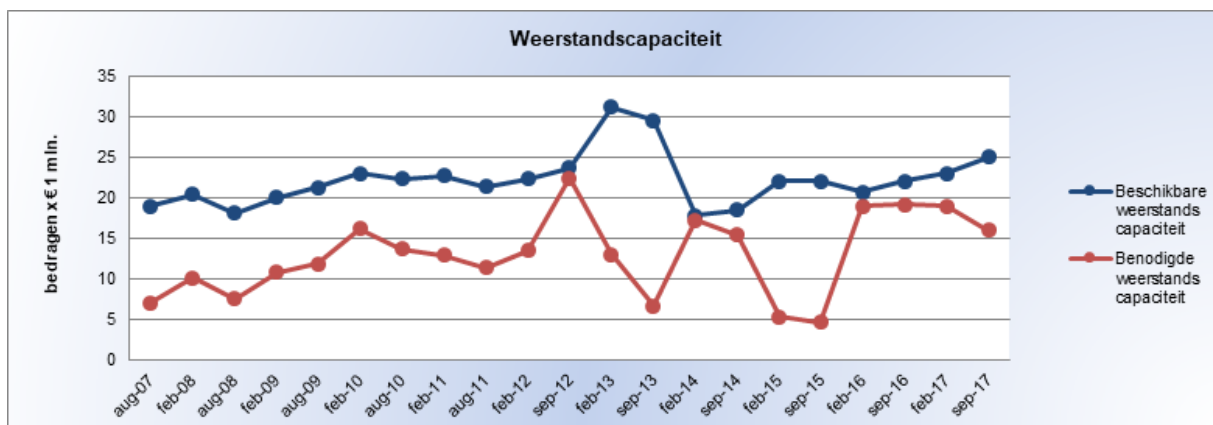
1. onvoorziene risico's grondexploitaties (planfase 2 en 3);
2. onvoorziene risico's grondexploitaties (planfase 1);
3. faillissement ingeval van borgstelling/garanties;
4. geldkraan banken gaat dicht;
5. hogere aanlegkosten voor verbindende schakel door Provincie (rondweg Voorthuizen Noord);
6. bijdragen van derden Esvelderbeek;
7. invoering VPB (vennootschapsbelasting);
8. misbruik van informatie, diefstal, omkoping, fraude;
9. plotselinge en forse rentestijging;
10. dekkinggraad ABP zakt onder kritische grens

Risico's zijn ook inzichtelijk bij (en integraal onderdeel van) alle speerpunten van de vier programma's. De risico's van verbonden partijen zijn in paragraaf 6 in beeld gebracht.

2.5 Weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit

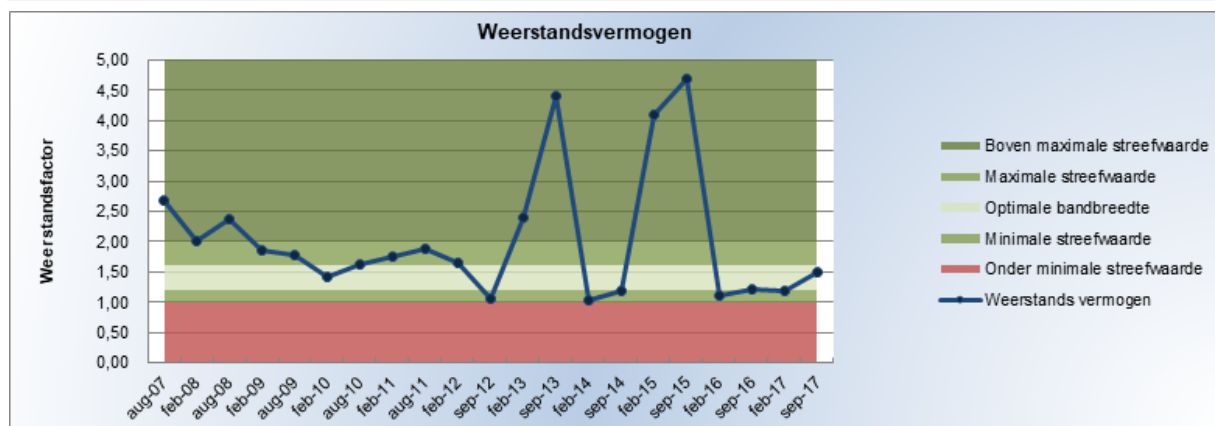
De ontwikkeling van onze reserves (beschikbare weerstandscapaciteit) en risicobedrag (benodigde weerstandscapaciteit) sinds de invoering van risicomanagement ziet er als volgt uit:
(NB. beschikbare weerstandscapaciteit : de cijfers van augustus/september hebben betrekking op prognoses (begroting); die van februari geven de werkelijkheid weer (jaarverslaggeving)).

Weerstandsvermogen

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{24,9}{16,2} = 1,5$$

Het weerstandsvermogen is ten opzichte van de stand van een half jaar geleden (bij de jaarrekening 2016) met 0,3 gestegen tot een waarde van 1,5. Daarmee blijft het weerstandsvermogen binnen de optimale bandbreedte.

2.6 Balansprognose en financiële kengetallen

Vanaf 2013 geeft de gemeente aandacht aan balansratio's in de P&C documenten. Dit zijn verhoudingsgetallen op basis van de balans en/of exploitatietotalen. Vanaf de begroting 2017 hebben wij een balansprognose en kengetallen opgenomen conform de voorgeschreven berekeningsystematiek.

Meerjarenbalans

bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2016	Begroting Ultimo 2017	Begroting Ultimo 2018	MJR Ultimo 2019	MJR Ultimo 2020	MJR Ultimo 2021
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	284	264	244	224	204	184
Materiële vaste activa	195.541	197.541	217.541	226.041	233.541	235.541
Financiële vaste activa	24.005	13.005	12.005	11.005	10.505	10.005
Totaal vaste activa	219.830	210.810	229.790	237.270	244.250	245.730
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	96.964	90.000	69.500	65.200	35.700	21.700
Vorderingen	8.532	8.532	8.532	8.532	8.532	8.532
Liquide middelen	-	-	-	-	-	-
Overlopende activa	7.028	7.028	7.028	7.028	7.028	7.028
Totaal vlottende activa	112.524	105.560	85.060	80.760	51.260	37.260
Totaal activa	332.354	316.370	314.850	318.030	295.510	282.990
Passiva						
<u>Eigen vermogen</u>						
Reserves	65.247	65.047	62.985	62.846	62.707	62.568
Onverdeeld resultaat	3.176	6.176	6.176	6.176	6.176	6.176
Totaal eigen vermogen	68.423	71.223	69.161	69.022	68.883	68.744
<u>Vreemd vermogen</u>						
Voorzieningen	12.011	13.911	14.096	14.281	14.166	14.051
Langlopende schulden	227.022	213.871	207.847	179.686	159.251	130.997
Totaal vreemd vermogen	239.033	227.782	221.943	193.967	173.417	145.048
<u>Vlottende passiva</u>						

Kortlopende schulden	18.947	11.414	17.795	49.090	47.259	63.247
Liquide middelen	- 1.712	- 1.712	- 1.712	- 1.712	- 1.712	- 1.712
Overlopende passiva	7.663	7.663	7.663	7.663	7.663	7.663
Totaal vlottende passiva	24.898	17.365	23.746	55.041	53.210	69.198
Totaal passiva	332.354	316.370	314.850	318.030	295.510	282.990

Toelichting meerjarenbalans

Als uitgangspunten voor de meerjarenbalansprognose hebben wij ons gericht op de belangrijkste en grootste posten. Daarbij hebben wij een aantal uitgangspunten gehanteerd ten aanzien van:

- de materiële vaste activa een toename op basis van de bestaande beleidstoevoegingen, vervangingsinvesteringen en een afname op basis van de vaste, toekomstige afschrijvingen;
- de financiële vaste activa een inschatting op basis van gemaakte afspraken en het historisch verloop van de portefeuille;
- de grondvoorraad (incl voorziening) is het actuele Meerjarenplangrondexploitaties gebruikt;
- de reserves een inschatting op basis van vaste en incidentele, stortingen en onttrekkingen;
- de langlopende schulden het verloop op basis van de huidige vaste leningenportfeuille;

De kortlopende schuld is de sluitpost en geeft een indicatie voor de aan te trekken financiering in dat jaar, kortlopend danwel langlopend.

Financiële kengetallen

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio's moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio's en ontwikkeling ervan in de tijd. De uitkomst van een individuele ratio biedt een beperkt inzicht.

Netto schuldquote:

Netto schuld als aandeel van de inkomsten. Als streefwaarde hanteert de VNG een netto schuldquote van 130% als bovengrens, maar liever onder de 100%. Een nadere analyse is opgemaakt in de geactualiseerde schuldennotitie van 26 maart 2016 en is met u gedeeld. Medio 2018 zal deze weer geactualiseerd worden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:

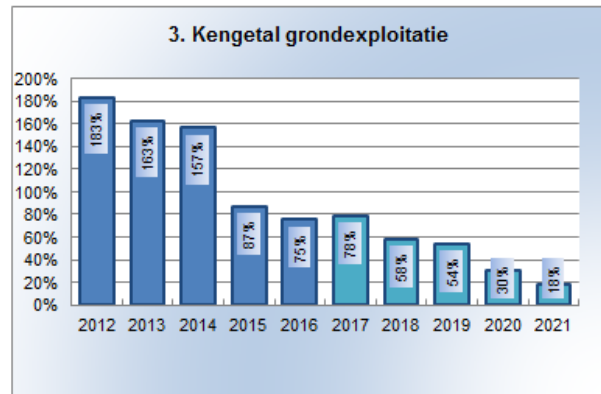
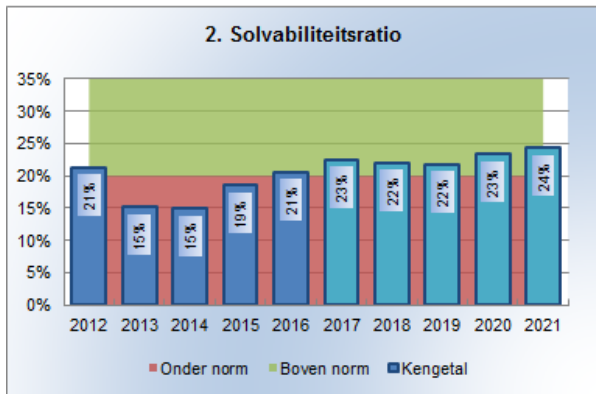
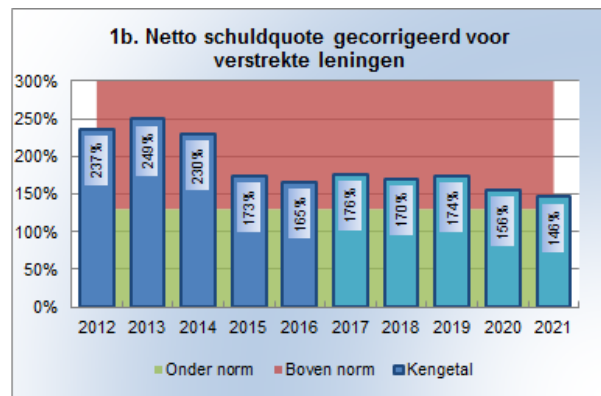
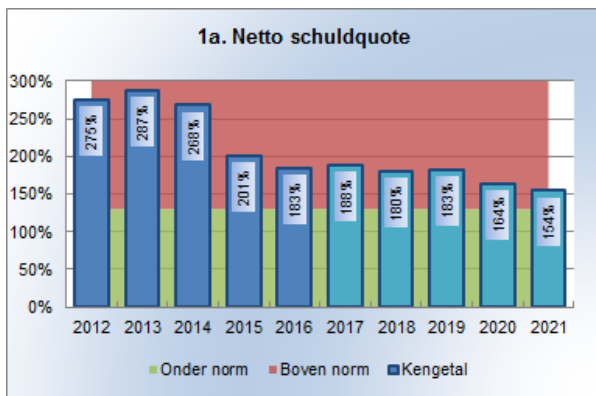
Netto schuld als aandeel van de inkomsten gecorrigeerd voor verstrekte leningen (dus exclusief de door de gemeente verstrekte leningen, zoals hypotheekleningen aan ambtenaren)

Solvabiliteit:

Het procentuele aandeel van het eigen vermogen op het totaal van het vermogen. Deze ratio geeft aan in hoeverre een organisatie aan de lange termijn financiële verplichtingen kan voldoen. Algemeen gehanteerde streefwaarde is minimaal 20% (eigen vermogen/totale vermogen), maar liever meer dan 30%

Grondexploitatie:

Het totaal van voorraad bouwgrond (in exploitatie genomen gronden en niet-in exploitatie genomen gronden) afgezet tegenover de inkomsten van de gemeente.

Kengetallen	Realisatie					Begroting		MJR		
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Netto schuldquote	275%	287%	268%	201%	183%	188%	180%	183%	164%	154%
Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	237%	249%	230%	173%	165%	176%	170%	174%	156%	146%
Solvabiliteitsratio	21%	15%	15%	19%	21%	23%	22%	22%	23%	24%
Grondexploitatie	183%	163%	157%	87%	75%	78%	58%	54%	30%	18%
Structurele exploitatieruimte	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%

Toelichting financiële kengetallen

Toelichting

In deze begroting ontwikkelen de balansratio's zich op een vrij constant niveau, maar laat in 2018 een lichte verbetering zien. In het meerjarenbeeld daalt de schuldquote verder door en stijgt de solvabiliteit. Dit heeft ondermeer te maken met de afbouwende voorraad bouwgrond. De positieve ontwikkeling zal zich de komende jaren moeten bestendigen. Onze ambities gaan gepaard met investeringen, hierdoor zullen de balansratio's de komende jaren wellicht nog fluctueren voordat zij op of onder de normwaarde gaan uitkomen.

1a Netto schuldquote

De verbetering van de schuldquote wordt veroorzaakt door een daling van de omvang van de schuld (lang en kort). Deze ontwikkelt zich van € 263 miljoen in 2011 naar verwachting € 205 miljoen in 2021, door ondermeer een verdere verkleining van de grondvoorraad. Tegelijkertijd zien we, als gevolg van diverse investeringen, de materiële vaste activa oplopen waardoor de netto schuldquote zich niet nog sneller verbetert. In de noemer zijn de inkomsten van de gemeente gestegen van € 94 miljoen in 2011 naar € 120 miljoen in 2018.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal geeft het effect aan als alle aan derden verstrekte leningen buiten beschouwing worden gelaten. In 2018 is dit verschil ca. 10% (180% versus 170%). De grootste component in de verstrekte leningen betreffen de hypotheekleningen aan ambtenaren. In 2015/2016 is getracht de portefeuille tegen gelijkblijvende voorwaarden te verkopen, maar dat is niet gelukt. In 2016 en 2017 is verder ingezet om (oud)medewerkers te informeren over oversluitmogelijkheden. Daarnaast is een hypotheek van de gemeente voor de (oud)medewerkers minder aantrekkelijk geworden vanwege de fiscalisering van een ontstaan rentevoordeel. Ondermeer hierdoor zien wij de portefeuille in 2017 flink dalen (ca. € 10 miljoen ten opzichte van 2016) en naar

verwachting zet dit zich door in 2018.

2 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio heeft zich negatief ontwikkeld in de periode van 2011 (27%) tot 2013/2014 (15%) voornamelijk als gevolg van het treffen van de verliesvoorziening voor de grondexploitatie ten laste van de reserves. Inmiddels wordt een stijging tot 22% in 2018 verwacht door een licht afnemende eigen vermogenspositie en een dalend balanstotaal.

3 Grondexploitatie

Dit kengetal is te lezen als een verbijzondering van de balansratio '1 Netto schuldquote'. In dit kengetal worden de bouwgronden (in exploitatie + niet in exploitatie) gedeeld door de totale inkomsten van de gemeente. De voorraad bouwgrond ontwikkelt zich van € 173 miljoen in 2011 naar ca. € 43 miljoen in 2021.

4 Structurele exploitatieruimte

In deze begroting is ook de structurele exploitatieruimte procentueel weergegeven. Dit houdt rekening met het structurele resultaat (zie meerjarenprognose in de financiële begroting) en de structurele stortingen en onttrekkingen in de reserves.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt een beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen. Kapitaalgoederen zijn verdeeld naar de categorieën wegen, water en gebouwen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader, de beheerplannen en de financiële consequenties.

In de beheerplannen legt de gemeenteraad de kaders vast voor de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Het niveau van het onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. Met de vaststelling van de programmabegroting machtigt de raad het college van burgemeester en wethouders om de uitgaven ten laste van de betreffende onderhoudvoorzieningen te doen.

Deze voorzieningen worden gevuld door een jaarlijkse storting vanuit de diverse programma's. De kosten van het onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

3.2 Wegen

Beleidskader

De gemeente heeft op dit moment ongeveer circa 4,0 miljoen m² aan wegen, fiets- en voetpaden in beheer en eigendom. De gemeente is, als wegbeheerder, verantwoordelijk voor deze verhardingen.

De, in mei 2016 door de gemeenteraad vastgestelde, beleidsvisie Beheer en Onderhoud wegen gemeente Barneveld 2017-2026 geeft hiervoor de juiste kaders. Vanaf de Kadernota 2017-2020 is het hieraan gerelateerde benodigde onderhoudsbudget opgenomen.

Beheerplan

Het beheerplan is de praktische vertaling van het beleid. In het beheerplan wordt ingegaan op de meerjarige (5 jaar) uitvoering en planning van wegonderhoud. Hierdoor is vroegtijdige afstemming mogelijk en kan meer integraal en planmatig gewerkt worden. Daarnaast wordt in het beheerplan het kwaliteitsverloop van het verhardingsareaal vastgelegd. Dit gebeurt op basis van de resultaten van de jaarlijkse weginspectie.

Het streven is het beheerplan 2017-2021 in 2017 gereed te hebben. Het beheerplan wordt vanaf 2018 jaarlijks geactualiseerd.

Kwaliteitsniveau verhardingen

Door de raad is besloten dat het totale verhardingsareaal binnen de gemeente dient te voldoen aan kwaliteitsniveau 'Basis'. Op dit moment kent het areaal aan asfaltverhardingen een aanzienlijke onderhoudsachterstand. De huidige kwaliteit van de asfaltverhardingen is lager dan het ambitieniveau. De elementenverhardingen voldoen wel aan het ambitieniveau.

Uitvoering wegonderhoud

Voorheen werd jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. Dit uitvoeringsplan wordt vanaf heden geïntegreerd in het beheerplan.

De planning in het beheerplan laat zien voor welke wegen, fiets- en voetpaden de aankomende 5 jaren (2018-2022) onderhoud wordt voorzien. Voor 2018 is de planning vrijwel definitief. De planning voor de daaropvolgende jaren (2019-2022) is indicatief en kan deze onder invloed van diverse factoren (o.a. versnelde kwaliteitsdaling op bepaalde wegen, gebiedsontwikkelingsprojecten enz.). Jaarlijks wordt het beheerplan daarop bijgesteld. Het beheerplan, dat momenteel wordt opgesteld, geeft aan op welke wijze de onderhoud wordt ingericht om zodoende het kwaliteitsniveau 'Basis' te bereiken.

Contractvorm

Momenteel wordt een raambestek gebruikt als contractvorm met de aannemer die het wegonderhoud uitvoert. Dit houdt in dat vrijwel alle voorkomende onderhoudsmaatregelen in het bestek zijn opgenomen. In deze contractvorm is niet vastgesteld op welke wegen onderhoud wordt uitgevoerd. Daardoor is de gemeente vrij in het bepalen van de wegen waarop onderhoud wordt uitgevoerd en welke onderhoudsmaatregelen worden toegepast. Hierdoor heeft de gemeente een veel grotere flexibiliteit om te anticiperen op ontwikkelingen, waardoor het wegenonderhoud efficiënter en effectiever wordt.

Inmiddels is gekozen een raambestek te blijven hanteren voor het uitvoeren van het verhardingsonderhoud. In het beheerplan wordt deze keuze toegelicht.

Voorziening groot onderhoud wegen

bedragen x € 1.000

Voorziening Groot onderhoud wegen	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Stand per 1 januari	145	216	323	469
Toevoeging	2.971	3.108	3.246	2.000
Onttrekking	- 2.900	- 3.001	- 3.100	- 3.100
Stand per 31 december	216	323	469	- 631

3.3 Water

Beleidskader

a. Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP)

Het GRP 2016-2019 is op 2 maart 2016 vastgesteld door de gemeenteraad. In het plan worden de activiteiten aangegeven, die nodig zijn om de doelstellingen van het GRP te verwezenlijken. Naast de kosten is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de inkomsten, de rioolheffing.

b. Waterplan Barneveld

Het Waterplan Barneveld is op 22 november 2005 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan is gezamenlijk opgesteld door het waterschap Vallei & Eem, het waterschap Vallei & Veluwe, de provincie Gelderland en de gemeente Barneveld. Het bestaat uit drie delen: de Watervisie 2004-2025, een Uitvoeringsplan en een Operationeel Programma. De voor de gemeente relevante onderdelen zijn opgenomen in het GRP 2016-2019.

c. Grondwaterbeleidsplan.

Op 9 juli 2013 is het grondwaterbeleidsplan 2013 – 2019 door het College vastgesteld; de gemeenteraad heeft het ter kennisname ontvangen. Het plan beschrijft de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen, geeft invulling aan de gemeentelijke zorgplicht voor grondwater en levert een bijdrage aan het oplossen en voorkomen van grondwaterproblemen.

d. Hemelwaterplan.

Op 25 juli 2017 is het hemelwaterplan 2017 – 2020 "klimaatactief" door het College vastgesteld; de gemeenteraad heeft het ter kennisname ontvangen. Het plan richt zich op een duurzame – en actieve omgang met hemelwater. Het plan beschrijft gemeentelijk regenwaterbeleid in zowel bestaande – als te ontwikkelen stedelijke omgeving en focust op een robuuste- en klimaatbestendige ingerichte leefomgeving.

e. Toekomst Waterketen Gelderland en Platform Water Vallei & Eem (PWVE).

De stuurgroep Toekomst Waterketen Gelderland heeft initiatieven ontwikkeld om de samenwerking in de waterketen te bevorderen. Veranderingen in het riolering- en waterbeheer vragen om grote personele en financiële inspanningen. Door samenwerking kunnen kostenbesparingen worden bereikt, de kwaliteit van producten en diensten vergroot en de personele kwetsbaarheid verminder. Gelderse en Utrechtse gemeenten, gelegen binnen het beheergebied van het waterschap Vallei & Veluwe, werken sinds 27 maart 2008 samen in het PWVE. Dit samenwerkingsverband bestaat uit een ambtelijk platform, een kernteam, een (bestuurlijke) regiegroep en een bestuurlijk platform. Wethouder Van Daalen is voorzitter van het bestuurlijke platform, het

afdelingshoofd V&I is voorzitter van het ambtelijk platform en kernteam.

Actuele onderwerpen betreffen; Klimaatverandering (omgaan met hitte en verdroging enerzijds en wateroverlast anderzijds), Monitor Bestuursakkoord Water (inzicht in - en sturing op kosten, kwaliteit kwetsbaarheid/samenwerking), Branchestandaard Gemeentelijke Watertaken (bestaande kennis en competenties onderzoeken, aanvullen en vergroten), Meten en monitoring Afvalwaterketen (doorontwikkeling naar vergelijken werkelijk - / gemeten systeemgedrag met berekend systeemgedrag uit rioolmodellen).

Medewerkers van de gemeente Barneveld zijn actief in de projectgroepen van het PWVE en het hieraan verbonden afvalwaterteam Ede – Veenendaal – Barneveld (AWT).

Actuele onderwerpen betreffen; Pilots nieuwe sanitatie buitengebied en decentrale afvalwaterzuivering De Glind (ander omgaan met afvalwater met behulp van innovatieve zuiveringstechnieken), Beheer stedelijk oppervlaktewater (efficiënt waterbeheer) en Sturing op het afvalwatersysteem Ede - Barneveld (verbeteren rendement rioolwaterzuiveringsinstallatie Ede en beperken vervuiling van oppervlaktewater door riooloverstorten).

De financiële bijdrage aan het PWVE / AWT, de personele kosten en de investeringen zijn opgenomen in het GRP 2016-2019.

Beheerplan

De uit het GRP 2016-2019 voortkomende maatregelen zijn opgenomen in een uitvoeringsplanning en in jaarplannen. Het jaarplan en de uitvoeringsplanning 2017 zijn 28 maart 2017 door het college vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad aangeboden.

Eind 2015 is een rioolbeheerplan opgesteld als verbindende schakel tussen het GRP 2016 – 2019 en de operationele beheerplanning in de periode 2015 – 2018.

De beheeractiviteiten maken deel uit van het jaarplan en de jaarlijkse uitvoeringsplanning.

Momenteel is een transitie gaande van traditioneel - naar risico gestuurde rioolvernieuwing. Doel van risico – en kwaliteit gestuurde rioolvernieuwing is kostenbesparing waardoor middelen beschikbaar komen voor klimaatadaptieve maatregelen. Vanuit het AWT wordt hiertoe eerst een generieke aanpak ontwikkeld die vervolgens toepasbaar is in de beheerprocessen van de afzonderlijke gemeenten.

Financiële consequenties

De bovengenoemde inkomsten en uitgaven in de jaren 2015 t/m 2017 komen overeen met de bedragen genoemd in het GRP 2016-2019. *De meerjarenbegroting in het GRP geeft een prognose tot het jaar 2095, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de reserve voldoende op peil is om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren.

Reserve riolering GRP

	bedragen x € 1.000			
Reserve Egalisatiefonds riolering GRP	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Stand per 1 januari	886	739	709	666
Toevoeging	4.445	4.512	4.579	4.648
Onttrekking	- 4.592	- 4.542	- 4.622	- 4.622
Stand per 31 december	739	709	666	692

3.4 Gebouwen

Beleidskader

De gemeente werkt aan een professioneel management van haar vastgoed. Speerpunten daarbij zijn het op orde brengen van contractmanagement, het per gebouw inzichtelijk brengen van de exploitatie, het voeren van eenduidig huur- en subsidiebeleid, het vergroten van het financieel en maatschappelijk rendement van onze gebouwen en concentratie van vastgoedtaken. Inmiddels zijn de eerste stappen gezet. Momenteel wordt het beleid ten aanzien van huurprijsbepaling, subsidieverlening en het bepalen van ons kernvastgoed verder vorm gegeven.

Het beleidskader voor de uitvoering van het planmatig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is de rapportage planmatig onderhoud 2017 - 2036. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke structurele

onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn, gekoppeld aan de toekomstvisie voor het gebruik en het beheer van de gebouwen. Daarnaast zijn de mutaties op het gebouwenbestand en de meest omvangrijke werkzaamheden toegelicht. Binnen het beleidskader is het efficiënt uitbesteden van planmatige onderhoudswerkzaamheden een doorlopend aandachtspunt.

Beheer en onderhoudsplan

Het meerjarig onderhoudsplan gebouwen wordt jaarlijks door het college vastgesteld. De gemeente Barneveld heeft ongeveer 90 gemeentelijke gebouwen waarop planmatig onderhoud plaatsvindt. Dit varieert van huisvesting van gemeentelijke diensten, kleedruimten op sportcomplexen, opstallen bij begraafplaatsen, monumentale kerktorens, parkeergarage Transferium Noord, brandweergarages waaronder het hulpverleningscentrum tot overige eigendommen zoals woningen.

Sinds 1 januari 2015 zijn de binnensportaccommodaties, zwembaden en de Veluwehal in exploitatie aan de firma Optisport overgedragen. Op basis van een overeengekomen demarcatielijst worden deze accommodaties planmatig door de gemeente Barneveld onderhouden.

Binnen de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen (exclusief schoolgebouwen) beheert de gemeente in totaal circa 67.000 m2 bruto vloeroppervlak.

De meerjarenbegroting 2017 – 2036 en het jaarplan zijn opgenomen in de rapportage planmatig onderhoud gebouwen 2017. In deze rapportage wordt een toelichting gegeven op de uitgangspunten, gewijzigde parameters en een toelichting op de meest omvangrijke vervangingen. Daarnaast wordt een (financiële) terugblik gegeven over het voorgaande dienstjaar.

In het najaar van 2016 zijn de objecten geïnspecteerd op de onderhoudsconditie volgens de NEN 2767. Uit de uitkomsten van deze inspectie blijkt dat er geen noemenswaardige kostenverhogende gebreken bij de objecten zijn geconstateerd. De gemiddelde staat van onderhoud van de objecten is conditiescore 3; wat wil zeggen sober, maar doelmatig. Op de middellange termijn worden grotere uitgaven verwacht. Gelet op de huidige onderhoudsplanning zal de eerste 12 jaar de dotatie in de onderhoudsvoorziening voor bestaande gebouwen mogelijk niet hoeven worden aangepast.

Op basis van mutaties in de accommodatie / objectenlijst, zoals nieuwbouw, sloop of aan / verkoop van accommodaties, kan het voorkomen dat de dotatie in de onderhoudsvoorziening aangepast moet worden.

Technisch onderhoud (preventief, correctief, etc.)

Sinds 2016 verloopt ook het technisch onderhoud aan de gebouwen via de voorziening waar dit voorheen via de reguliere exploitatie verliep. Het doel van deze, overigens, budgettair neutrale wijziging is een beter inzicht in de onderhoudskosten per pand te verschaffen. Door dit inzicht kan een betere afweging gemaakt worden om planmatig onderhoud naar voren te halen of juist uit te stellen.

Financieel verloop voorzieningen

De onttrekkingen komen overeen met de bedragen genoemd in het onderhoudsplan gebouwen 2017-2036. Op basis van deze meerjarenbegroting is de voorziening voldoende op peil om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren. Voorzien is dat vanaf 2020 de onttrekkingen oplopen, waarmee het bestaan van de voorziening gerechtvaardigd is.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

bedragen x € 1.000

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Stand per 1 januari	3.068	2.966	2.873	2.647
Toevoeging	2.087	2.087	2.087	2.087
Onttrekking	- 2.189	- 2.180	- 2.313	- 2.313
Stand per 31 december	2.966	2.873	2.647	2.421

Onderhoud scholencomplexen

Door de overdracht van scholencomplex Norschoten, het afstoten van scholencomplex Valkhof en de renovatie en nieuwbouw van de Lijsterhof wordt het binnenonderhoud voor deze scholencomplexen door de desbetreffende scholen zelf bekostigd. De gemeente participeert alleen nog als verhuurder van de

kinderopvang in het onderhoud van dat deel van de scholencomplexen. Dit onderhoud wordt gedekt door de huurinkomsten.

De verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van scholen voor het primair onderwijs en (voortgezet)speciaal onderwijs is met ingang van 2015 doorgedecentraliseerd van gemeenten naar schoolbesturen. Vanwege de overdracht van dit onderhoud van de schoolgebouwen naar het schoolbestuur is het deel van deze voorziening dat ingezet zou worden op renovatie/vervangende nieuwbouw voor de scholen De Hoeksteen, De Zaaier en Het Anker en Ds. J. Fraanjeschool als beleidstoevoeging opgenomen.

Voorziening onderhoud primair onderwijs

bedragen x € 1.000				
Voorziening Onderhoud primair onderwijs	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Stand per 1 januari	252	252	172	142
Toevoeging	-	-	-	-
Onttrekking	-	- 80	- 30	- 50
Stand per 31 december	252	172	142	92

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Inleiding

Onder financiering wordt het aantrekken van geldleningen verstaan. Behalve voor investeringen wordt er geld aangetrokken (of uitgezet) voor de exploitatie. Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven wordt er zogenaamd *kort geld* aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. In de meeste gevallen wordt een kasgeldlening met een looptijd van één of enkele maanden aangetrokken.

In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk in te schatten wordt een liquiditeitsprognose gemaakt die maandelijks wordt geactualiseerd.

4.2 Beleid

Algemeen

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van de kaders die in het treasurystatuut staan, gebaseerd op de Wet Fido.

Bij het aantrekken of uitzetten van geld is het van belang dat slechts beperkt risico wordt genomen bij het oversluiten (consolideren) van kasgeldleningen. Daarom worden vaste geldleningen voor (grote) investeringen aangetrokken op momenten dat de rente gunstig is en wordt het tijdelijk overschot aan liquide middelen zo beperkt mogelijk gehouden. De treasuryklankbordgroep overlegt periodiek en geeft mandaat voor het aantrekken van geldleningen. Voor het liquiditeitsbeheer zijn afspraken met de bank gemaakt voor het dagelijkse afkomen van overbodige saldi op de rekeningen couranten bij de bank.

Wijzigingen

- Interne rente: vanaf 2017 zijn we vanuit BBV voorschriften verplicht om de rentekosten weer op productniveau toe te rekenen in plaats van dit centraal te begroten. In deze begroting hebben wij dit verwerkt conform de voorschriften van het BBV. Op basis van de boekwaarde van de activa per 1 januari rekenen we deze rentekosten toe. Ook in 2017 zullen wij deze methodiek, met terugwerkende kracht per 1 januari, moeten doorvoeren. Een voorstel hiervoor komt via de maandrapportage. De aanpassing heeft verder geen effect op het begrotingsresultaat.

- Rentetoerekening grondexploitaties: voor de rente die gemeenten mogen toerekenen aan grondexploitaties heeft het BBV sinds 2016 een berekening vastgesteld. In de begroting 2017 is besloten hiervan af te wijken in afwachting van besprekingen met onder andere de belastingdienst. Voortschrijdend inzicht heeft er toe geleid dat we in onze begroting (en jaarrekening) de BBV methodiek toe gaan passen. Per saldo betekent dit dat wij in 2018 € 510.000 minder rentekosten mogen doorberekenen aan de grondexploitaties. Dit verrekenen wij met de reserve egalisatiefonds rentedoorbelasting grondexploitaties. Uiteindelijk leidt de lagere kostentoerekening

tot een beter resultaat op de grondexploitaties en worden deze resultaten weer toegevoegd aan de reserves. Dit betekent dat deze aanpassing uiteindelijk geen effect heeft op onze vermogenspositie. Parallel aan onze reguliere begroting en jaarrekening loopt er een fiscaal traject waarin een andere methodiek van kosten- en rentetoerekening aan grondexploitaties wordt toegepast. Over de fiscale mogelijkheden wordt nader gesproken met de belastingdienst. Op deze wijze verstoort deze fiscale route onze lopende Planning & Control niet.

4.3 Financiële aspecten

Financieringsbehoefte

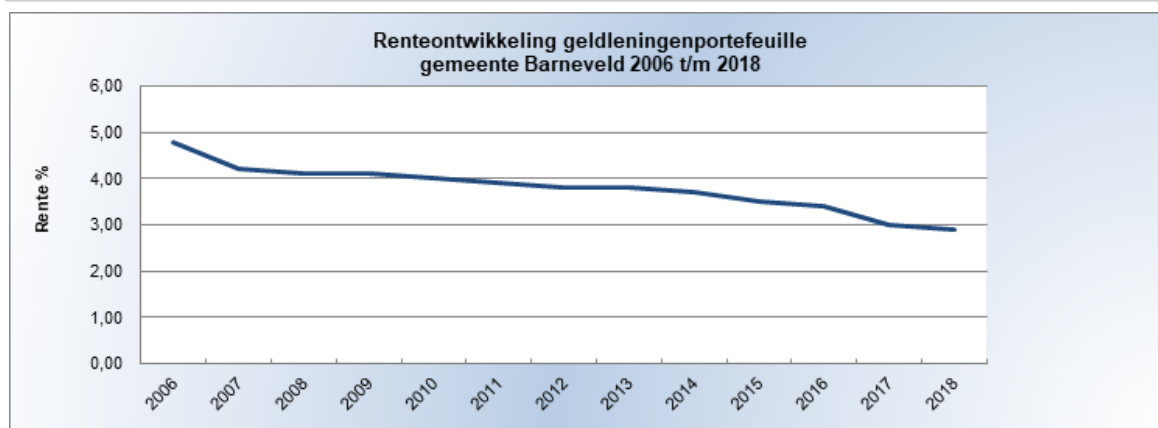
In de onderstaande grafiek is het verwachte verloop van de liquiditeitspositie weergegeven. Begin 2017 wordt gestart met een financieringstekort van ca. € 10 miljoen. Gedurende het jaar 2018 fluctueert de financieringsbehoefte, maar zal richting jaareinde toenemen tot ca. € 20 miljoen (cumulatief). Voor een belangrijk deel zal dit kort gefinancierd worden in verband met de zeer lage stand van de korte rente (actueel rond de 0,0% tot -0,4%).

Renteontwikkeling / rentevisie

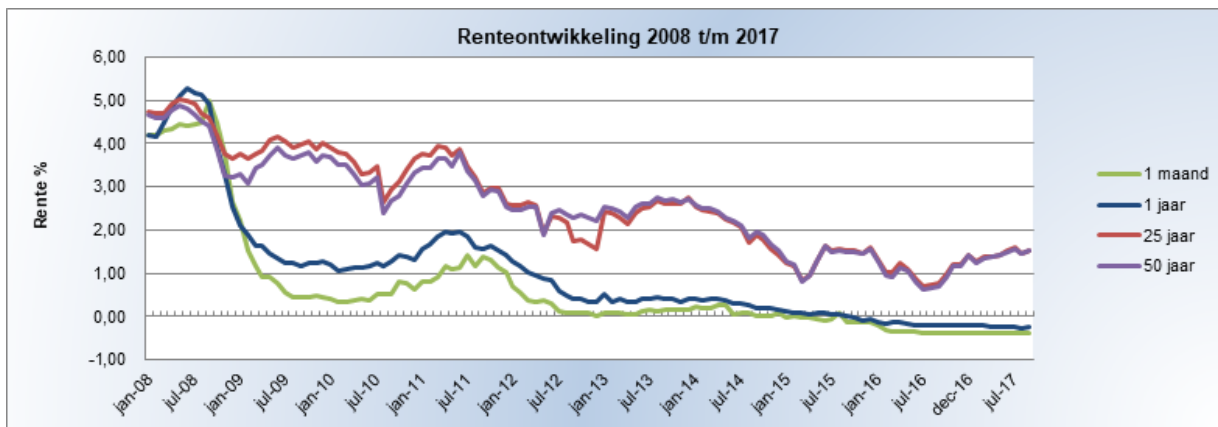
De rentevisie is gebaseerd op de actuele ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de renteprognose en berichtgeving van een aantal banken. Het jaar 2017 kenmerkt zich door een kapitaalmarkt met aanhoudende lage rentequotes. Ondanks de landelijk verbeterde economische ontwikkeling blijven de rentestanden aanhoudend laag. Dit is te verklaren door de onzekere tijden binnen de eurozone en het ongewijzigde beleid van de ECB. Onze verwachtingen zijn dat de rente voorsnog rond dit lage niveau aanhoudt. Een stijging van het renteniveau zal niet eerder dan in de tweede helft van 2018 gaan doorzetten.

Het gemiddelde gewogen rentepercentage van de langlopende leningen zal in 2018 ca. 2,9% zijn op basis van de huidige leningenportefeuille. Dit is ongeveer een tiende procent lager dan in 2017 als gevolg van goedkope herfinanciering.

Renteontwikkeling van de vaste leningportefeuille

Renteontwikkeling van de markt meerjarig

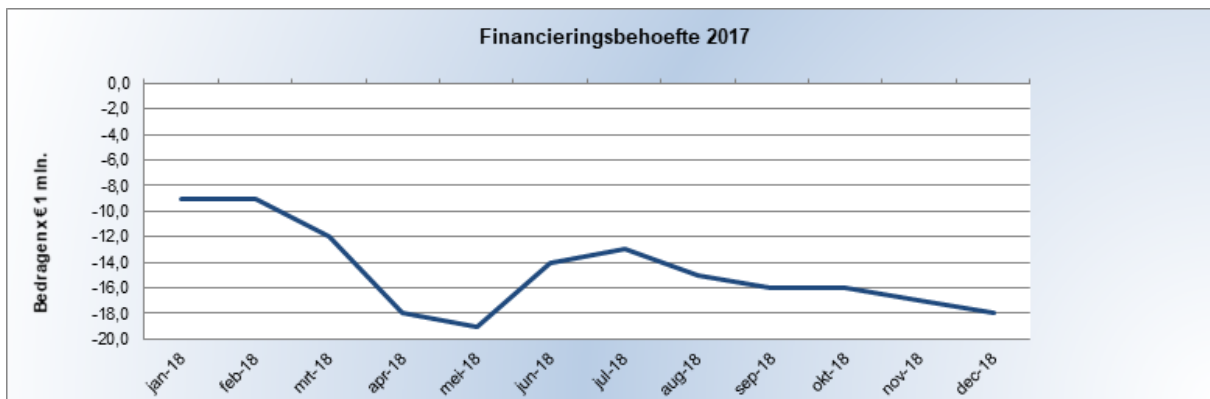

Financieringsbehoefte

bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	Begroting 2018
Stand van de opgenomen leningen per 1 jan.	213.871
Aflossingen in de loop van het jaar	- 21.024
Aan te trekken nieuwe leningen (incl. storting reeds gesloten lening)	15.000
Stand van de opgenomen leningen per 31 dec.	207.847

Ontwikkeling financieringsbehoefte

4.4 Risicobeheer

In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Renterisico's kunnen ook met behulp van derivaten afgedekt worden, de gemeente Barneveld maakt hier geen gebruik van. Daarnaast kan nog sprake zijn van een kredietrisico van aan derden verstrekte leningen.

Renterisiconorm

Op grond van de Wet Fido is voor gemeenten de zogenaamde renterisiconorm ingesteld. Doel hiervan is, dat gemeenten hun leningenportefeuille zodanig spreiden, dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid ingeval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. De renterisiconorm geeft een aanwijzing voor de gevoeligheid van de gemeente voor veranderingen in de rente.

De renterisiconorm wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen. De renterisiconorm bedraagt in 2017 € 24 miljoen en moet afgezet worden tegen onze aflossingen van € 22 miljoen. Dit betekent dat onze gemeente in 2018 binnen de norm blijft.

Kasgeldlimiet

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet Fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De

kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage berekend over de lastenkant van de begroting. Zodra de kortlopende financiering (rekening-courant en kasgeldleningen) boven dit bedrag uitkomt dient de gemeente over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld kan dan omgezet worden in een langlopende geldlening (zodat de rente alsnog komt 'vast te staan').

Het verwachte financieringstekort in 2018 loopt op tot ca. € 23 miljoen en overschrijdt hiermee de kasgeldlimiet van € 10 miljoen. Mede afhankelijk van het verwachte verloop van de financieringsbehoefte op middellange termijn en de rente ontwikkeling wordt het bedrag in 2018 (deels) geconsolideerd.

In de begroting is gecalculeerd met een conservatief rentepercentage van 1,5% om aan nieuwe financieringsbehoefte te voldoen, daarmee loopt de gemeente slechts een beperkt risico. De huidige markt voor het kasgeld is dusdanig dat het lonend is om de kasgeldpositie niet overhaast te consolideren op de duurere kapitaalmarkt. Door dagelijks de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren kan, in geval van een stijgende rente, snel gehandeld worden.

Onderstaand is de berekening weergegeven van de renterisiconom en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	Begroting 2018
Omvang begroting 2018 (=grondslag)	120.383
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%
Toegestane renterisiconorm	24.077

Kasgeldlimiet

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	Begroting 2018
Omvang begroting 2018 (=grondslag)	120.383
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	10.233

4.5 Garantieverplichtingen

De gemeente verstrekt geen garanties, tenzij de gemeenteraad besluit om hiervan af te wijken. Dit kan zij doen om een publiek doel te dienen, waarbij aan randvoorwaarden wordt voldaan. De mogelijkheden om deze garanties af te geven, bepaald in wet Fido en het treasurystatuut, zijn beperkt. In 2010 is in de nota 'Garantstellingen' uitgewerkt welke beleidsregels hierbij gehanteerd worden.

Ontwikkeling garantstellingen

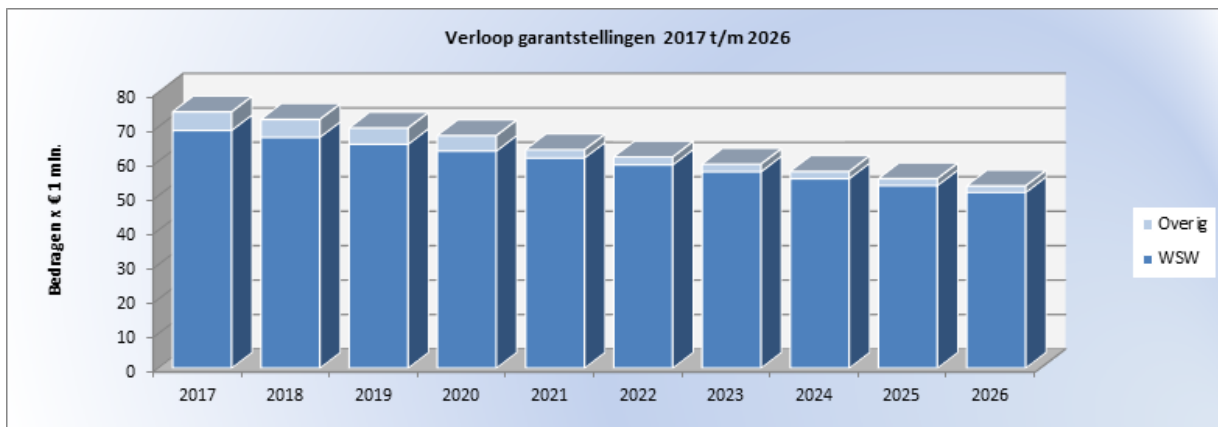
Per 2018 staat de gemeente Barneveld garant voor een bedrag van € 74 miljoen euro en zal de omvang hiervan gedurende het jaar aflopen naar € 67 miljoen. Deze daling wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de aflossingen op de garantstellingen WSW. Op een termijn van 3 jaar lopen 4 van de 11 garantstellingen af en heeft de staat van garantstellingen een omvang van ca. € 61 miljoen.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

De achtervangpositie van de gemeente in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw vormt, samen met het aandeel van het Rijk, de derde zekerheid in de achtervangstructuur. De zekerstellingen zijn namelijk als volgt georganiseerd: de eerste zekerheid is de financiële middelen van de woningbouwcorporatie zelf. De tweede zekerheid bestaat uit de borgstellingreserve van het waarborgfonds. En als derde en laatste staan dus de overheden garant.

Onderstaand is in grafiekvorm het globale verloop van de garantstellingen weergegeven voor de komende jaren. Uiteraard is deze grafiek een momentopname, omdat (zeker vanuit de Waarborgfonds Sociale Woningbouw) de kans aanwezig is, dat er nieuwe garantstellingen zullen ontstaan.

Verloop garantstellingen

Paragraaf 5 Grondbeleid

5.1 Inleiding

In de huidige nota grondbeleid zijn de kaders gesteld waarbinnen de gemeente werkt. Actief en behoedzaam zijn daarin de kernbegrippen. De afgelopen jaren zijn belangrijke projecten verder ontwikkeld en in uitvoering genomen, zoals onder andere Harselaar Zuid en West West, Thorbeckelaan Zuid (o.a. Midden NL hallen), Puurveen, De Burgt, Veller, Holzenbosch en diverse inbreidingslocaties (o.a. Herontwikkeling Kosterijweg en Van den Berglaan/Spade). Het grondbeleid is een belangrijk instrument bij het bereiken van doelstellingen die bij elk van de projecten in het kader van ruimtelijk en economisch beleid zijn geformuleerd. De projecten worden in verschillende vormen van samenwerking met marktpartijen tot uitvoering gebracht.

De economische crisis ligt inmiddels achter ons. Dat is duidelijk te merken aan het uitgiftetempo van gronden. Waar mogelijk zullen plannings (nog) meer naar voren worden gehaald om zodoende tijdig te voorzien in de toegenomen vraag.

Het actieve maar behoedzame grondbeleid van de afgelopen jaren heeft de gemeente mogelijkheden verschaft om actief sturing te geven op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de gemeente hierdoor eveneens gevoeliger geworden voor economische ontwikkelingen. Als gevolg van deze ontwikkelingen heeft de gemeente zoals bekend in 2012 een voorziening getroffen voor de totale grondportefeuille van in totaal € 31,4 miljoen. Hiermee hebben we de grondexploitaties toekomstbestendig gemaakt. Via periodieke rapportages wordt u regelmatig op de hoogte gehouden van het verloop van deze voorziening op het niveau van de afzonderlijke complexen. De voorzieningen zullen tevens periodiek worden herzien op basis van bijgestelde actualisaties van de grondexploitaties. Bijstelling vindt minimaal één keer per jaar plaats. Met de totstandkoming van de MeerjarenPrognose Grondexploitaties (MPG) hebben wij sinds vorig jaar een verdere stap gezet in de optimale beheersing en aansturing van de nog steeds aanzienlijke grondportefeuille van de gemeente.

Om sturing te kunnen geven aan de gewenste invulling van projecten en waar mogelijk te kunnen delen in de revenuen van ontwikkelingen, blijven eigen grondposities voor de gemeente van belang. Vanzelfsprekend wordt hierbij ook in deze tijd uiterste behoedzaamheid betracht. De baten en lasten van de grondexploitatie worden verantwoord onder programma 2 en 3 (respectievelijk Bedrijvigheid en Bereikbaarheid en Woon- en leefomgeving).

Het projectmatige karakter van de grondexploitatie is duidelijk afwijkend ten opzichte van de rest van de gemeentelijke exploitatie. De baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat in het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente, onder 'voorraden'. Als complexen worden afgesloten dan worden de resultaten zichtbaar en verantwoord in de jaarrekening. Daarnaast is het mogelijk dat er tussentijds winstnemingen of verliezen worden genomen. Ook deze worden in de jaarrekening van de gemeente opgenomen en verantwoord.

5.2 Beleid

In alle projecten – in De Burgt via de CV – voert de gemeente op dit moment als gezegd een actief maar behoedzaam grondbeleid.

Een actief grondbeleid betekent kort gezegd, dat de gemeente de benodigde gronden verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. In dit beleid zijn een actief grondaankoopbeleid, het vestigen van het voorkeursrecht en het zonodig toepassen van de onteigening de uitvoeringsinstrumenten. Conform het coalitieakkoord 2014-2018 zetten we het concept van faseren en doseren voort van woningbouwontwikkelingen. Zoals in het coalitieakkoord is opgenomen gaan wij de reeds ingezette ontwikkelingen voortzetten in 2018 voor zowel de woningbouw als ook voor de bedrijventerreinen. Dit houdt tevens in een samenwerking met marktpartijen, daar waar dat gewenst c.q. noodzakelijk is. Randvoorwaarde bij dit beleid is dat zeer terughoudend wordt aangekocht in gebieden waarvoor nog geen bestemmingsplanprocedure is gestart, tenzij sprake is van een strategische noodzaak. Deze noodzaak dient achteraf expliciet aan de raad te worden verantwoord.

Bij een passief (= faciliterend) grondbeleid laat de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling over aan de markt. Een actief grondbeleid maakt sturing door de gemeentelijke overheid van realisatie, de categorie woningen en de wijze van exploiteren van terreinen en gebouwen eenvoudiger. Bovendien is de mogelijkheid tot het verhalen van alle gemaakte kosten in dat geval beter mogelijk. Sinds 1 juli 2008 beschikt de gemeente op elk beleidsterrein, op het gebied van de ruimtelijke inrichting, de kwaliteit van realisatie, over een instrumentarium, waarbij ook een exploitatieplan als publiekrechtelijke basis voor kostenverhaal kan worden ingezet. Daarnaast is de nota bovenwijkse investeringen vastgesteld waardoor specifiek kostenverhaal voor dit type investeringen is geborgd in een beleidsdocument. Deze nota wordt periodiek geactualiseerd.

In de systematiek van grondexploitaties wordt winst in principe eerst genomen als deze is gerealiseerd, dus bij het afsluiten van een complex (realisatieprincipe). Bij realisering van deelplannen of bij sterk positieve plannen kunnen ook tussentijdse (voorlopige) winstnemingen worden gedaan. Het is gewenst ten aanzien van voorlopige winstnemingen een vaste gedragslijn te volgen. Met het oog hierop is voor de volgende methodiek gekozen:

- * De opbrengsten van het complex overstijgen op de balansdatum de kosten;
- * Er dient hierbij rekening te worden gehouden met nog te maken kosten;
- * Het overblijvende positieve saldo moet minstens € 50.000 bedragen.

Wanneer voor een, door ons, vastgesteld plan een verlies op eindwaarde wordt voorzien, wordt hiervoor direct een verliesvoorziening getroffen (het zogeheten voorzichtigheidsprincipe).

5.3 Financiële aspecten

Jaarlijks worden bij het opmaken van de jaarrekening en de MPG de definitieve resultaten vanuit de grondexploitatie opgemaakt, verwerkt en vastgesteld. In de maandrapportages worden periodiek de te verwachten resultaten opgenomen. De projecten die naar verwachting nog in 2017 worden afgesloten laten per saldo een klein positief resultaat zien (€ 40.000). Dit resultaat bestaat uit de volgende projecten:

Van den Bogertlaan	€	-105.000
Overgangszone Esvelderbeek	€	-927.000
Blankensgoed	€	-75.000
Blaupot ten Catehof	€	-378.000
Kootwijkerbroek oost fase 1	€	799.000
Herontwikkeling Kosterijweg	€	63.000
Herontwikkeling van den Berglaan	€	190.000
Kootwijkerbroek III	€	323.000

Voor de verlieslatende projecten is het volledige bedrag van het te verwachten verlies opgenomen in de verliesvoorziening. Bovenstaande cijfers zijn een indicatie. Op basis van nacalculatie, actuele waarden en het voorstel de toegerekende rente te verlagen, zal een definitief eindresultaat op deze projecten worden aangeboden aan de raad.

Voor 2018 is het momenteel de verwachting dat de volgende projecten worden afgesloten met een in totaal te verwachten negatief resultaat van € 2,2 miljoen. Waar mogelijk zal een project tussentijds worden afgesloten om zodoende snel aan te sluiten op de actuele ontwikkelingen.

Briellaerd Noord	€	-724.000
Harselaar Driehoek West	€	2.149.000
Harselaar West West	€	797.000
Herontwikkeling Nijkerkerweg 119	€	93.000
Jonkersweg	€	407.000
Voorzieningenstrook Lunterseweg	€	95.000
Herontwikkeling Schoutenstraat	€	-1.673.000
Herontwikkeling Scherpenzeelseweg 10	€	-149.000
Herontwikkeling Sandersstraat 5	€	3.000
Herontwikkeling Wildzoom 2-6	€	-78.000
Herontwikkeling Iepenhof 29	€	100.000
Herontwikkeling Achterveldseweg 13	€	55.000
Veller I	€	-3.279.000

Voor de verlieslatende projecten is het bedrag grotendeels reeds opgenomen in de verliesvoorziening. Daardoor zal er ook in 2018 een positief effect ontstaan op de incidentele begroting op het moment van afsluiten van projecten.

We constateren een toename van de verkoop van gronden. Zowel de woningbouw als de bedrijventerreinen laten een doorgaand herstel zien. Conform de lijn van de afgelopen jaren, houden we voorzichtigheidshalve in de begroting voor 2018 geen rekening met een te verwachten resultaat op de grondexploitatie. Bij resultaatnemingen gedurende het jaar zullen wij u separaat informeren en met een voorstel komen voor resultaatbestemming.

Bij het opmaken van de jaarrekening 2017 komen wij met een voorstel tot aanpassing van de voorzieningen, conform de lijn van de afgelopen jaren.

Voor het afronden van het boekjaar 2017 komen wij met een separaat voorstel voor het afsluiten van een aantal exploitaties zodat deze resultaten niet in de jaarrekening tot uiting komen.

5.4 Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is een gemeentebreed weerstandsvermogen bepaald, waar de grondexploitaties onderdeel van uitmaken. Dit is opgenomen in paragraaf 2.

Twee keer per jaar wordt aan de hand van een herziene risico-inventarisatie het benodigde weerstandsvermogen bepaald. De risico's in de grondexploitaties vormen onderdeel van deze periodieke inventarisatie.

Bovendien stelt de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) ons in staat om de grondportefeuille nog beter te sturen op zowel het niveau van de afzonderlijke complexen als op dat van de totale grondportefeuille.

5.5 Kaderstelling / beslispunten

Het grondbeleid is uitgewerkt in de Nota Grondbeleid. Dit beleid is door de raad op 14 december 2016 opnieuw vastgesteld. De gemeente voert een actief maar behoedzaam grondbeleid.

Kort daarvoor heeft de raad op 9 november 2016 de 'Kaders procesgang grondexploitatie 2016' vastgesteld. Hierin zijn de fasen van grondexploitatie beschreven alsmede het proces van vaststelling en hoe er geactueerd wordt bij een te verwachten onder- of overschrijding. Dit naar aanleiding van wijzigingen in het BBV – ingaande per 2016.

Samenvattend zijn er twee beslispunten die het college machtigen tot uitgaven:

1. Voorbereidingskredieten (Kaders Procesgang grondexploitaties 2016)

Het College wordt door de Raad gemandateerd om in het jaar 2018 voorbereidingskredieten in te stellen tot een maximum van € 500.000 per complex. Het gaat hierbij om complexen die op de nominatie staan om binnen korte tijd in exploitatie te worden genomen.

2. Strategische grondaankopen (Grondbeleid 2016)

Het College wordt door de Raad gemachtigd om in het jaar 2018 grond aan te kopen tot een bedrag van maximaal € 5 miljoen ten behoeve van strategische verwervingen buiten de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Overigens is het college, op grond van de gemeentewet (artikel 160) bevoegd tot het plegen van aankopen binnen de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

In 2013 is de gemeente gaan werken met de maandrapportage als onderdeel van de P&C cyclus. In deze maandrapportage wordt tevens over de grondexploitaties gerapporteerd. Ook is in deze rapportage het verwachte resultaat op eindwaarde (kader) per grondexploitatie vermeld. Deze eindwaarden betreffen de door de raad vastgestelde grondexploitaties.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen dienen een publiek belang. De raad ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen in de programma's. De functie van de paragraaf verbonden partijen is dat inzicht te bieden.

Definities

Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Als geen sprake is van bestuurlijke zeggenschap, worden eventuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven.

Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Als de financiële relatie uitsluitend bestaat uit inkomens- en/of vermogensoverdrachten (subsidies), is geen sprake van een financieel belang. Deze relaties worden niet in deze paragraaf beschreven. Als daartoe vanuit de kaderstellende rol aanleiding is, worden deze relaties direct bij de programma's beschreven.

Als er sprake is van financiële risico's, dan worden deze in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:

1. Publiekrechtelijk: de gemeenschappelijke regeling. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;
2. Privaatrechtelijk: rechtspersoon, zoals een vennootschap (BV, NV of CV), stichting en vereniging.

6.2 Beleid

De gemeente wil de beoogde doelen, zoals geformuleerd in Kadernota en Programmabegroting, optimaal realiseren. In de meeste gevallen betekent dit dat de gemeente zelfstandig taken en resultaten kan realiseren. In een aantal gevallen is samenwerking met derden zinvol.

De gemeente kan een relatie met een verbonden partij aangaan, indien de voordelen van de samenwerking opwegen tegen de nadelen. Mogelijke voor- en nadelen van verbonden partijen staan beschreven in de nota 'Verbonden Partijen' (juni 2014).

De visie en kaders van verbonden partijen moeten geen harnas zijn, maar een werkbaar en helder instrument. De afweging van voor- en nadelen is tenslotte slechts beperkt in cijfers uit te drukken. De beoordeling en weging van factoren is iets dat bij elke verbonden partij opnieuw zorgvuldig dient te gebeuren. Voor het aangaan van een verbonden partij zijn kaders in de nota 'Verbonden Partijen' geformuleerd.

6.3 Verbonden partijen

Inzicht in verbonden partijen

Om het college en de raad te ondersteunen bij de besturing, rangschikken we onze verbonden partijen bij elke programmabegroting en jaarverslaggeving naar de volgende 3 relevante criteria:

- zeggenschap – de mate waarin de gemeente Barneveld een reële of verwaarloosbare invloed heeft op de verbonden partij (het gaat hierbij niet zozeer om een hard percentage);
- beleidsintensiteit – de mate waarin sprake is veel en/of veranderende beleidskaders;

Reële zeggenschap		Beleidsintensiteit: Laag	Beleidsintensiteit: Hoog
	Financieel belang/risico/kans: Laag	O-Gen Parkeerservice Regio de Vallei	Regio Food Valley
	Financieel belang/risico/kans: Hoog	GBO MTB OddV PPS de Burgt	Permar VGGM
Verwaarloosbare zeggenschap		Beleidsintensiteit: Laag	Beleidsintensiteit: Hoog
	Financieel belang/risico/kans: Laag	Alliander BNG Leisurelands Veluws Bosbrand Comité	
	Financieel belang/risico/kans: Hoog	SVn	

Verbonden partijen ingedeeld naar zeggenschap, beleidsintensiteit en financieel belang/risico/kans

De volgende mutaties ten opzichte van de vorige rapportage (jaarverslaggeving 2016) zijn in het overzicht verwerkt:

- De POA is m.i.v. 2017 vervallen als verbonden partij.
- Per verbonden partij is waar mogelijk informatie opgenomen over het verwachte eigen en vreemd vermogen alsmede het begrote financiële resultaat voor 2018.
- Per verbonden partij zijn de ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018 benoemd. Ook is het financieel belang bijgewerkt. Waar nodig zijn risico's of overige teksten geactualiseerd.

De gemeente Barneveld is per september 2017 verbonden aan onderstaande organisaties, in volgorde van de vier programma's.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Realisatie van bovengemeentelijke en/of specialistische taken zoals opgedragen in de Wet veiligheidsregio's en de Wet Publieke Gezondheid en zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en/of overdrachtsovereenkomst.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	In afwachting van plannen van het kabinet en collegeprogramma's 2018 -2022
Risico's en weerstandsvermogen	Weerstandsvermogen in de vorm van algemene bedrijfsreserve is laag. Dat is een bewuste keuze. Bij problemen valt de gemeenschappelijke regeling terug op de deelnemers.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Begroot resultaat: nihil want begroting is in evenwicht. EV: Algemene reserve € 1,4 mln. Bestemde reserves € 1,9 mln. VV: Leningen € 17,7 mln. Voorzieningen € 1,2 mln.
Programma	1. Participatie en Ondersteuning 3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	1.2 Sociale en vitale samenleving 3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	1.2.3. Wmo-benchmarkscore preventieve voorzieningen jeugdigen 3.2.1. Richtlijn operationele prestaties brandweer
Beslissingsbevoegd orgaan	College van B&W (gemeenteraad kan zienswijze indienen).
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De medewerkers die de JGZ 0-4 jaar uitvoeren (consultatiebureau) worden ondergebracht in een stichting (afkomstig van STMG en ICare).
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouders Openbare orde & veiligheid en Volksgezondheid zitten in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en het stichtingsbestuur.
Financieel belang	De bijdrage 2018 is begroot op € 3,4 mln voor het deel brandweer en rampenbestrijding, en € 0,7 mln voor het deel volksgezondheid/GGD.
Contracteinde	Onze relatie met de VGGM is een verplichte op grond van de wet. De regeling wordt opgeheven wanneer ter vergadering van het algemeen bestuur blijkt dat colleges van ten minste twee-derde van de deelnemende gemeenten tot opheffing hebben besloten.

Permar WS

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De organisatie Permar WS is tot 1 januari 2018 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) van vijf gemeenten (Barneveld, Ede, Renkum, Scherpenzeel en Wageningen). Vanaf 2018 voeren de deelnemende gemeenten de Wsw zelf uit. De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Permar is opgeheven. De juridische entiteit Permar blijft in 2018 nog wel in stand om de financiële afwikkeling van de liquidatie van de GR af te ronden, maar heeft geen uitvoerende taken meer. Om deze reden vervalt deze verbonden partij vanaf 2018.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	N.v.t.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Vanaf 2018 bestaat de organisatie Permar niet meer. Er wordt nog wel een aantal activiteiten uitgevoerd in het kader van de liquidatie, zoals de Van-Werk-naar-Werk-trajecten en het opstellen van de jaarrekening. Dit is uitvoering van het liquidatieplan en wordt gefinancierd uit de reeds ingestelde liquidatievoorziening.
Risico's en weerstandsvermogen	Alle risico's die voorheen bij Permar lagen gaan vanaf 2018 over naar gemeenten (zoals subsidietekort). Permar WS voert uitsluitend de liquidatie uit binnen de vastgestelde liquidatiebegroting.
Programma	1. Participatie en Ondersteuning
Doelstelling(en)	1.3 Gemeentelijk vangnet
Indicator(en)	geen
Beslissingsbevoegd orgaan	n.v.t.
Overgedragen bevoegdheden	n.v.t.
Juridische vorm	n.v.t.
Bestuurlijk belang	n.v.t.
Financieel belang	n.v.t.

Contracteinde	n.v.t.
---------------	--------

Coöperatie Parkeerservice UA

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Ondersteuning bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid, zonder winstoogmerk; De deelnemende gemeenten (leden) zorgen samen voor inkoopkracht, schaalvoordeel en bundeling van kennis.
Ontwikkelingen & Beleidsvoornemens 2018	De ontwikkeling van de organisatie vanuit de pioniersfase naar de volgende fase wordt in 2018 doorgevoerd. Deze ontwikkeling gaat gepaard met de verdere digitalisering van de parkeerbeheerproducten en het betaalmogelijkheden (lees: gemak voor de klanten).
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Parkeerservice heeft in haar Kaderbrief 2018 opgenomen dat de meerjarenraming sluitend is door de ombuigingsmaatregelen en aanvullende maatregelen (o.a. verkleining van de staf) die zij hierin verwerkt hebben.
Risico's en weerstandsvermogen	Uitgangspunt voor ParkeerService is om kostendekkend te opereren. Er wordt gewerkt met een jaarlijks geupdate uitvoeringsovereenkomst.
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat (inclusief goede bereikbaarheid) en bieden van parkeergelegenheid
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid Deelname als lid van de coöperatie (alleen gemeenten kunnen lid worden).
Bestuurlijk belang	Wethouder vertegenwoordigt gemeente in de Algemene Ledenvergadering
Financieel belang	Verwachte bijdrage 2018 is circa € 200.000,- exclusief het onderhoud apparatuur van straatparkeren en slagboomterreinen (afsluiten raamcontract) en exclusief nacalculatie geleverde diensten.
Contracteinde	Het lidmaatschap van de coöperatie duurt doorgaans 5 jaar en loopt tot 31-12-2021. Tussentijdse uittreding is mogelijk, er is dan sprake van een nader te berekenen vergoeding van de beheerskosten voor ParkeerService..

Leisurelands

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het op een maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze aanbieden van een recreatief aanbod dat past bij de eisen en wensen van de recreant.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	Gewerkt wordt aan de verbetering en exploitatie van de verschillende terreinen. De recreatiebranche is de afgelopen jaren in beweging. De consument wordt veeleisender en investeringen in de sector staan onder druk. Recreatieterrein Zeumeren is de komende jaren een proeftuin voor Leisure Lands als het gaat om de toepassing van alternatieve energie (zonnepanelen en biovergassingsinstallatie) op recreatieterreinen. Tevens zet Leisure Lands in op een kwalitatieve verbetering van het recreatiegebied.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Het eigen vermogen van de holding bedraagt per 31-12-2016 € 56.279.000 (2015 -> € 55.004.000, 2014 -> 52.383.000, 2013 € 49.903.000). De verwachting is dat het eigen vermogen in 2018 zal groeien tot € 57.000.000,--. Resultaat in 2016 was € 1.275.000,--.
Risico's en weerstandsvermogen	Niet van toepassing
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat
Indicator(en)	

Beslissingsbevoegd orgaan	Gemeenteraad
Overgedragen bevoegdheden	College treedt namens raad op bij aandeelhoudersvergaderingen e.d.
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Bestuurlijk belang	Via aandeelhouderschap
Financieel belang	De gemeente Barneveld heeft op basis van haar inwoneraantal 4,6% van de aandelen in bezit met een intrinsieke waarde van € 1,6 miljoen.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. De "lock-up" periode waarin de aandelen niet vervreemdt konden worden is per 1 januari 2015 afgelopen.

Gebiedscoöperatie O-gen

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het verbinden van maatschappelijke organisaties, overheden, terreineigenaren, ondernemers, bedrijven en particulieren om samen te werken aan een sterk, vitaal en gezond buitengebied in de in de Gelderse Vallei, Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. Om zo innovaties tot stand te brengen, de economie te stimuleren en ons gebied aantrekkelijk te maken om te wonen, te werken en te ondernemen. O-gen is een kennisnetwerk, waar tevens projecten worden gefaciliteerd en georganiseerd, onder meer in opdracht van de (FoodValley-)gemeenten.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren coördinatiegroep functieverandering - Organiseren en faciliteren Stuurgroep / ledenwerkgroep Vrijkomende Agrarische Bebouwing - Participatie in Ambtelijk Overleg RO FoodValley - Inzet voor projecten op afroep (als opdrachtnemer) - Organisatie leden-gebiedsexcursies
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	
Risico's en weerstandsvermogen	In theorie kunnen de leden van O-gen tot een democratisch besluit komen waar de gemeente Barneveld niet achter kan staan. Gezien de historie van de samenwerking is dat niet waarschijnlijk en de gemeente kan in dat geval besluiten niet aan het betreffende project deel te nemen en in het uiterste geval het lidmaatschap op te zeggen. Dit geeft geen financieel risico, omdat deelname aan projecten waar de gemeente Barneveld niet achter kan staan, niet verplicht is.
Programma	<p>2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid</p> <p>3. Woon- en leefomgeving</p>
Doelstelling(en)	<p>2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat (incl. goede bereikbaarheid)</p> <p>3.2 Aantrekkelijke leefomgeving</p>
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College. Binnen O-gen is sprake van een vrijwillige samenwerking van de leden.
Overgedragen bevoegdheden	n.v.t.
Juridische vorm	Coöperatie
Bestuurlijk belang	Geen direct bestuurlijk belang (wethouder De Kruijff zit namens Regio FoodValley in Gebiedsraad)
Financieel belang	Bijdrage voor 2018 € 20.000
Contracteinde	Het lidmaatschap van de gebiedscoöperatie is jaarlijks opzegbaar

P

Gemeente Barneveld Ontwikkeling

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Participeren in gebiedsontwikkelingen
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	Instandhouding t.b.v. ontwikkeling De Burgt.

Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	De huidige berekeningen laten een te verwachten positief resultaat zien op de grondexploitatie in de Burgt.
Risico's en weerstandsvermogen	GBO is 100% "dochter" van gemeente en dient slechts als hulpstructuur tot participatie. Voor de financiële risico's heeft de gemeente een voorziening getroffen welke jaarlijks muteert op basis van de resultaten van GBO BV.
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid 3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	Ontwikkelen wijk De Burgt
Indicator(en)	
Beslissingsbevoegd orgaan	De aandeelhoudersrechten binnen GBO worden uitgeoefend door het college. Bestuur wordt op dit moment gevormd door wethouders De Kruijf en v.d. Hengel. Ex-wethouder Tijmensen is eveneens bestuurslid van GBO gebleven.
Overgedragen bevoegdheden	Geen. Het betreft participatie in een privaatrechtelijke context.
Juridische vorm	Besloten vennootschap waarbij alle aandelen berusten bij de gemeente.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder en bestuurder
Financieel belang	De gemeente heeft een geldlening uitstaan op GBO BV. Deze is grotendeels afgelost. Er staat nog voor € 0,4 miljoen uit. Daarnaast heeft de gemeente kosten middels een rekening courant verhouding met GBO BV voorgeschoten. Deze vordering op GBO BV is momenteel € 1,9 miljoen. Over beide bedragen wordt een rente in rekening gebracht aan GBO BV. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000; hiervan is € 18.151 geplaatst en vol gestort. Voor de financiële resultaten wordt binnen de gemeente een voorziening aangehouden die jaarlijks muteert met het vaststellen van de jaarrekening van GBO BV.
Contracteinde	Na afronding van woonwijk De Burgt.

PPS De Burgt

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Ontwikkeling van nieuwbouwwijk De Burgt
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	Afronding deel gebied Eilanden-Oost. Opstart ontwikkeling resterende deelgebieden.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	De resultaten van PPS de Burgt komen terug in het uiteindelijke resultaat van GBO BV. De huidige grondexploitatie De Burgt laat een positief resultaat zien.
Risico's en weerstandsvermogen	Vertraging in realisering woningen, inclusief middengebied, dat niet in eigendom bij de CV De Burgt is.
Programma	3. Leefomgeving
Doelstelling(en)	3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)
Indicator(en)	3.1.1. Toename woningen in goedkope/middeldure/dure sector, % goedkope nieuwe woningen en % senioren voor senioren 3.1.2 Toename woningvoorraad
Beslissingsbevoegd orgaan	Vaststelling bestemmingsplan: raad Zeggenschap in rechtspersonen: college via GBO BV
Overgedragen bevoegdheden	geen
Juridische vorm	Besloten vennootschap / commanditaire vennootschap
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder en bestuurder van de beherende vennoten

Financieel belang	De gemeente heeft geen direct financieel belang. Het financiële belang - deelnemingen en verstrekte leningen - loopt via GBO BV. De financiële resultaten vertalen zich jaarlijks in de jaarrekening van GBO BV. Op de verstrekte lening is in 2017 € 400.000 afgelost aan GBO. Daarnaast is er voor € 250.000 aan kapitaal terug gestort naar GBO BV.
Contracteinde	Na afronding van woonwijk De Burgt.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de gebouwde omgeving in brede zin. Doelstelling wordt nagestreefd door het verstrekken van leningen. Gemeente heeft via SVn lopen: - garantstelling Woningstichting Barneveld. - VROM Starterslening - Duurzaamheidslening
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	De raad heeft gevraagd om evaluatie van de aangepaste starterslening sinds februari dit jaar. Dit komt in januari 2018 naar de raad. Inzet zal zijn dat we de starterslening continueren, gezien de vraag vanuit de samenleving, met name gericht op starters die willen kopen. De duurzaamheidslening bestaande bouw zal ook doorgaan in 2018. De garantstelling WsB loopt verder af, vanwege het aflossingsschema, ons aandeel wordt hier dus steeds kleiner in.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Op basis van maximaal 30 nieuwe startersleningen is na aftrek van gelden die revolverend terugvloeien door aflossingen, additioneel een budget van maximaal € 200.000 nodig. Verwachting is dat voor duurzaamheidslening geen aanvullend budget benodigd is.
Risico's en weerstandsvermogen	Het risico dat we lopen is dat huishoudens hun lening niet kunnen aflossen. Het risico dat de leninghouder niet aflost dan wel geen rente betaalt is reëel. De eerste hypotheek en de Starterslening voldoen echter beide aan de voorwaarden van NHG. SVn betaalt de 10% eigen risico die NHG op de geldverstrekker verhaalt. Daarmee is de terugbetaling van de voorfinanciering van de gemeente gedekt.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)
Indicator(en)	3.1.1.Toename woningen in goedkope sector, % goedkope nieuwe woningen
Beslissingsbevoegd orgaan	Gemeenteraad
Overgedragen bevoegdheden	Toetsing financiële gegevens bij aanvragen om Starterslening Uitkeren van door gemeente toegewezen Starterslening.
Juridische vorm	Stichting
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van gemeente
Financieel belang	Het saldo van de uitstaande leningen is naar verwachting per eind 2017 totaal € 3,77 miljoen voor Starters- en Duurzaamheidsleningen, waarvan ruim € 3,19 miljoen voor circa 315 startersleningen. Garantstelling van € 0.925 miljoen voor Woningstichting Barneveld (stand september 2017).
Contracteinde	De overeenkomst is voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn is 1 jaar, tenzij anders wordt overeengekomen.

Veluws Bosbrand Comité

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het voorkomen, beperken en bestrijden van bos- en natuurbranden op de Veluwe door vroegtijdige ontdekking uit de lucht. Het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande verband houden.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	Op basis van het gemiddelde van de afgelopen 7 jaar is het aantal vluchtdagen voor 2018 vastgesteld op 8.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	n.v.t. (maakt deel uit van de begroting VGGM).
Risico's en weerstandsvermogen	Als er meer vluchten zijn ten gevolge van langere droogte met hoge indexwaarden, worden de meerkosten via de deelnemende gemeenten verrekend.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	3.2.1. Richtlijn operationele prestaties brandweer
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Stichtingsvorm vanuit overheidsbelang.
Bestuurlijk belang	Aansluiting via kanalen Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.
Financieel belang	De bijdrage in de exploitatielasten voor 2018 is opgenomen in de bijdrage van de VGGM.
Contracteinde	Er is geen contracteinde vastgesteld.

Regio de Vallei

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Door de oprichting van de Regio FoodValley is de regio De Vallei als intergemeentelijk samenwerkingsverband grotendeels overbodig geworden en zou kunnen worden opgeheven. De Regio De Vallei wordt in stand gehouden voor de afwikkeling van enkele portefeuilles die alleen de gemeenten betreffen, die bij deze gemeenschappelijke regeling betrokken zijn (de Gelderse gemeenten in de regio FoodValley). Nadat verschillende portefeuilles inmiddels zijn afgebouwd, resteren thans het aandelen bezit in de ARN (Afvalverwerking Regio Nijmegen) en het project externe veiligheid.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	De regio wordt nog uitsluitend in stand gehouden voor de contractuele verplichtingen van de 5 deelnemende gemeente in de regio De Vallei met betrekking tot de verwerking van huishoudelijk afval door ARN. Het bestuur beraadt zich op het handhaven van het aandeelhouderschap en op verlenging van het leveringscontract.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Eigen vermogen € 490.117,-; vreemd vermogen € 133.411. Begroot resultaat nihil.
Risico's en weerstandsvermogen	Gelet op de beperkte taakstelling van de regionale samenwerking is het risico beperkt. De regio heeft een risicofonds van € 125.000.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	
Beslissingsbevoegd orgaan	College en raad
Overgedragen bevoegdheden	Ja, vaststelling bijdrage deelnemende gemeenten
Juridische vorm	Door raad ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging van college en raad in resp. DB en AB
Financieel belang	Bijdrage Barneveld 2018 aan Regio De Vallei € 9.000,-
Contracteinde	Ultimo 2020. In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeenten lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

Omgevingsdienst de Vallei

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) voert voor de gemeente de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht uit met als doel een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	De OddV is een uitvoeringsdienst, die primair tot taak heeft om voor de gemeente de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving uit te voeren overeenkomstig het jaarlijks door het college vast te stellen uitvoeringsprogramma.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Het geprognostiseerd eigenvermogen is op 1-1-2018 € 644.000 en op 31-12-2018 € 440.000. Vreemd vermogen wordt niet verwacht. Het begrote financiële resultaat bedraagt € 0.
Risico's en weerstandsvermogen	Bij de oprichting van de OddV is gekozen om geen weerstandsvermogen op te nemen bij de inbreng door de latende organisaties, maar te bepalen dat de OddV zelf weerstandsvermogen opbouwt.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur (wethouder D. Dorrestijn).
Financieel belang	Bijdrage 2018 is € 3.030.478.
Contracteinde	In de Gemeenschappelijke Regeling OddV (GR) is opgenomen dat uittreding onder voorwaarden mogelijk is, op zijn vroegst 5 jaar na inwerkingtreding van de GR.

Muziektheater Barneveld

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het beheer van het vastgoed Muziektheater en het beschikbaar stellen voor culturele voorstellingen en evenementen.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	Op 27 september 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met een wijziging van de organisatiestructuur rond het theater. MTB BV wordt geplaatst tussen de gemeente en Schaffelaartheater BV. Met ingang van 1 januari 2018 wordt het subsidie voor de instandhouding van het theater verstrekt via MTB BV.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	MTB BV heeft per 31-12-2016 een eigen vermogenspositie van ca. € 5,4mln en bestaat uit het geplaatste aandelenkapitaal en loopt af naar mate het gebouw afgeschreven wordt. MTB BV heeft geen langlopende schulden. Het verwachte resultaat, exclusief afschrijvingen, is nihil.
Risico's en weerstandsvermogen	MTB BV heeft één huurder, te weten Schaffelaartheater BV. De exploitatie van het vastgoed hangt samen met de financiële positie van de huurder. MTB BV beschikt over een liquiditeitsbuffer bedoeld voor onderhoud van het vastgoed en zo nodig voor liquiditeitssteun aan de huurder.
Programma	3. Leefbaarheid
Doelstelling(en)	3.3 Adequate voorzieningen
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Het onderhoud van het vastgoed en de doorbetaling van subsidie aan Schaffelaartheater BV is overgedragen aan MTB BV
Juridische vorm	Besloten vennootschap
Bestuurlijk belang	College van B&W is samen met Stichting Fonds 1845 eigenaar van het theatergebouw. Beiden maken deel uit van de Algemene vergadering van aandeelhouders MTB BV.

Financieel belang	Deelneming in geplaatst maatschappelijk kapitaal van € 7,2 miljoen. Het aandeel van de gemeente is 78,25%. De exploitatie van het Muziektheater is in handen van MTB BV. De theaterproductie is in handen van Schaffelaartheater BV.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Het aandelenkapitaal zou vervreemd kunnen worden. In dat geval dienen de aandelen eerst aan de medeaandeelhouders te worden aangeboden.

Regio FoodValley

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Een regio zijn, die de belangen en ontwikkelingskansen van het gebied in relatie tot de Agenda Food Valley 2020 krachtig onder de aandacht kan brengen van belangrijke spelers op diverse terreinen
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	De regio bevindt zich in een doorontwikkeling. Een nieuw directieteam herijkt de rol en positie van de regio in relatie tot de triple helix partners. De uitvoering van de strategische agenda en de uitvoeringsprogramma's zijn leidend.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Eigen veromgoen 1. 297.176 (inclusie bestemmingsreserve mobiliteitsfonds; vreemd vermogen € 200.975, Het begrote financiële resultaat is nihil.
Risico's en weerstandsvermogen	De regio beschikt over een toereikende algemene reserve om eventueel risico's op te vangen.
Programma	4. Bestuur en interne dienstverlening
Doelstelling(en)	4.1 Bestuur
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Bestuurlijk belang	Ja, vertegenwoordigd in het bestuur
Financieel belang	De bijdrage in 2017 bedraagt € 168.549,- (exclusief bijdrage Valleihopper ad € 225.142,-), op basis van een bedrag van € 2,99 per inwoner exclusief projecten.
Contracteinde	Het samenwerkingsverband is aangegaan voor onbepaalde tijd. In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeenten lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

BNG Bank

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Lage tarieven, dividend en overige bancaire faciliteiten
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	De bank zoekt actief naar oplossingen voor maatschappelijke opgaven op het gebied van onder meer duurzaamheid, export en midden- en kleinbedrijf (MKB).
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Over het eerste halfjaar 2017 steeg de nettowinst in de verslagperiode met 92% naar EUR 242 miljoen. Het renteresultaat over 2017 zal naar verwachting uitkomen binnen een bandbreedte van EUR 420 tot EUR 450 miljoen. Door de volatiliteit op de financiële markten is het niet mogelijk een gefundeerde uitspraak te doen over de ongerealiseerde resultaten binnen het resultaat financiële transacties. Vooral daarom acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst over 2017 en 2018.

Risico's en weerstandsvermogen	De afgelopen jaren heeft de BNG bank ingezet op versterking van de robuustheid van de balans en versterking van het weerstandsvermogen. In 2017 steeg de Tier 1-ratio van de bank steeg tot 36%. Onder invloed van de stijging van het Tier 1-vermogen en de daling van het balanstotaal is de leverage ratio van de bank ten opzichte van ultimo 2016 met 0,3% toegenomen tot 3,3% (30-6-2017). Indien de herwaarderingsreserve en de winst over de verslagperiode, na aftrek van uit te keren dividend, volledig meegeteld zou worden, dan zou de leverage ratio medio 2017 uit zijn gekomen op 3,5%. Dit is boven de Europese minimumeis van 3%.
Programma	4. Bestuur en interne dienstverlening
Doelstelling(en)	4.3 Algemene dekkingsmiddelen
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	College van B&W
Overgedragen bevoegdheden	n.v.t.
Juridische vorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijk belang	Stemrecht door college
Financieel belang	24.570 aandelen van een totaal van 55.690.720 aandelen, i.c. 0,04%. Het te verwachten dividend in 2018 bedraagt € 35.000
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.

Alliander

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Zorgen voor een betrouwbaar en bestendig netwerk t.b.v. transport energie
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2018	Alliander zet zich in voor een betrouwbare energievoorziening om wonen, werken en reizen ook in de toekomst mogelijk te maken. Daarom onderzoekt en ontplooit Alliander nieuwe bedrijfsactiviteiten, om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het nieuwe energiesysteem.
Voor 2018 verwachte eigen & vreemd vermogen en begrote financiële resultaat	Per 30-6-2017 bedraagt het eigen vermogen € 3,9 mld van de € 7,9 mld aan totale activa. H1 2017 laten een resultaat na belastingen zien van € 93 miljoen voordelig. De verwachting voor geheel 2017 is dat het normale bedrijfsresultaat positiever eindigt dan 2016.
Risico's en weerstandsvermogen	Solvabiliteit per 30-6-2017: 57%
Programma	4. Bestuur en interne dienstverlening
Doelstelling(en)	n.v.t.
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	Raad
Overgedragen bevoegdheden	College treedt namens raad op bij aandeelhoudersvergaderingen e.d.
Juridische vorm	NV
Bestuurlijk belang	Ja via aandeelhouderschap
Financieel belang	557.962 aandelen in bezit. Het te verwachten dividend in 2018 bedraagt € 430.000
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.

Bijlagen

Bijlage 1. Reserves en voorzieningen

Overzicht reserves

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2018	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve				
Reserve Algemene reserve	25.607	- 777	-	24.830
Totaal Algemene reserve	25.607	- 777	-	24.830
Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)				
Reserve Bovenformatieven	114	325	- 152	287
Reserve Co-financiering Food Valley	394	-	- 70	324
Reserve Egalisatiefonds riolering GRP	886	-	- 147	739
Reserve Evenementenhal	225	-	- 75	150
Reserve Parkeren	1.479	-	-	1.479
Reserve Sociaal Domein	2.712	-	-	2.712
Reserve precariobelasting	3.588	1.555	-	5.143
Totaal Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)	9.398	1.880	- 444	10.834
Bestemmings reserve (inkomensfunctie)				
Reserve Nuon gelden (bespaarde rente)	7.979	-	-	7.979
Reserve egalisatiefonds rentendoorbelasting grondexploitaties	1.645	-	- 510	1.135
Totaal Bestemmings reserve (inkomensfunctie)	9.624	-	- 510	9.114
Bestemmings reserve (lasten activa)				
Reserve Kapitaallasten	19.192	-	- 1.015	18.177
Totaal Bestemmings reserve (lasten activa)	19.192	-	- 1.015	18.177
Totaal	63.821	1.103	- 1.969	62.955

Overzicht voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2018	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2018
Voorzieningen (egalisatie lasten)				
Voorziening Groot onderhoud wegen	145	2.971	- 2.900	216
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	3.068	2.087	- 2.189	2.966
Voorziening Onderhoud primair onderwijs	252	-	-	252
Voorziening ontwikkelingsfonds platteland	595	88	- 60	623
Totaal Voorzieningen (egalisatie lasten)	4.060	5.146	- 5.149	4.057
Voorzieningen (verplichting risicos)				
Voorziening De Burgt	1.489	-	-	1.489
Voorziening WAO	249	120	- 55	314
Voorziening WSW	1.185	-	-	1.185
Voorziening afwaardering activa	329	-	-	329
Voorziening Bovenwijkse investeringen	5.760	-	-	5.760
Totaal Voorzieningen (verplichting risicos)	9.012	120	- 55	9.077
Totaal	13.072	5.266	- 5.204	13.134

Bijlage 2. Beleidstoevoegingen 2018-2021

Structurele beleidstoevoegingen

bedragen x € 1.000

Beleidstoevoegingen Structureel	Beleidstoevoegingen				Meerjarenraming			
	Termijn	Jaar	Investering		Jaren			
			bruto	netto	2018	2019	2020	2021
1. Participatie en ondersteuning			-	-	- 80	-	-	-

Veilighuis		2018				- 30			
Laaggeletterdheid		2018				- 50			
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid			37.060	13.878		-	- 342	- 222	- 118
Bovenwijkse investeringen									
Barneveld Noord	20	2018-2020	11.900	3.570		- 51	- 103		- 51
Holzenbosch II en III	20	2018-2019	5.700	1.710		- 51	- 51		
Thorbeckelaan Noord	20	2020-2022	6.310	1.893					- 32
Verbindingsweg	20	2018-2019	3.960	1.188		- 33	- 33		
OW Harselaar Zuid naar Baron van Nagelstr.: wegvak 6b	20	2019	101	72		-	-		-
Kruispunt A1 Zuid, reconstructie	20	2016-2018	1.300	650		-	- 33		-
Kruispunt Energieweg, reconstructie	20	2016-2018	4.789	2.395		-	- 120		-
Harselaar-Oost revitalisering	20	2018	1.000	400		- 20			
Uitvoeringsprogramma GVVP	15	2018	500	500		- 35			
Uitvoeringsprogramma GVVP	15	2019	500	500				- 35	
Uitvoeringsprogramma GVVP	15	2020	500	500					- 35
Uitvoeringsprogramma GVVP	15	2021	500	500					
3. Woon- en leefomgeving			17.928	17.928		- 405	- 466	- 222	- 247
Huisvesting primair onderwijs 2018	40	2018	10.616	10.616		-	- 267		-
Huisvesting primair onderwijs 2019	40	2019	830	830		-	-	- 22	-
Huisvesting primair onderwijs 2020	40	2020	1.250	1.250		-	-	-	- 33
Huisvesting primair onderwijs 2021	40	2021	1.419	1.419		-	-	-	-
Gymlokaal Terschuur/zwartebroek	40	2018	987	987		-	- 23		-
Gymlokalen Van Lodenstein College	33	2020	2.376	2.376		-	-	-	- 76
Sportcomplex 't Nieuwe Oost									
Aanleg veldverlichting	15	2018	70	70		-	- 5		-
Sportcomplex Roelenengweg Voorthuizen									
4e kunstgrasveld VVOP	20	2018	380	380		-	- 18		-
Muziekonderwijs		2018				- 12	-	-	-
Gelderse aanpak Energie		2018				- 25	-	-	-
Groenstructuurplan		2018				- 150	-	-	-
Speelruimtebeleidsplan		2019				-	-	- 62	-
Intensivering groot onderhoud wegen		2017-2023				- 138	- 138	- 138	- 138
Intensivering onderhoud vastgoed MTB		2018				- 80	-	-	-
Uitvoering duurzame energie gemeentelijke gebouwen		2018				-	- 15	-	-
4. Bestuur en interne dienstverlening			-	-		- 263	- 75	-	-
Regionale samenwerking Amersfoort		2018				- 8	-	-	-
Digitalisering naar 2020		2018				- 180	- 75	-	-
Garantiebanen		2017 - 2018				- 75	-	-	-
Totaal structurele beleidstoevoegingen			54.988	31.806		- 748	- 883	- 444	- 365

Incidentele beleidstoevoegingen

bedragen x € 1.000

Beleidsstoevoegingen Incidenteel	Beleidsstoevoegingen				Meerjarenraming			
	Termijn	Jaar	Investering		Jaren			
			bruto	netto	2018	2019	2020	2021
1. Participatie en ondersteuning			-	-	- 75	- 25	-	-
Laaggeletterdheid		2018			- 50			
Beweeg- en sportfondsen		2018-2019			- 25	- 25		
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid			-	-	- 110	- 110	- 85	- 35
Barneveld tomorrow		2018-2021			- 35	- 35	- 35	- 35
Detailhandel - uitvoeringsprogramma		2018			- 25	- 25		
Citymarketing - marketing en promotie		2018-2020			- 50	- 50	- 50	
3. Woon- en leefomgeving			-	-	- 2.151	- 1.668	- 1.553	- 154
Huisvesting onderwijs 2018		2018			- 330			

Huisvesting onderwijs 2019	2019			- 190			
Intensivering groot onderhoud wegen	2017-2021	-	-	- 1.500	- 1.500	- 1.500	- 116
Intensivering handhaving	2017-2018			- 142			
Speelruimtebeleidsplan	2017-2019			- 100	- 100		
De Hofstee	2018			- 19			
Uitvoering Manifest Gezonde leefomgeving *	2018-2021			- 30	- 38	- 23	- 8
Toekomstbest. Recreatiesector - vitale vakantieparken *	2018-2021			-	-	-	-
Toekomstbest. Veehouderij *	2018-2021			- 30	- 30	- 30	- 30
Vrijkomende Agrarische Bebouwing	2018-2021			PM			
<i>* deze beleidstoevoegingen worden naast de weergegeven / en reserve regio Foodvalley (€ 138.000)</i>							
4. Bestuur en interne dienstverlening		-	-	- 435	- 175	- 80	-
e-Dienstverlening	2017-2019			- 90	- 90		
Digitalisering naar 2020	2018-2020			- 345	- 85	- 80	
Totaal incidentele beleidstoevoegingen		-	-	- 2.771	- 1.978	- 1.718	- 189

Bijlage 3. Berekening EMU-saldo

EMU saldo

EMU-saldo	bedragen x € 1.000				
	Begroting 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.396	- 520	2.425	2.425	2.665
2. (+) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	10.076	11.003	11.003	11.003	11.003
3. (+) Bruto dotatie aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	5.400	5.385	5.385	5.385	5.385
4. (-) Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	12.000	30.000	20.000	20.000	15.000
5. (+) Ontvangen bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen in mindering gebracht op de onder post 4 bedoelde investeringen	-	-	-	-	-
6. (+) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Opbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	-	-	-
7. (-) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	15.000	19.000	19.000	16.500	10.000
8. (+) Grondverkoop: Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	27.532	42.000	25.000	31.000	24.000
9. (-) Betalingen ten laste van de voorzieningen	3.500	5.200	5.200	5.500	5.500
10. (-) Betalingen die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11. Verkoop van aandelen:					
11a. Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	ja	nee	nee		
11b. (-) Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	13.904	3.668	- 387	7.813	12.553

Bijlage 4. Overzicht programma's en producten

Programma 1

1. Participatie en ondersteuning	bedragen x € 1.000		
	Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo
<i>Saldo van baten en lasten</i>			
1.1 Zelfredzame inwoners	- 7.981	749	- 7.231

111 Lokaal onderwijsbeleid			- 2.834	679	- 2.155
6159 Lokaal onderwijs	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		- 42	3	- 39
6163 Leerlingenvervoer	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		- 1.132	11	- 1.121
6164 Uitvoeren van de leerplicht	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		- 263	49	- 214
6165 Onderwijsachterstanden	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		- 1.256	549	- 707
6168 Educatie en Beroepsonderwijs	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		- 11	28	17
6178 Peuterspeelzaalwerk	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		- 130	39	- 92
112 Reïntegratie			- 994	20	- 974
6140 Stimulering werkgelegenheid	6.5 Arbeidsparticipatie		- 118		- 118
6143 Re-integratie	6.5 Arbeidsparticipatie		- 876	20	- 856
113 Maatschappelijke zorg			- 4.153	50	- 4.103
6147 Maatschappelijke dienstverlening	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 639	50	- 589
6149 Ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 579		- 579
6146 Maatschappelijk Werk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 876		- 876
6148 Welzijnswerk inwoners met beperkingen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 1.860		- 1.860
6227 Schulddienstverlening	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		- 199		- 199
1.2 Sociale en vitale samenleving			- 5.173	29	- 5.144
121 Sportstimulering			- 117		- 117
6169 Sportbeleid en stimulering	5.1 Sportbeleid en activering		- 117		- 117
122 Sociaal-cultureel werk			- 1.159	29	- 1.129
6144 Sociaal-cultureel werk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 477	29	- 448
6179 Jeugd- en jongerenwerk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 681		- 681
6183 Wijkverenigingen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 0		- 0
123 Volksgezondheid en preventie			- 3.898		- 3.898
6150 Volksgezondheid	7.1 Volksgezondheid		- 1.080		- 1.080
6180 Jeugdgezondheidszorg	7.1 Volksgezondheid		- 974		- 974
6181 Preventief jeugdbeleid	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 1.845		- 1.845
1.3 Gemeentelijk vangnet			- 36.122	9.920	- 26.201
131 Inkomensvoorziening			- 11.048	8.769	- 2.279
6137 Bijstandsverlening	6.3 Inkomensregelingen		- 9.490	8.217	- 1.273
6138 Bijstandverlening aan zelfstandigen	6.3 Inkomensregelingen		- 661	547	- 114
6139 Bijzondere bijstand & minimaregelingen	6.3 Inkomensregelingen		- 897	5	- 892
132 Voorzieningen inwoners met beperking			- 25.073	1.151	- 23.922
6142 WRV voorzieningen	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		- 1.605	26	- 1.579
6145 Sociale werkvoorziening	6.4 Begeleide participatie		- 3.251	498	- 2.753
6212 Wmo vangnetvoorziening pgb	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		- 651		- 651
6213 Wmo vangnetvoorziening natura	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		- 4.358	328	- 4.030
6214 Eigen bijdrage vangnetvoorzieningen	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+			300	300
6216 Jeugd vangnetvoorziening PGB	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		- 1.082		- 1.082
6217 Jeugd vangnetvoorziening natura	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		- 14.128		- 14.128
Saldo van baten en lasten			- 49.275	10.699	- 38.577
Resultaat			- 49.275	10.699	- 38.577

Programma 2

bedragen x € 1.000

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	- 767		- 767
211 Promotie economie	- 767		- 767
6008 Bevordering toerisme	3.4 Economische promotie		- 180
6012 Promotie economische bedrijvigheid	3.4 Economische promotie		- 587
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	- 195	63	- 132
221 Economisch structuurbeleid	- 195	63	- 132
6092 Evenementen/volksfeesten	3.4 Economische promotie	7	- 28
6114 Warenmarkten	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		- 85
6115 Exploitatie markthal	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		- 75
6116 Opbrengsten warenmarkt	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	56	56
2.3 Bereikbaarheid	- 1.248	1.173	- 75
231 Verkeer	- 767	9	- 758
6058 Verkeer beleid en maatregelen	2.1 Verkeer en vervoer	9	- 758
232 Parkeren	- 481	1.164	683
6013 Parkeertoezicht	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 116

6015 Opbrengst parkeerboetes	0.63 Parkeerbelasting		100	100
6059 Parkeren Transferium	2.2 Parkeren	- 83		- 83
6061 Parkeren	2.2 Parkeren	- 282		- 282
6062 Opbrengst parkeergelden	0.63 Parkeerbelasting		1.064	1.064
Saldo van baten en lasten		- 2.210	1.236	- 974
Resultaat		- 2.210	1.236	- 974

Programma 3

bedragen x € 1.000

3. Woon- en leefomgeving		Begroting 2018		
		Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten				
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)		- 384	9	- 376
311 Volkshuisvesting		- 384	9	- 376
6069 Volkshuisvesting	8.3 Wonen en bouwen	- 295		- 295
6141 Huisvesting statushouders	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 60		- 60
6151 Urgentiecommissie woningzoekenden Barneveld	8.3 Wonen en bouwen	- 30	9	- 21
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving		- 29.062	13.845	- 15.216
321 Veiligheid		- 4.459	188	- 4.270
6010 Uitvoering bijzondere wetten	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 145	87	- 58
6044 Regionale aangelegenheden	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 3.439	70	- 3.369
6045 AED netwerk	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 6		- 6
6049 Beheer en onderhoud gebouw brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 139		- 139
6011 Veiligheid en toezicht	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 730	31	- 699
322 Groen		- 3.209	55	- 3.154
6074 Groen algemeen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 853	40	- 813
6075 Bomen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 445	15	- 430
6076 Beplanting	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 1.198		- 1.198
6089 Straatmeubilair	2.1 Verkeer en vervoer	- 64		- 64
6101 Wijkbeheer	2.1 Verkeer en vervoer	- 44		- 44
6129 Gazon	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 200		- 200
6130 Ruw gras en bermen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 406		- 406
323 Begraven		- 748	805	57
6052 Uitvaartcentrum	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 48	62	15
6078 Opbrengsten grafrechten	7.5 Begraafplaatsen en crematoria		743	743
6080 Kosten begraafplaatsen	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 632		- 632
6125 Tractie begraafplaatsen	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 68		- 68
324 Afvalinzameling en -verwerking		- 4.243	5.983	1.739
6102 Afval algemeen	7.3 Afval	- 817		- 817
6104 Restafval	7.3 Afval	- 1.362		- 1.362
6105 Groente-, fruit- en tuinafval	7.3 Afval	- 295		- 295
6106 Grofvuil	7.3 Afval	- 10	2	- 9
6107 Glas	7.3 Afval	- 6	20	14
6108 Textiel	7.3 Afval		20	20
6109 Regeling inzameling oud papier	7.3 Afval	- 137	240	103
6110 Wit- en bruingoed en oud ijzer	7.3 Afval		45	45
6111 Klein chemisch afval	7.3 Afval	- 22	15	- 7
6112 Milieustraat	7.3 Afval	- 536		- 536
6117 Opbrengst afvalstoffenheffing	7.3 Afval	- 150	5.325	5.175
6118 Inzameling kunststof verpakkingsmateriaal	7.3 Afval	- 225	316	91
6121 Garage en wagenpark	7.3 Afval	- 178		- 178
6122 Tractie afvalverwerking	7.3 Afval	- 505		- 505
325 Riolering & water		- 4.165	4.355	190
6060 Beleid Riolering en Water	7.2 Riolering	- 231		- 231
6077 Sloten, vijvers en watergangen	7.2 Riolering	- 200		- 200
6093 Rioolonderhoud	7.2 Riolering	- 3.005		- 3.005
6094 Rioolaansluitingen	7.2 Riolering	- 34	24	- 10
6095 Drukriolering	7.2 Riolering	- 532		- 532
6096 Riolering algemeen	7.2 Riolering	- 63	1	- 62
6100 Opbrengst rioolheffing	7.2 Riolering		4.330	4.330
6124 Tractie riool	7.2 Riolering	- 102		- 102
326 Milieu & ruimtelijke ordening		- 6.060	2.402	- 3.658
6057 Landmeten	8.1 Ruimtelijke ordening	- 155		- 155
6065 Vergunningen Wabo	8.3 Wonen en bouwen	- 3.168		- 3.168
6067 Leges vergunningen wabo	8.3 Wonen en bouwen		1.718	1.718
6068 Algemeen milieubeleid	7.4 Milieubeheer	- 514		- 514
6070 Bezwaar en beroep omgevingsrecht	8.3 Wonen en bouwen	- 273		- 273

6071 Juridische handhaving omgevingsrecht	8.1 Ruimtelijke ordening	- 30		- 30
6072 Bestemmingsplannen	8.1 Ruimtelijke ordening	- 1.885	684	- 1.201
6113 Bestrijding ongedierte	7.4 Milieubeheer	- 35		- 35
327 Wegen		- 5.532	58	- 5.474
6081 Openbare verlichting	2.1 Verkeer en vervoer	- 532	47	- 485
6088 Verkeersmeubilair	2.1 Verkeer en vervoer	- 257	5	- 252
6090 Verkeersregelinstallaties	2.1 Verkeer en vervoer	- 42		- 42
6098 Gladheidsbestrijding	2.1 Verkeer en vervoer	- 189	5	- 184
6128 Tractie wegen	2.1 Verkeer en vervoer	- 257		- 257
6134 Belijning en figuratie	2.1 Verkeer en vervoer	- 20		- 20
6082 Onderhoud wegen (voorheen Asfaltverharding)	2.1 Verkeer en vervoer	- 4.095	1	- 4.094
6086 Civiele kunstwerken	2.1 Verkeer en vervoer	- 141		- 141
328 Reiniging en vuilbeheersing		- 646		- 646
6097 Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	- 343		- 343
6099 Onkruidbeheersing	2.1 Verkeer en vervoer	- 175		- 175
6123 Tractie straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	- 129		- 129
3.3 Adequate voorzieningen		- 19.346	3.740	- 15.606
331 Publiekszaken		- 1.113	1.078	- 35
6193 Gegevensbeheer bevolking	0.2 Burgerzaken	- 244		- 244
6194 Naturalisatie	0.2 Burgerzaken	- 25	28	3
6195 Verkiezingen	0.2 Burgerzaken	- 114		- 114
6196 Burgerlijke stand	0.2 Burgerzaken	- 101	155	55
6197 Dienstverlening	0.2 Burgerzaken	- 630		- 630
6198 Leges Dienstverlening	0.2 Burgerzaken		895	895
332 Huisvesting onderwijs		- 6.961	246	- 6.715
6158 Huisvesting openbaar basisonderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 402		- 402
6160 Huisvesting bijzonder basisonderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 2.873	149	- 2.725
6161 Huisvesting bijzonder speciaal onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 870	22	- 849
6162 Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 2.686		- 2.686
6166 Gymlokalen, sportzalen en sporthallen	4.2 Onderwijshuisvesting	- 97		- 97
6185 Exploitatie scholencomplex valkhof	4.2 Onderwijshuisvesting	- 17	61	44
6190 Noodlokalencomplex De Burgt	4.2 Onderwijshuisvesting	- 15	15	0
333 Bibliotheek		- 972	40	- 932
6154 Bibliotheek	5.6 Media	- 972	40	- 932
334 Kunst en cultuur		- 2.573	197	- 2.377
6040 Gemeentearchief	5.4 Musea	- 201	0	- 201
6064 Cultureel erfgoed	5.5 Cultureel erfgoed	- 181		- 181
6155 Cultuur	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en c	- 980		- 980
6156 Museum Nairac	5.4 Musea	- 418	100	- 318
6157 Muziekschool	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en c	- 684	96	- 588
6204 Kerktoren	5.5 Cultureel erfgoed	- 111		- 111
335 Sportaccommodaties		- 6.544	2.111	- 4.433
6127 Tractie openbaar groen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 160		- 160
6133 Tractie sportcomplexen	5.2 Sportaccommodaties	- 74		- 74
6171 Sportcomplexen	5.2 Sportaccommodaties	- 1.573	101	- 1.473
6172 Natuurgras sportvelden	5.2 Sportaccommodaties	- 250		- 250
6131 Kunstgras sportvelden	5.2 Sportaccommodaties	- 6		- 6
6222 Exploitatie zwembaden en binnensportaccommodatie	5.2 Sportaccommodaties	- 4.481	2.011	- 2.470
336 Overige accommodaties		- 597	69	- 528
6182 Gebouwen voor sociaal cultureel werk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 386	44	- 342
6205 Dorpshuis 't Trefpunt	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 211	25	- 186
337 Speelvoorzieningen		- 587		- 587
6079 Speelvoorzieningen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 587		- 587
Saldo van baten en lasten		- 48.792	17.594	- 31.198
Resultaat		- 48.792	17.594	- 31.198

Programma 4

		bedragen x € 1.000		
4. Bestuur en interne dienstverlening		Begroting 2018		
		Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten				
4.1 Bestuur		- 2.293	225	- 2.069
411 Raad		- 1.037	225	- 813
6002 Raad		- 871		- 871
		0.1 Bestuur		

6005 Rekenkamercommissie	0.1 Bestuur	- 167	225	58
412 B&W		- 862		- 862
6003 B&W	0.1 Bestuur	- 837		- 837
6006 Millenniumdoelen	0.1 Bestuur	- 25		- 25
413 Bestuurlijke samenwerking		- 394		- 394
6007 Bestuurlijke samenwerking	0.1 Bestuur	- 394		- 394
4.2 Interne dienstverlening		- 18.509	1.557	- 16.952
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden		- 1.393	803	- 590
6054 Overige eigendommen (btw belast)	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 824	672	- 152
6203 Overige eigendommen (100% BCF)	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 45		- 45
6051 Snippergroen en volkstuinen	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 89	104	15
6230 Exploitatie scholencomplex Lijsterstraat	4.2 Onderwijshuisvesting	- 14	27	13
6229 Vastgoed	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 421		- 421
422 Ondersteuning organisatie		- 17.116	754	- 16.362
6001 Directie	0.4 Overhead	- 319		- 319
6009 Communicatie	0.4 Overhead	- 472	2	- 470
6033 Financiële economische dienstverlening	0.4 Overhead	- 1.323	25	- 1.298
6036 Gezondheidsmanagement	0.4 Overhead	- 120		- 120
6037 Personeel- en organisatorische ondersteuning	0.4 Overhead	- 1.625		- 1.625
6038 I&A beheer	0.4 Overhead	- 4.290	35	- 4.255
6041 Catering	0.4 Overhead	- 427	83	- 344
6042 Kosten gemeentehuis	0.4 Overhead	- 1.187	100	- 1.086
6043 Overige facilitaire dienstverlening	0.4 Overhead	- 1.734	18	- 1.716
6063 Afdeling V&I	0.4 Overhead	- 671		- 671
6119 Afdeling BOR	0.4 Overhead	- 601	21	- 580
6120 Gemeentewerf	0.4 Overhead	- 287	1	- 287
6126 Tractie BOR	0.4 Overhead	- 17		- 17
6132 Tractie algemeen	0.4 Overhead	- 40		- 40
6206 Hulpverleningscentrum	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 758	408	- 350
6211 WW uitkeringen en bovenformatieven	0.8 Overige baten en lasten	- 240		- 240
6223 Bedrijfsvoering algemeen	0.4 Overhead	- 113		- 113
6016 Bestuur en Dienstverlening	0.4 Overhead	- 1.020	1	- 1.019
6073 Afdeling RO	0.4 Overhead	- 516		- 516
6153 Afdeling Sociaal Domein	0.4 Overhead	- 865	60	- 805
6199 Team Publiekszaken	0.4 Overhead	- 139		- 139
6192 Team KCC	0.4 Overhead	- 353		- 353
4.3 Algemene dekkingsmiddelen		696	88.554	89.250
431 Treasury		1.695	1.005	2.700
6018 Beleggingen	0.5 Treasury	- 9	465	456
6032 Financiering	0.5 Treasury	1.705	540	2.245
432 Belastingen		- 1.179	15.960	14.781
6019 Kosten belastingen	0.64 Belastingen overig	- 750	60	- 690
6026 Opbrengst hondenbelasting	0.64 Belastingen overig		176	176
6027 Opbrengst toeristenbelasting	3.4 Economische promotie		458	458
6028 Opbrengst forensenbelasting	3.4 Economische promotie		911	911
6029 Opbrengst reclamebelasting	0.64 Belastingen overig		122	122
6221 Precariobelasting	0.64 Belastingen overig		2.955	2.955
6224 Gemeentelijke samenwerking BGT-BSLW	0.4 Overhead	- 430	187	- 243
6225 Opbrengst OZB woningen	0.61 OZB woningen		6.535	6.535
6226 Opbrengst OZB niet-woningen	0.62 OZB niet-woningen		4.557	4.557
433 Algemene uitkering			71.480	71.480
6020 Algemene uitkeringen	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeente		71.480	71.480
434 Overige baten en lasten		- 781		- 781
6022 Stelposten	0.8 Overige baten en lasten	- 781		- 781
436 Werken voor derden		961	109	1.070
6014 Huisuitzettingen	8.3 Wonen en bouwen	- 5	5	- 0
6091 Aanleg kabels en leidingen	2.1 Verkeer en vervoer	- 125	104	- 21
6210 Kosten ten behoeve van investeringen	0.4 Overhead	126		126
6056 Salariskosten grondexploitaties	0.4 Overhead	965		965
Saldo van baten en lasten		- 20.106	90.335	70.229
Mutatie reserves		- 1.103	1.969	866
Resultaat		- 21.208	92.304	71.095

Bijlage 5. Kerngegevens & indicatoren

Overzicht kerngegevens

Kerngegevens	Werkelijk 2016	Raming 2017	Raming 2018	In maand- rapportage
1. Participatie en ondersteuning				
Unieke ontvangers vangnetvoorziening Participatiewet				
• IOAW	16	25	28	
• IOAZ	1	1	1	
• WWB	500	697	636	
• Totaal	517	723	665	ja
Unieke ontvangers vangnetvoorziening Jeugd	1.060	1.700	1.400	ja
Unieke ontvangers vangnetvoorziening WMO	1.800	1.800	1.890	ja
Leerlingen in het voortgezet onderwijs	5.284	5.130	5.150	
3. Woon- en leefomgeving				
• Gebruikte hoeveelheid energie (kwh) * 1)	1.674.161	1.596.100	1.761.450	
• Oppervlakte (ha)	17.595	17.595	17.595	
• Aantal woonruimten	26.478	25.092	25.592	
• Oppervlakte verharde wegen (miljoen m2)	3,41	3,60	4,00	
• Lengte vrij verval riolering (km)	359,9	376,0	384,6	
4. Bestuur en interne dienstverlening				
Aantal inwoners per 1-1	55.441	56.376	57.100	ja
• 0 - 19 jaar	16.206	16.444	16.600	
• 20 - 64 jaar	30.485	30.957	31.450	
• 65 jaar en ouder	8.750	8.975	9.050	

* 1) In de raming is rekening gehouden met de verzelfstandiging van de binnensportaccommodaties/zwembaden/ Veluwehal; de voor deze accommodaties in 2015 te gebruiken energie is niet meer meegenomen.

Overige gegevens maandrapportage

Overige gegevens maandrapportage

Daarnaast worden de volgende gegevens in de maandrapportage opgenomen. Deze maken geen deel uit van de ramingen in de begroting. Wel maken prognoses t.a.v. te verkopen grond deel uit van de grexen, waarover in de maandrapportage wordt gerapporteerd.

De aangekochte grond wordt onder programma 3 gerapporteerd. Hier wordt namelijk geen onderscheid gemaakt naar waar de grond voor gebruikt gaat worden (bedrijven of woningen/scholen).

1. Participatie en ondersteuning

Participatie

Gesprekken (cumulatief aantal)
% Gesprekken dat niet tot Aanvraag leidt (cumulatief aantal)
Bezwaren (cumulatief aantal)
Unieke ontvangers vangnetvoorziening (cumulatief aantal)

Jeugd

Gesprekken (cumulatief aantal)
% Gesprekken dat niet tot Aanvraag leidt (cumulatief aantal)
Bezwaren (cumulatief aantal)

Wmo

Gesprekken (cumulatief aantal)
% Gesprekken dat niet tot Aanvraag leidt (cumulatief aantal)
Bezwaren (cumulatief aantal)

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid

Werkloosheidscijfer (niet werkende werkzoekenden)
Verkochte m2 grond (niet geleverd)
Verkochte en geleverde m2 grond
Intern geleverde m2 grond

3. Woon- en leefomgeving

Verkochte grond (niet geleverd)
Verkochte en geleverde grond
Intern geleverde m2 grond
Aangekochte m2 grond

Aangekochte en geleverde m2 grond
Verkochte m2 tuingrond

Indicatoren

Vanaf deze programma nemen wij een directe link op naar het portaal 'waar staat je gemeente'. Met behulp van deze link kunt u de vaste set aan indicatoren raadplegen.

[Dashboard BBV - waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)